
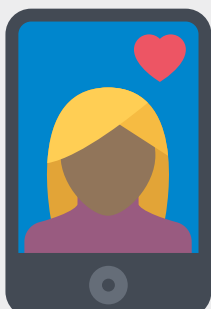

Lupp 2024

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Ludvika kommun

ENKÄTFABRIKEN

LUDVIKA
KOMMUN

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	6
A. Bakgrundsfrågor	8
B. Fritid	13
C. Skola	27
D. Politik och samhälle	41
E. Trygghet	55
F. Hälsa	64
G. Arbete	80
H. Framtid	84
Referenslista	93

Innehållet i rapporten är färgkodat!

Hitta den del du vill läsa genom att titta på färgen i avsnittets kant.

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. Sveriges ungdomspolitiska mål är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. I det ungdomspolitiska handlingsprogrammet togs även tre prioriterade områden fram: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa. En viss modifiering har gjorts sedan dess, och de nuvarande prioriterade områdena är: ungas etablering i arbets- och samhällslivet, ungas makt och delaktighet samt ungas fritid, organisering och välmående.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Ludvika kommun. Några korta sammanfattade reflektioner presenteras dock här i några utvalda områden.

Fritiden i Ludvika

- Majoriteten av ungdomarna i Ludvika är nöjda med sin fritid. Sedan år 2023 har dock könskillnaden i frågan ökat, då andelen tjejer som är nöjda med sin fritid minskat samtidigt som andelen nöjda killar är oförändrad.
- Gymnasieungdomarna är fortsatt mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än vad högstadieungdomarna är, och killar är fortsatt mer nöjda med utbudet än tjejer. Jämfört med rikssnittet syns en lägre nöjdhet med utbudet bland ungdomarna i Ludvika. När det kommer till andelen som saknar fritidsaktiviteter svarar 44-49 % att de tycker det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Andelen som saknar fritidsaktiviteter har ökat sedan år 2023.
- En hög andel av både killarna och tjejerna brukar träna/idrotta/gymma minst en gång i veckan. Liksom år 2023 svarar dock killar i högre grad än tjejer att de brukar träna/idrotta. Över hälften av både killarna och tjejerna brukar vara ute i naturen. Vad gäller data-, online-, eller tv-spel har andelen tjejer som gör detta minst en gång i veckan ökat sedan år 2023. Det är dock fortsatt betydligt mer vanligt att spela minst en gång i veckan bland killar än bland tjejer.

Skola

- En hög andel av ungdomarna i Ludvika svarar att de är nöjda med skolan totalt sett. En högre nöjdhet syns i gymnasiet än i högstadiet, och killar är mer nöjda än tjejer. Andelen nöjda med skolan är på en liknande nivå som år 2023.
- Majoriteten är även nöjda med bland annat undervisningen, lärarna och tillgången till digitala verktyg. När det kommer till skolmaten är nöjdheten lägre, framför allt i högstadiet. Högstadieungdomarna är dock mer nöjda med skolmaten än år 2023, samtidigt som gymnasieungdomarna är mindre nöjda. När det kommer till möjligheten att få extra hjälp eller stöd och elevhälsan är högstadieungdomarna mindre nöjda än år 2023.
- Högstadieungdomarna i Ludvika svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att mobbning, våld, rasism och sexuella trakasserier förekommer på skolan. De svarar även att flera av problemen förekommer i högre grad än snittet för Lupp.

Delaktighet och inflytande

- 29 % av högstadieungdomarna och 41 % av gymnasieungdomarna svarar att de vill vara med och påverka i kommunen. Gymnasietjejerna vill påverka i högre grad än övriga grupper, och gymnasieungdomarna i Ludvika vill även påverka i högre grad än snittet för Lupp. Andelen som vill vara med och påverka har även ökat något totalt sett både bland killar och tjejer jämfört med år 2023.
- Det vanligaste sättet ungdomarna engagerar sig på är liksom år 2023 genom att diskutera samhällsfrågor/politik med vänner eller familj, följt av att gilla/dela inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet.
- Andelen unga i Ludvika som har förtroende för vuxna i allmänhet och politiker har minskat sedan år 2023. Totalt 61 % har i år förtroende för vuxna i allmänhet, och 33 % har förtroende för politiker. Förtroendet för vuxna i allmänhet är högst bland killar i gymnasiet, medan förtroendet för politiker är högst bland killar i högstadiet. Förtroendet i Ludvika är generellt lägre i jämförelse med snittet för Lupp 2024.
- Andelen ungdomar som ser sig ha möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen har minskat sedan år 2023, speciellt bland killar. Totalt 12 % av tjejerna och 15 % av killarna ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter. Till skillnad från år 2023, då killar såg mer positivt än tjejer på möjligheten, syns endast en knapp könsskillnad i frågan.

Trygghet och utsatthet

- En stor majoritet av ungdomarna är oftast eller alltid trygga på olika platser i kommunen. Tryggheten är dock lägre på stan/i centrum och i kollektivtrafiken, främst bland tjejer. Högstadietjejer känner sig även trygga i skolan i lägre grad än övriga. Gymnasiekillar känner sig minst trygga på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande.
- Vad gäller utsatthet för mobbning är högstadietjejerna fortsatt den grupp som utsatts i högst grad. Totalt 37 % av högstadietjejerna svarar att de utsatts under de senaste sex månaderna. Av de som utsatts för mobbning utsattes de flesta i skolan.
- När det kommer till utsatthet för brott och otrygga situationer svarar flest att de sett någon annan utsättas för misshandel eller våld. Högstadieungdomarna har i högst grad varit med om detta, totalt 22 % jämfört med 11 % i gymnasiet.

Ungas hälsa i Ludvika

- Totalt svarar 70 % av killarna och 50 % av tjejerna i Ludvika att de mår mycket eller ganska bra. Andelen tjejer som mår bra är relativt oförändrad sedan år 2023, medan andelen killar som mår bra har minskat.
- Tjejer svarar i högre grad än killar att de har regelbundna psykiska och somatiska besvär. Exempelvis svarar totalt 63 % av tjejerna att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Motsvarande andel bland killarna är 30 %. Andelen som känner sig stressade regelbundet har dock ökat både bland killar och tjejer sedan år 2023.
- När det kommer till vad ungdomarna själva tror att deras besvär beror på uppger majoriteten att det beror på skolarbete. Högstadiekillarna anger dock detta som skäl i lägre grad än övriga ungdomar. De uppger istället datorspelning och spelning om pengar som skäl i högre grad än övriga grupper.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2024 genomförts i Ludvika kommun på högstadiet samt på gymnasiet. Undersökningen genomfördes under hösten 2024 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Ludvika kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år. Sedan år 2023 erbjuder MUCF även en anpassad Lupp för elever med särskilda behov.

Svarsfrekvens

I årets undersökning har 233 av 275 elever på högstadiet i Ludvika svarat på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens om 85 %. 156 av 292 gymnasieelever har svarat på enkäten år 2024. Svarsfrekvensen för gymnasiet är 53 %.

*Svarsfrekvensen
är 85 % på
högstadiet och
53 % på gymnasiet*

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

Skolorna i Ludvika som deltog var: Kyrkskolan, Lorensbergskolan, Högbergsskolan, Malmenskolan, Smedenskolan och Hitachigymnasiet.

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det har rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

Jämförelser görs även över tid, med Lupp-resultatet i Ludvika år 2022 och 2023. Dessa jämförelser görs i utvalda frågor.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är väldigt få till antalet.

Jämförelser med rikssnitt för Lupp 2024

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2024). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2024. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i de utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår nedan är 56 % av de som besvarat Lupp-enkäten tjejer, 42 % killar och 2 % har en annan könstillhörighet. Totalt sett svarar 15 % att de har en långvarig nedsatt funktion eller sjukdom.

I tabell A5 på nästa sida framgår det att 80 % av ungdomarna som svarat själva är födda i Sverige.

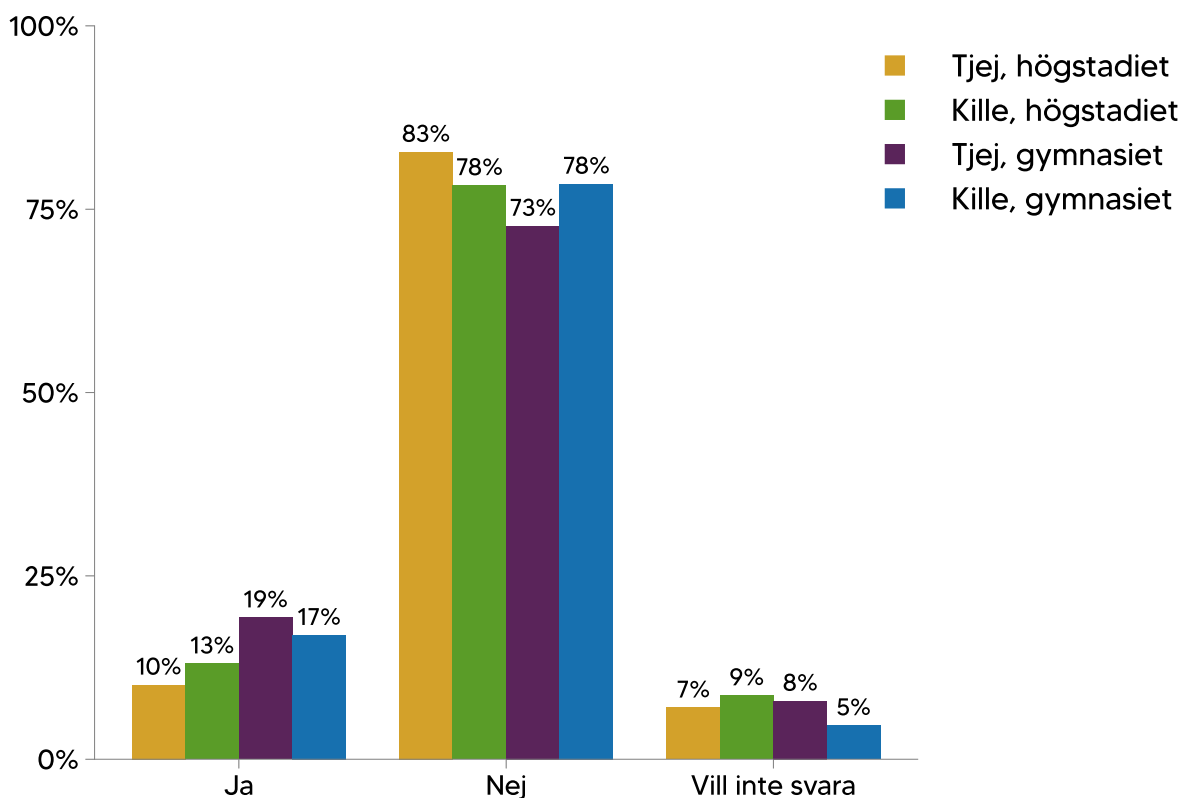
Om de svarande:

*15% totalt har en
långvarig nedsatt
funktion*

*56% tjejer
42% killar
2% annan könstillhörighet*

*81% Heterosexuella
3% Homosexuella
2% Bisexuella
14% Övrigt/annat/
vill ej svara*

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	80%	0%	3%	17%
Förälder a	69%	3%	6%	22%
Förälder b	67%	2%	6%	25%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

10 år eller längre	38%
4-9 år	44%
0-3 år	18%

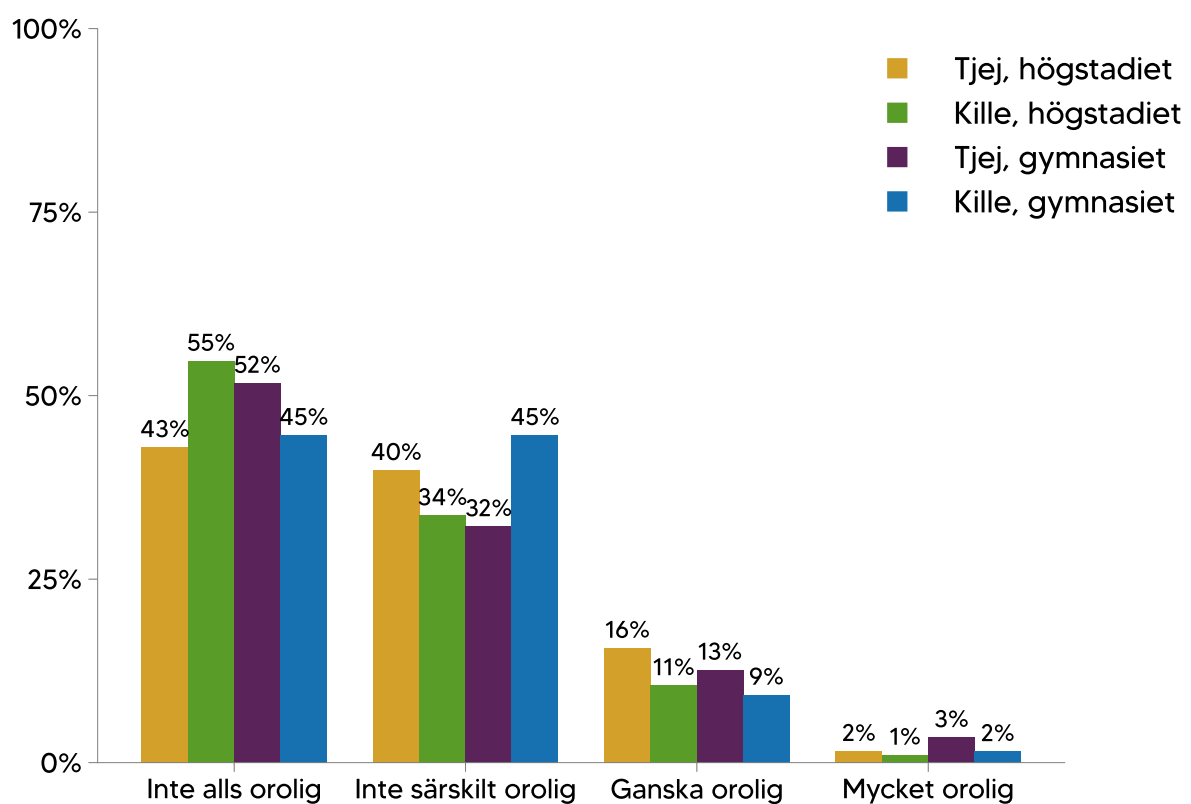
A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

	Förälder a	Förälder b
Arbetar	88%	77%
Studerar	6%	7%
Föräldraledig	1%	1%
Arbetslös	2%	3%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	3%
Ålderspensionär	0%	1%
Annat	1%	6%
Vet inte	1%	2%

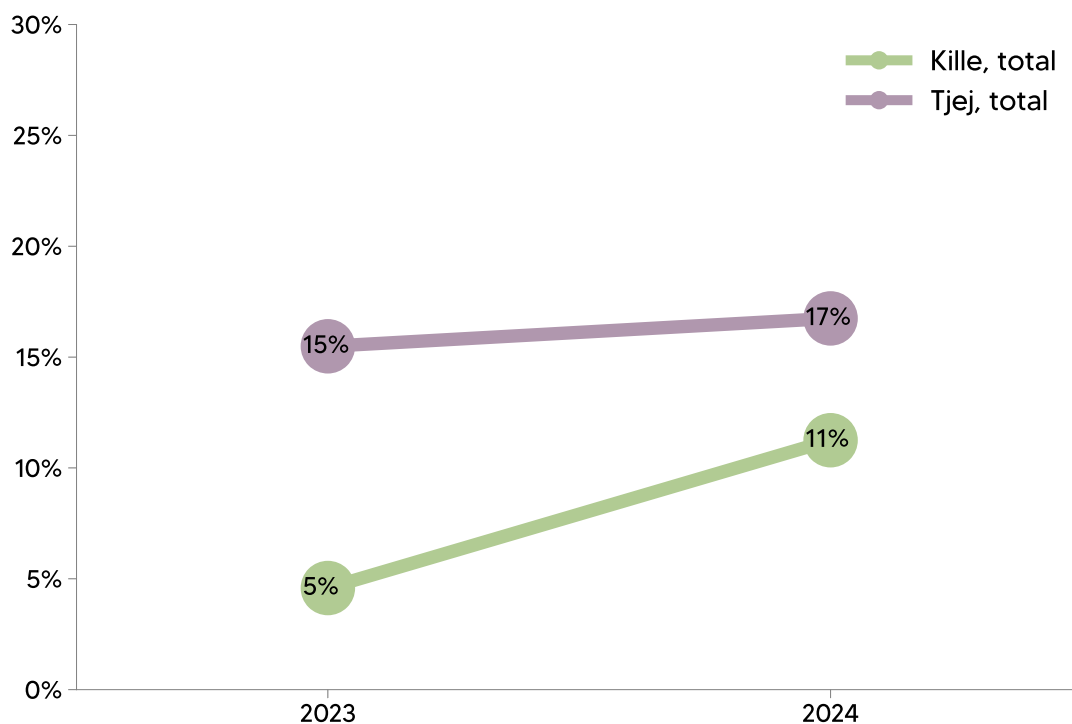
Ekonomi

En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 11-18 % som svarar att de är ganska eller mycket oroliga. Tjejer svarar i högre grad än killar att de i någon mån är oroliga. Andelen killar som är mycket eller ganska oroliga har dock ökat sedan år 2023, se diagram A7b på följande sida.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

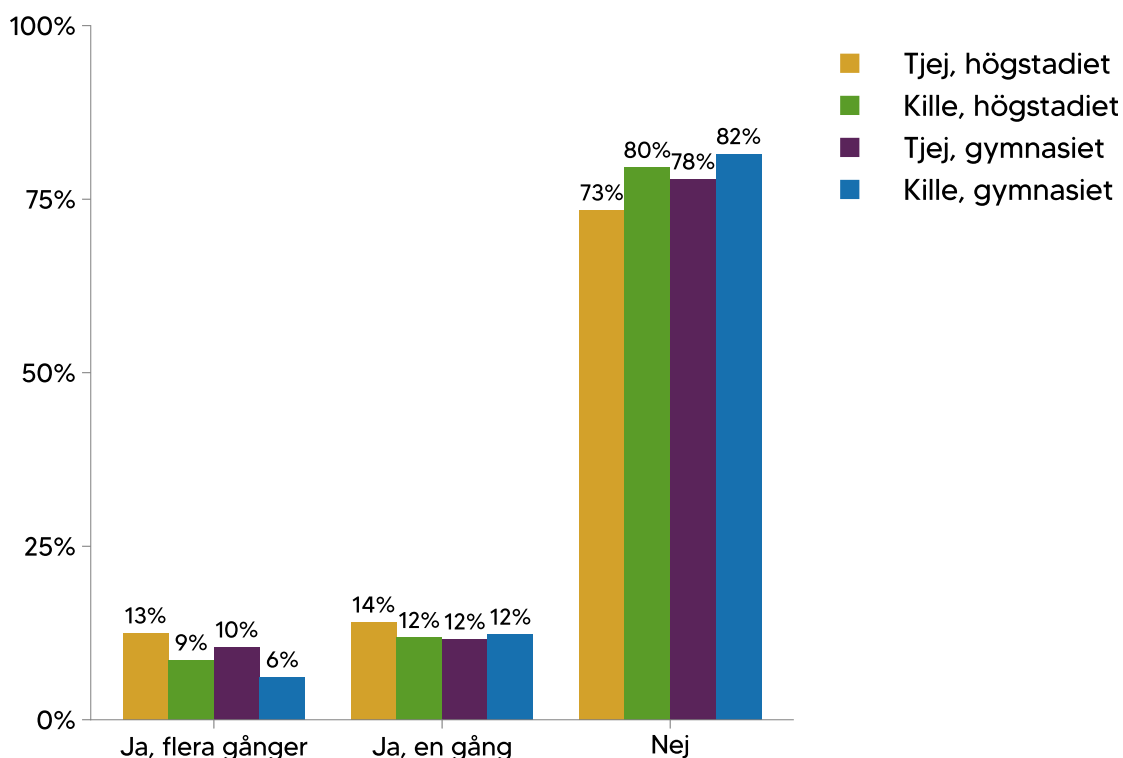

A7b. Andel som svarat att de är "mycket" eller "ganska" oroliga: jämförelse över tid

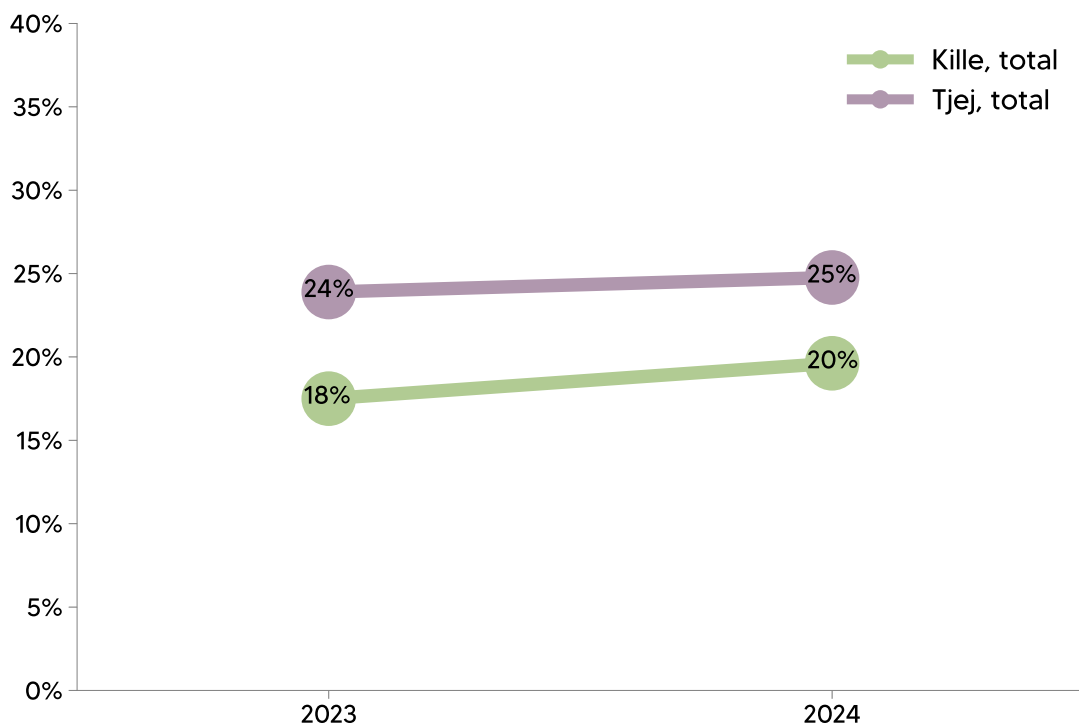

Vidare framgår det i diagram A8 att mellan 18-27 % av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper, för att familjen inte haft råd. Andelen som uppger detta är på en liknande nivå som år 2023, se diagram A8b på följande sida.

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

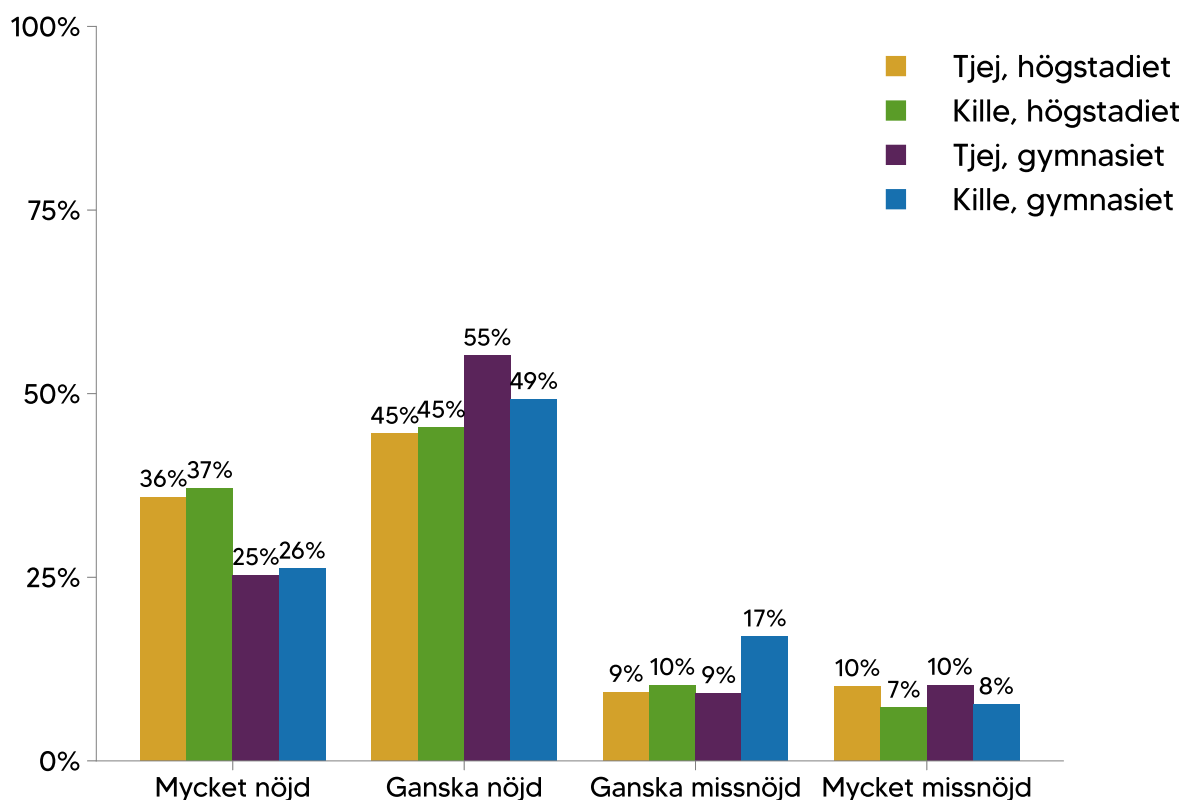

A8b. Andel som svarat att de är "Ja, flera gånger" eller "Ja, en gång": jämförelse över tid

Ungdomarna svarade på en fråga om hur nöjda de är med sina pengar. Vad som framgår i diagram A9 är att majoriteten är ganska eller mycket nöjda. Högstadiungdomarna är mycket nöjda med sin ekonomi i högre grad än gymnasieungdomarna.

A9. Hur nöjd är du med dina pengar?

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar. Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar bland annat om att erbjuda ett utbud med olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar. Det handlar också om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid.

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd konstaterar i en rapport att rörelse, glädje och att vara del av ett socialt sammanhang även är viktiga aspekter för vårt välmående.¹ Forskning och tidigare studier visar dock att det finns tydliga skillnader mellan olika grupper av ungas fritidsvanor, och att vissa grupper i lägre grad än andra deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. I en studie från MUCF framgår det bland annat att tjejer med utländsk bakgrund, unga som har en funktionsnedsättning och unga som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i lägre grad än andra ungdomar tar del av idrott inom föreningsverksamhet. I samma studie framgår att dessa grupper i högre grad än andra upplever olika hinder för att ta del av olika typer av fritidsaktiviteter.² En annan studie från MUCF visar även att unga hbtqi-personer i högre grad än andra unga upplever olika hinder för att ta del av fritidsaktiviteter, exempelvis för att de inte känner sig välkomna eller att de inte passar in.³

1 Forte 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa

2 MUCF 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid

3 MUCF 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor

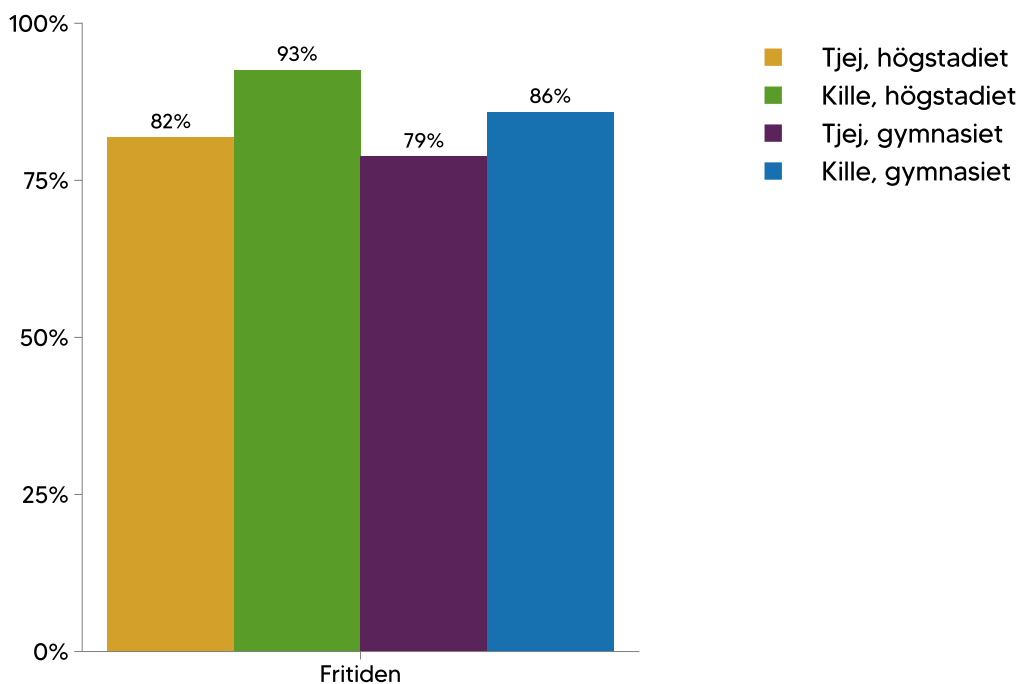
Nöjdhet med fritiden

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Ludvika. Vad som framgår är att 79-93 % av ungdomarna är nöjda. Killar i högstadiet är i högst grad nöjda, medan tjejer i gymnasiet i lägst grad är det.

Jämfört med rikssnittet är ungdomarna i Ludvika något mindre nöjda med sin fritid, se tabell B0a. I diagram B0b på följande sida framgår att killar är lika nöjda med sin fritid som tidigare år, medan andelen nöjda tjejer minskat sedan år 2023.

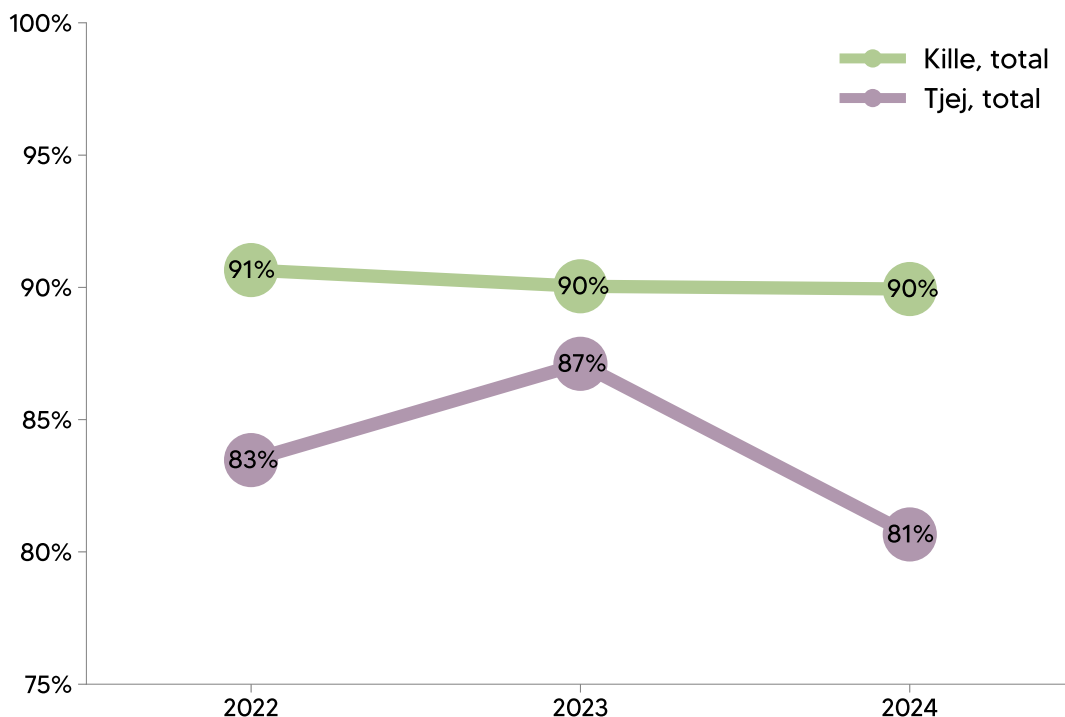
B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
87%	91%	81%	87%

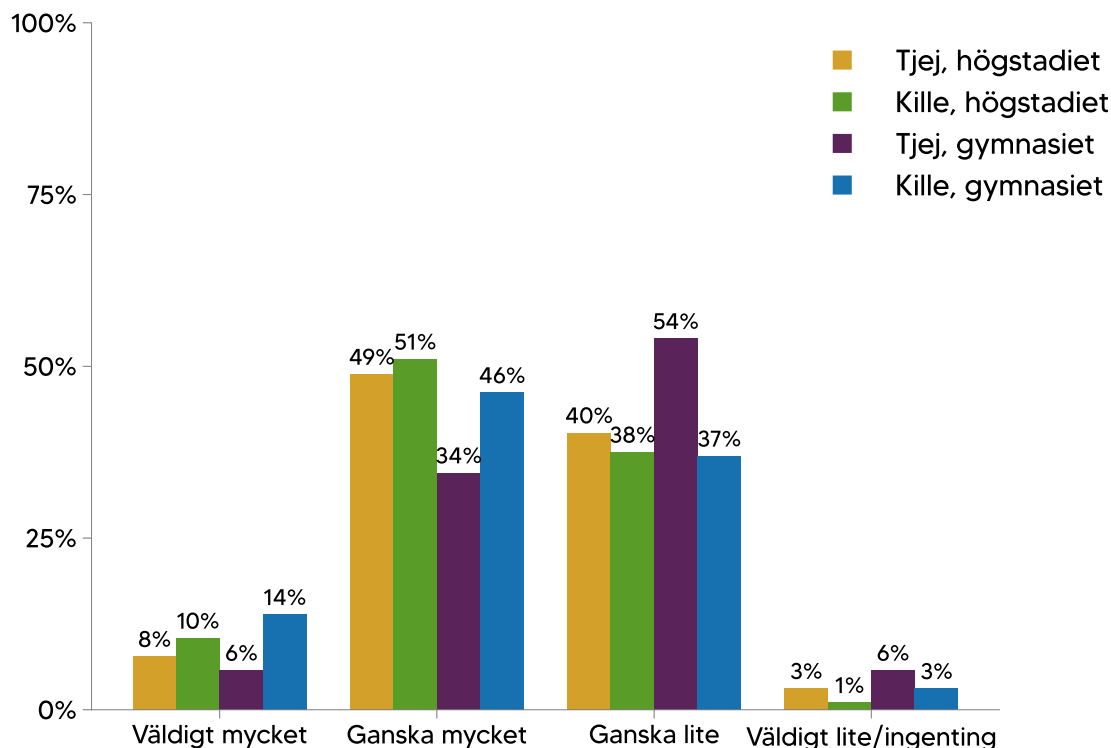
B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid

Utbud av fritidsaktiviteter

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att gymnasietjejerna är minst nöjda. Totalt 60 % av gymnasietjejerna svarar att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra. Motsvarande andel bland gymnasiekillarna är 40 %. På högstadiet svarar 43 % av tjejerna och 39 % av killarna att det finns ganska eller väldigt lite/ingenting att göra.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

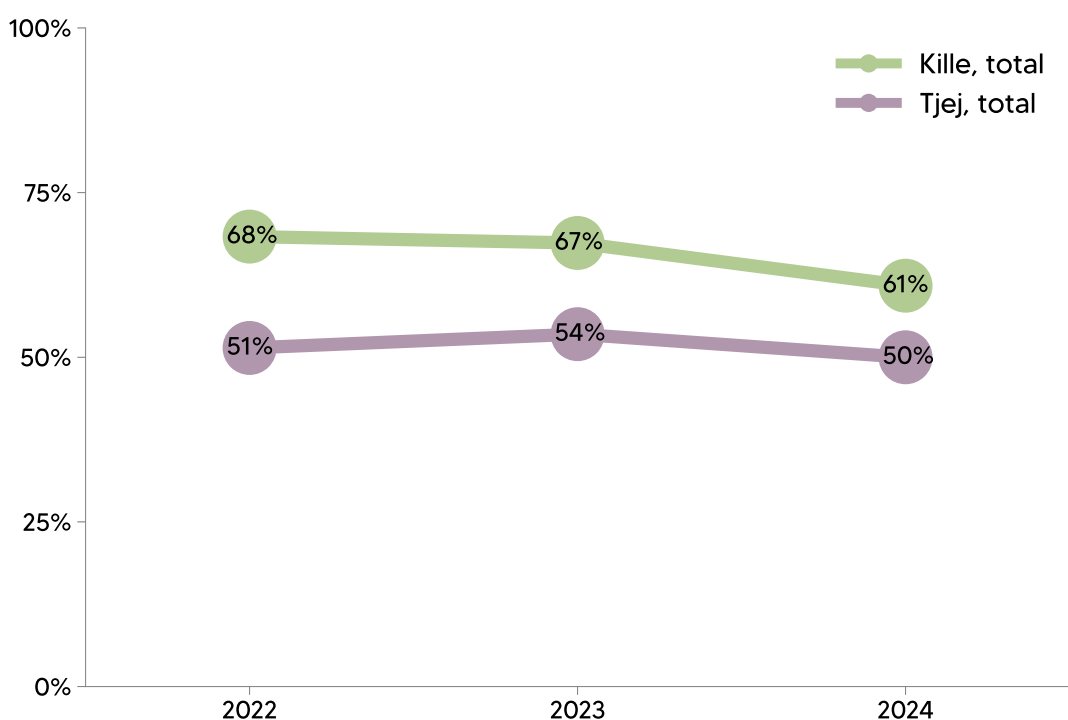

I jämförelse med rikssnittet framgår det att nöjdheten är på en lägre nivå bland ungdomarna i Ludvika. Jämfört med år 2023 tycker ungdomarna i Ludvika, främst killarna, i något lägre utsträckning att det finns ganska eller väldigt mycket att göra.

B1a. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
59%	71%	49%	61%

B1b. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse över tid

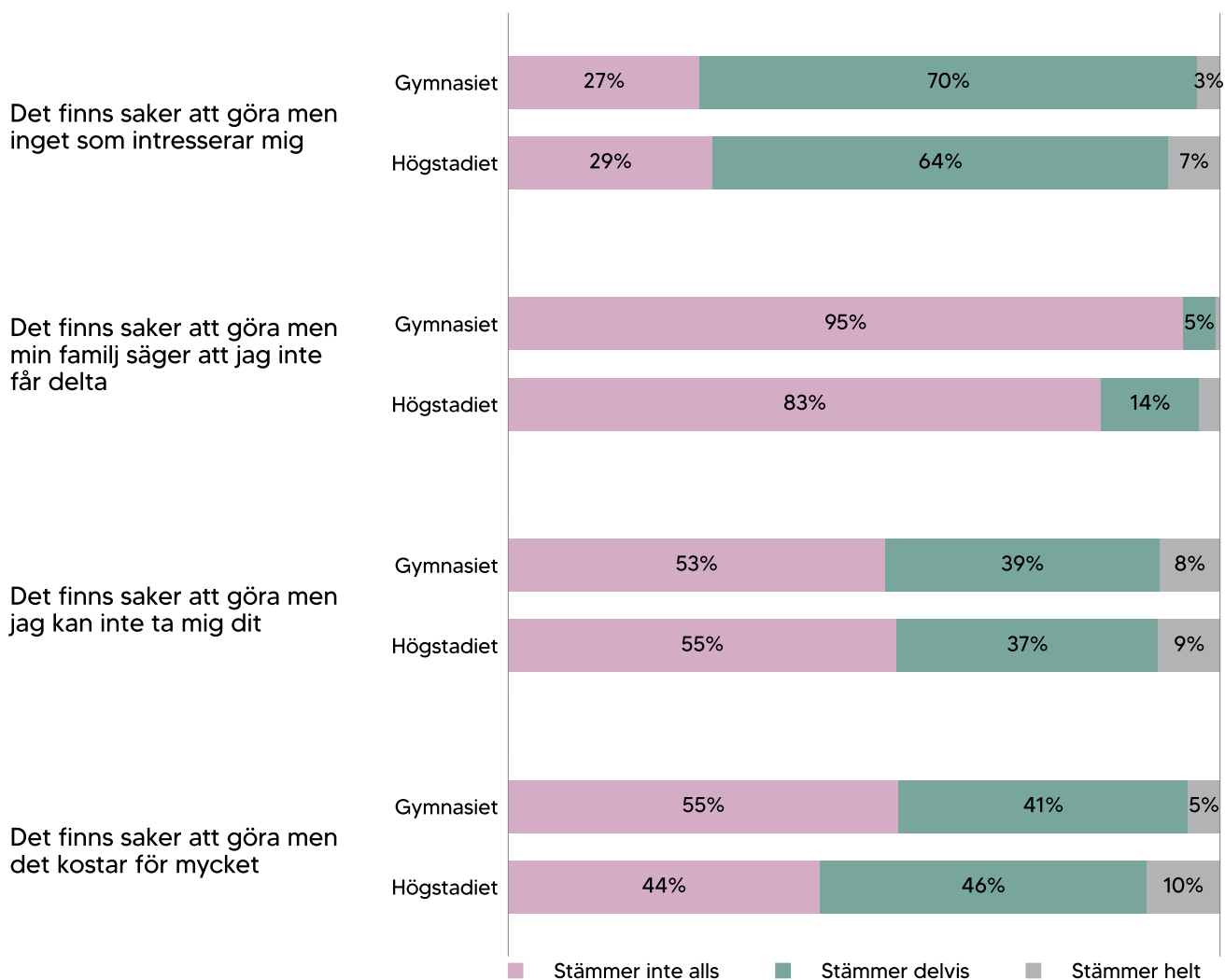

Orsaker till att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. I diagram B2 på följande sida framgår att en relativt hög andel, 71-73 %, svarar att det stämmer helt eller delvis i att det finns saker att göra men inget som intresserar dem. 46 % av gymnasieungdomarna och 56 % av högstadieungdomarna instämmer även i att det finns saker att göra men som kostar för mycket. 46-47 % av både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna svarar att det finns saker att göra men de kan inte ta sig dit.

I jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Ludvika svarar "Stämmer inte alls" i liknande grad i de flesta fall. Dock svarar högstadieungdomarna i Ludvika i lägre grad än snittet att det inte stämmer alls att de saker som finns att göra kostar för mycket. Gymnasieungdomarna i Ludvika svarar istället att detta inte stämmer alls i något högre grad än snittet. En viss skillnad finns även i påståendet "Det finns saker att göra men inget som intresserar mig", vilket ungdomarna i Ludvika i lägre grad svarar inte stämmer alls.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	29%	35%	27%	36%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	83%	86%	95%	91%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	55%	58%	53%	55%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	44%	55%	55%	47%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

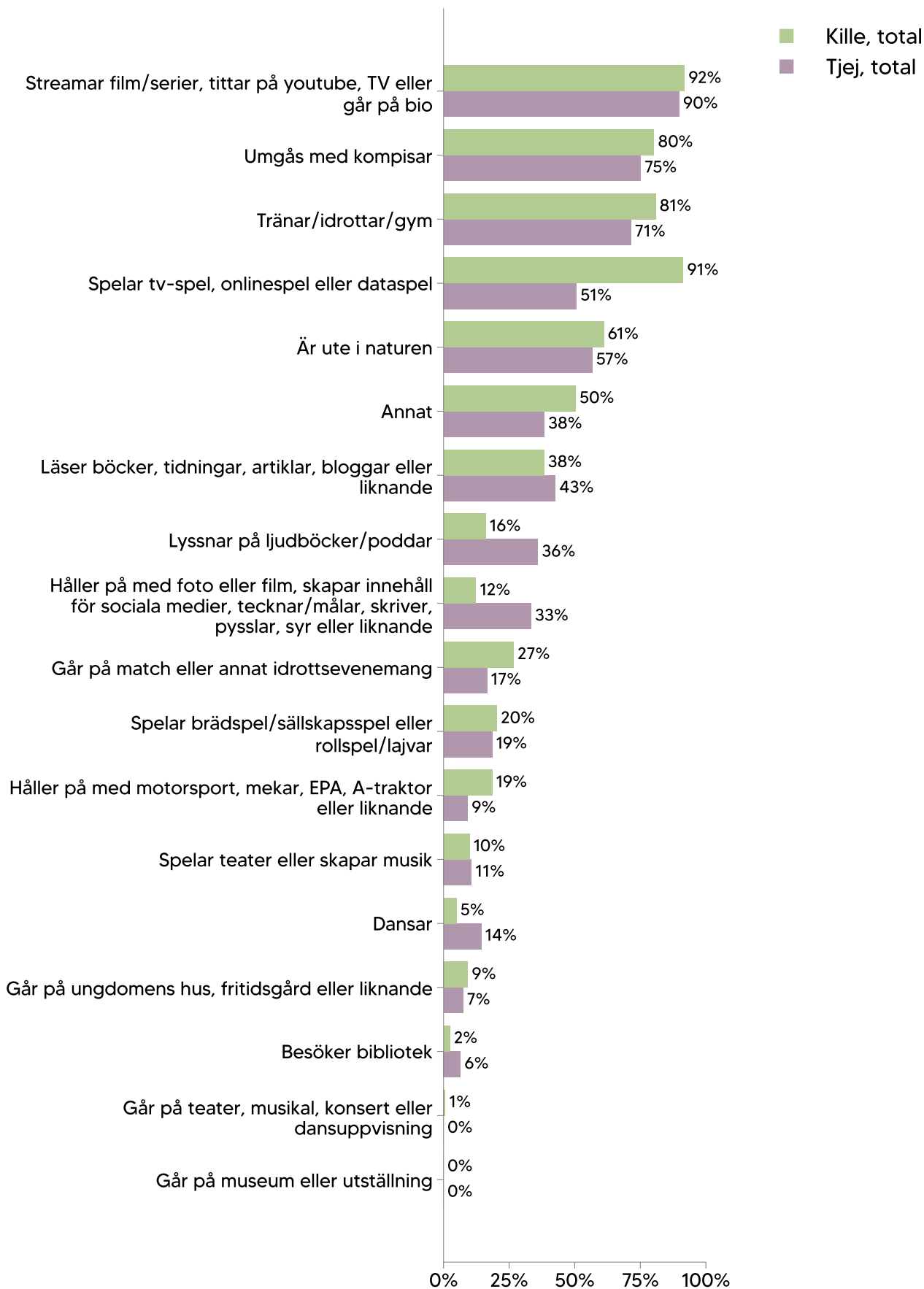
I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att den vanligaste sysselsättningen bland både killar och tjejer är att streama film/serier, titta på youtube, TV eller gå på bio. Runt 90 % svarar att de brukar göra detta minst en gång i veckan. Ungdomarna umgås även med kompisar i hög utsträckning, och många tränar/idrottar/gymmar regelbundet. Över hälften av både killarna och tjejerna brukar även vara ute i naturen.

Av killarna svarar en stor andel, 91 %, att de spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel minst en gång i veckan. Motsvarande andel bland tjejerna är 51 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de lyssnar på ljudböcker/poddar, håller på med foto/film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr samt dansar.

Resultatet i Ludvika gällande vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är i många fall likt rikssnittet för Lupp, se tabell B3a på sida 20. Det som framför allt skiljer sig är att gymnasieungdomarna i Ludvika umgås med kompisar samt går på match eller annat idrottsevenemang i lägre grad.

Sedan år 2023 syns en ökning av andelen tjejer som spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel. Bland killarna har andelen som läser ökat något. I övrigt syns generellt inga förändringar avseende ungdomarnas fritidsvanor, se diagram B3b och B3c på sida 21.

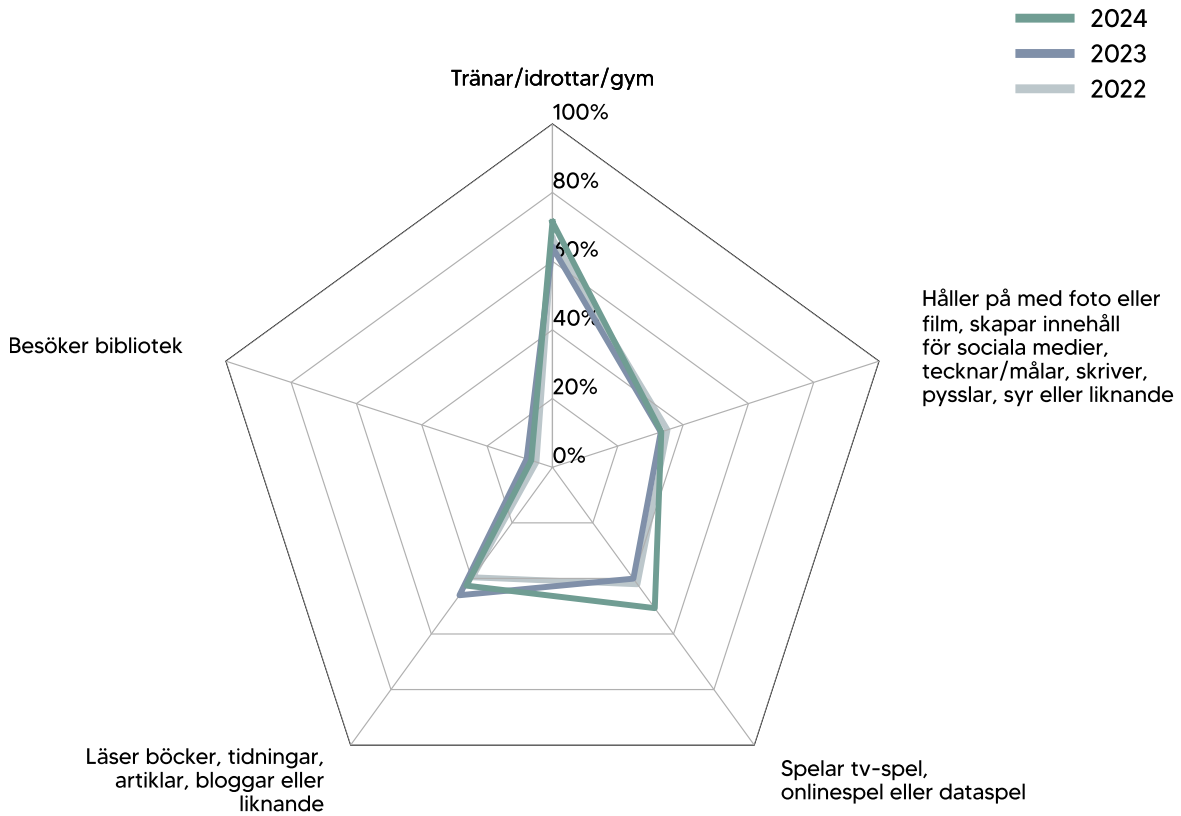
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

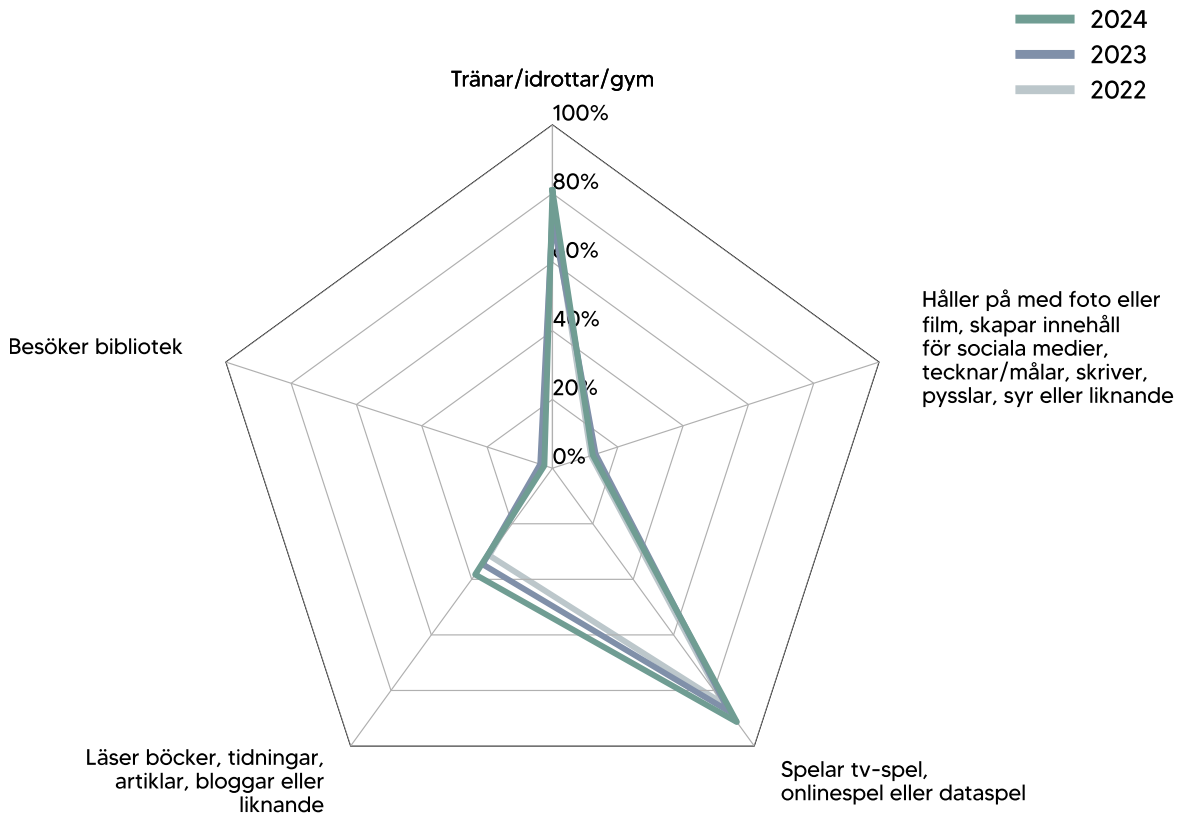
B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Tränar/idrott/gym	78%	79%	71%	73%
Dansar	10%	13%	12%	11%
Spelar teater eller skapar musik	11%	10%	11%	10%
Håller på med foto eller film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	26%	26%	22%	22%
Spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel	74%	71%	58%	57%
Spelar brädspel/sällskapsspel eller rollspel/lajvar	19%	20%	19%	16%
Streamar film/serier, tittar på youtube, TV eller går på bio	90%	89%	90%	91%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	41%	38%	39%	39%
Lyssnar på ljudböcker/poddar	25%	21%	31%	29%
Besöker bibliotek	5%	6%	4%	6%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	13%	16%	1%	4%
Går på teater, musikal, konsert eller dansuppvisning	1%	1%	1%	1%
Går på museum eller utställning	0%	1%	1%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	28%	28%	12%	20%
Håller på med motorsport, mekar, EPA, A-traktor eller liknande	13%	13%	15%	17%
Är ute i naturen	65%	62%	49%	54%
Umgås med kompisar	78%	82%	74%	82%
Annat	49%	55%	36%	45%

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid, tjej

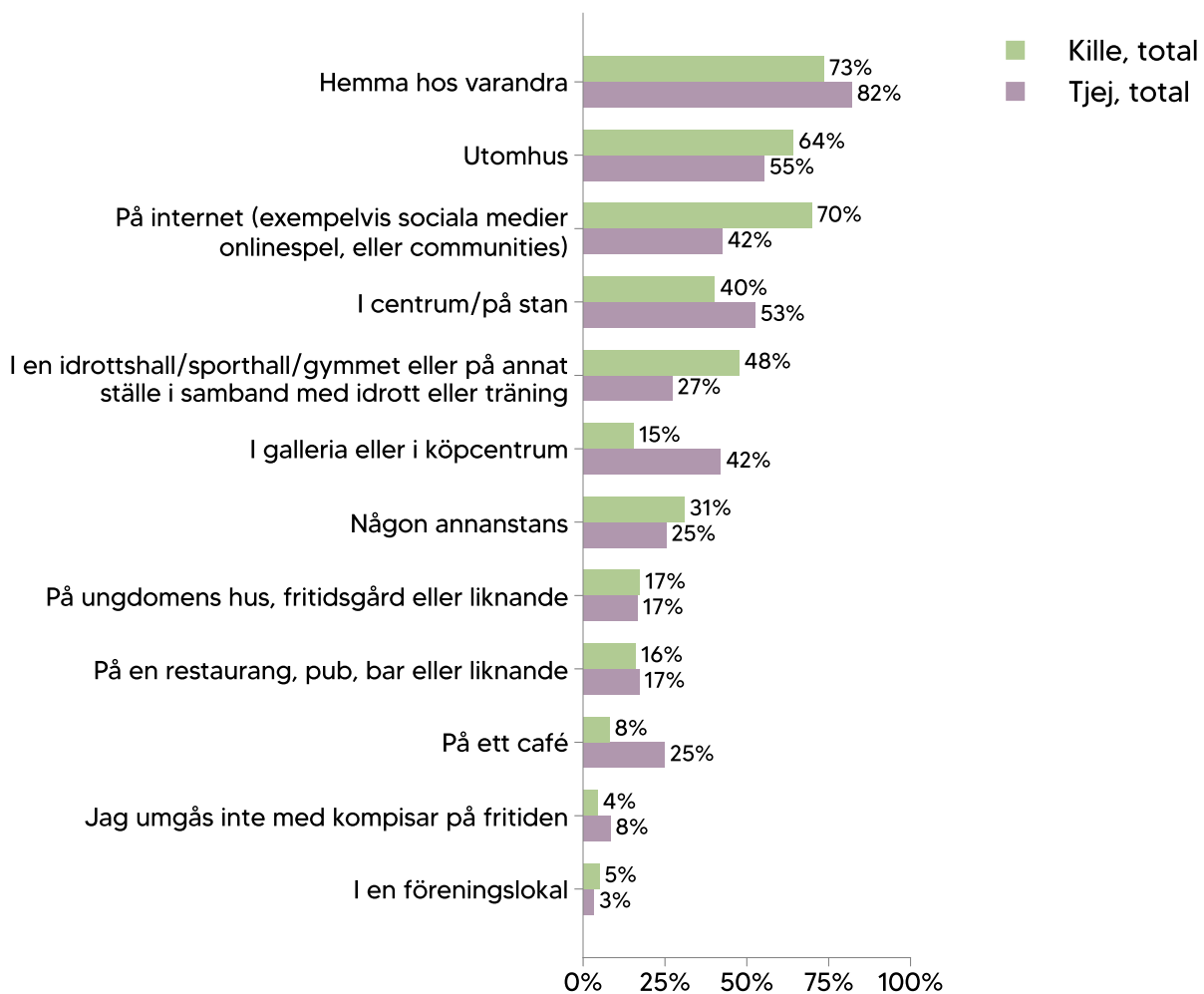
B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid, kille

Var ungdomarna brukar träffas

Gällande var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. En väldigt hög andel av tjejerna, 82 %, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Bland killar är motsvarande andel lägre, 73 %. En större andel killar, 64 %, än tjejer, 55 %, svarar att de brukar träffas utomhus. Killar träffas även i tydligt högre grad än tjejer i samband med idrott och på internet och. 70 % av killarna och 42 % av tjejerna svarar att de brukar träffas på internet. En större andel tjejer än killar träffas däremot i centrum/på stan, galleria eller köpcentrum samt på ett café.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

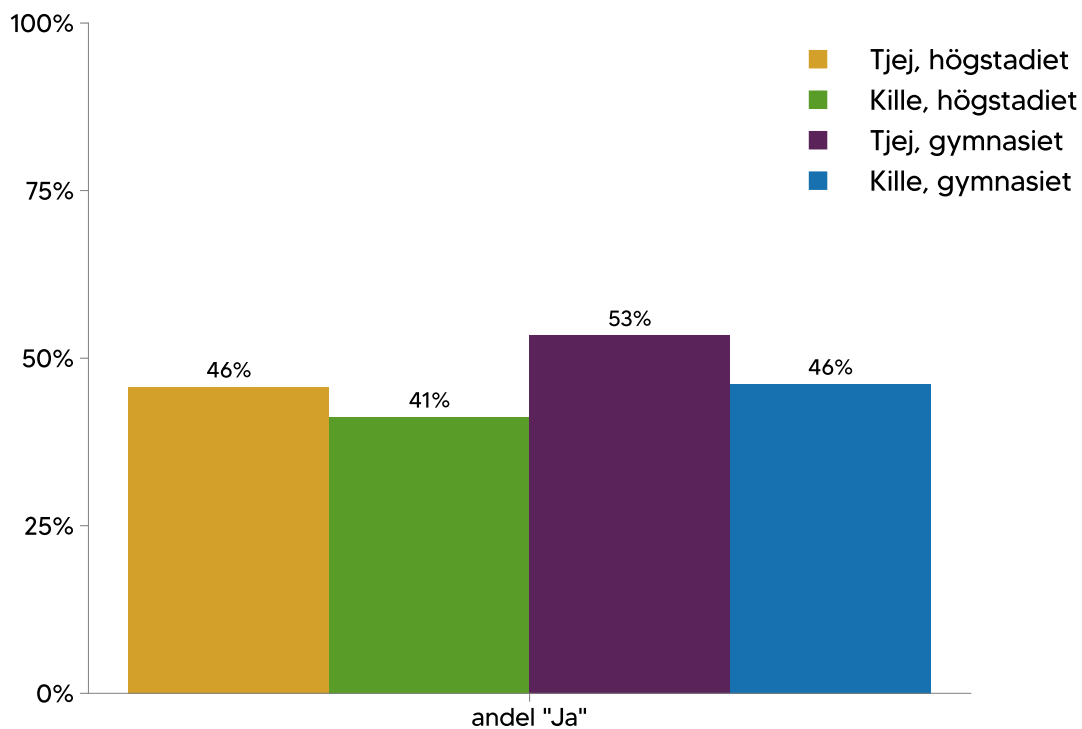
Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. Här framgår att högstadikillarna i Ludvika saknar aktiviteter i lägst grad, 41 %. Gymnasietjejerna svarar i högst grad att de saknar aktiviteter, 53 %.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Ludvika saknar aktiviteter i något högre grad, se tabell B5a.

Sedan år 2023 syns en ökning av andelen ungdomar som saknar fritidsaktiviteter, både bland killar och tjejer, se diagram B5b.

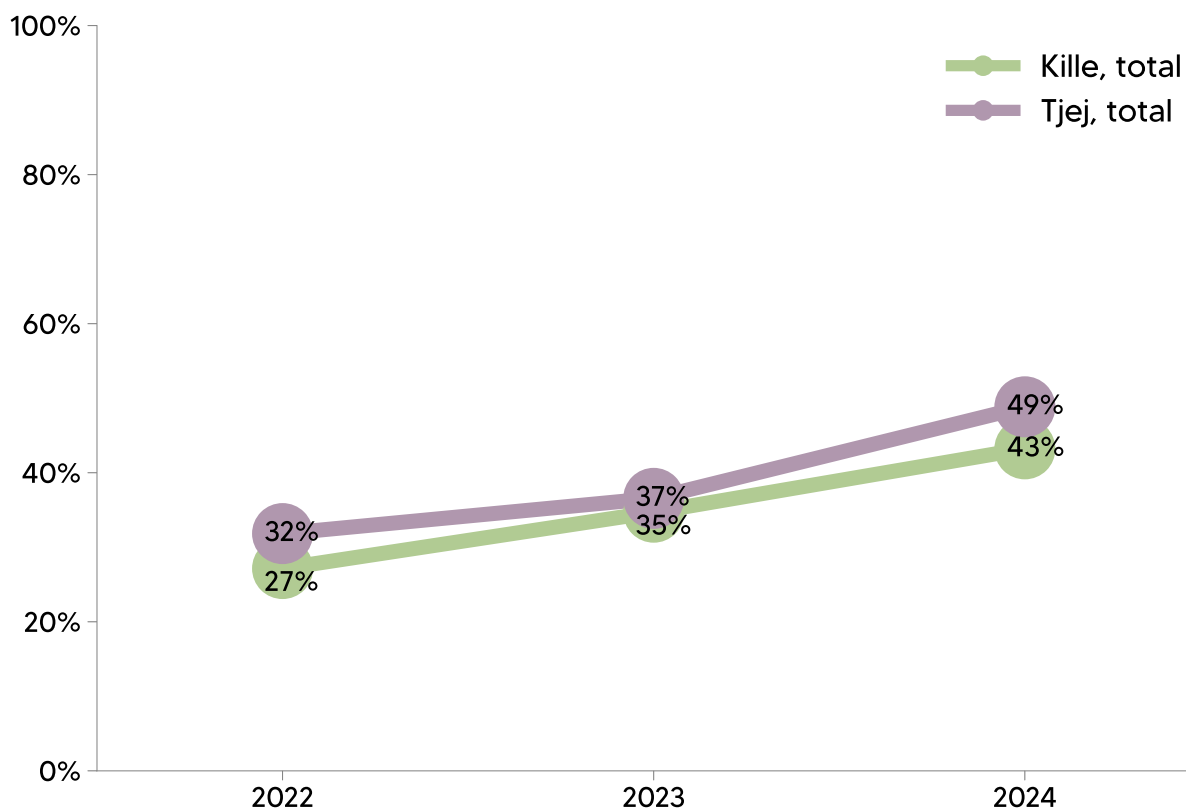
B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse med riksnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
44%	37%	49%	44%

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid

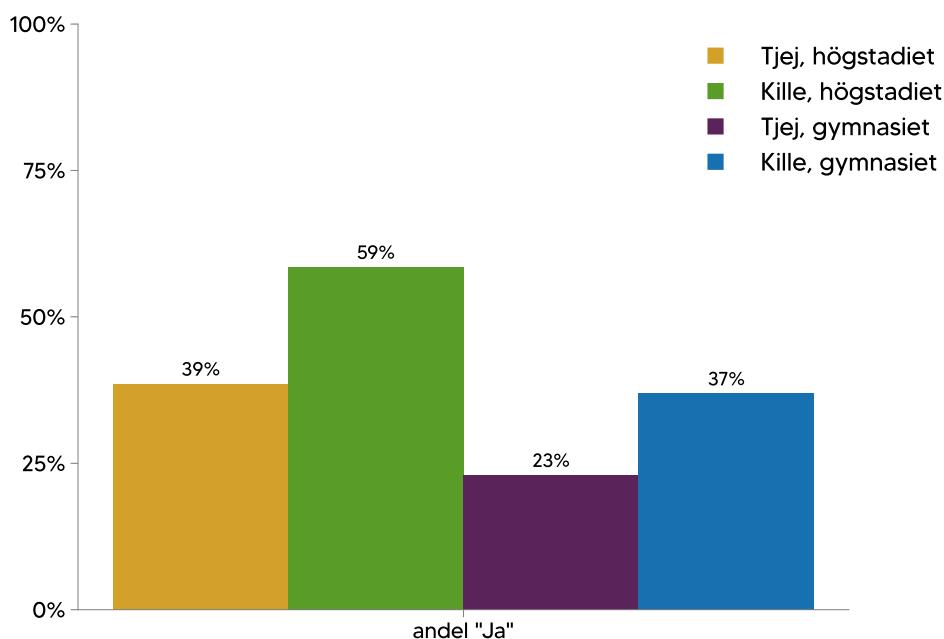

Medlemskap i föreningar

Flertalet studier visar att föreningsengagemanget bland unga minskat över tid. En rapport från MUCF 2023 visar exempelvis att andelen unga som är föreningsmedlemmar har minskat under det senaste decenniet.¹ I Ludvika är totalt 48 % av högstadieungdomarna och 30 % av gymnasieungdomarna föreningsmedlemmar. Killar i respektive åldersgrupp svarar i högre grad än tjejer i samma åldersgrupp att de är föreningsmedlemmar.

Andelen ungdomar i Ludvika som är föreningsmedlemmar är tydligt lägre än snittet för Lupp. Jämfört med år 2023 är ungdomarna i Ludvika dock föreningsmedlemmar i liknande grad.

B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

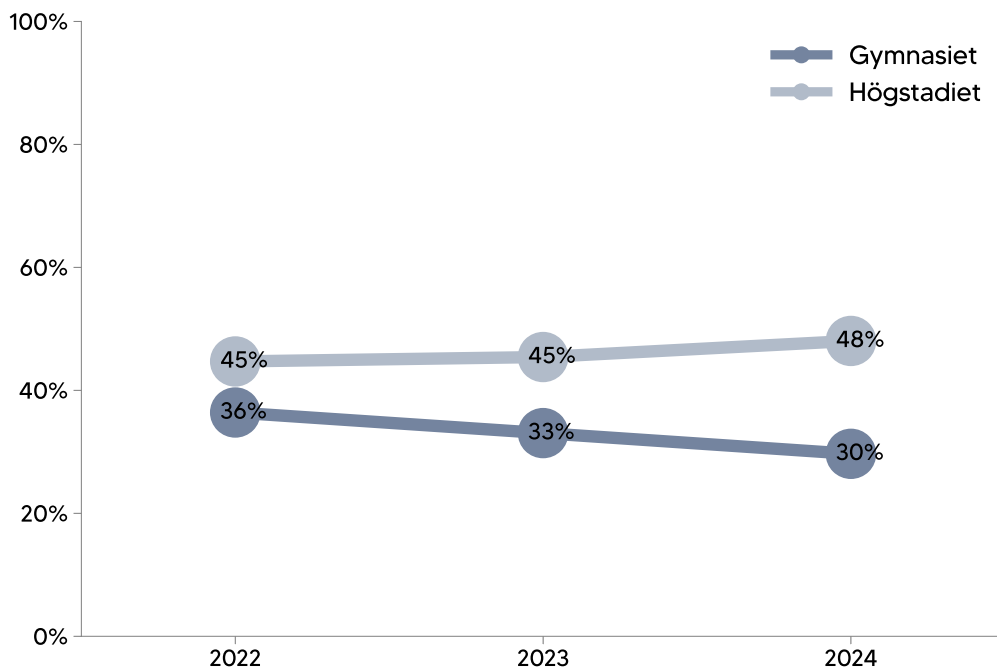

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
48%	57%	30%	43%

¹ MUCF 2023: Ung Idag

B6b. Andel som är medlem i en förening: Jämförelse över tid

Kollektivtrafiken

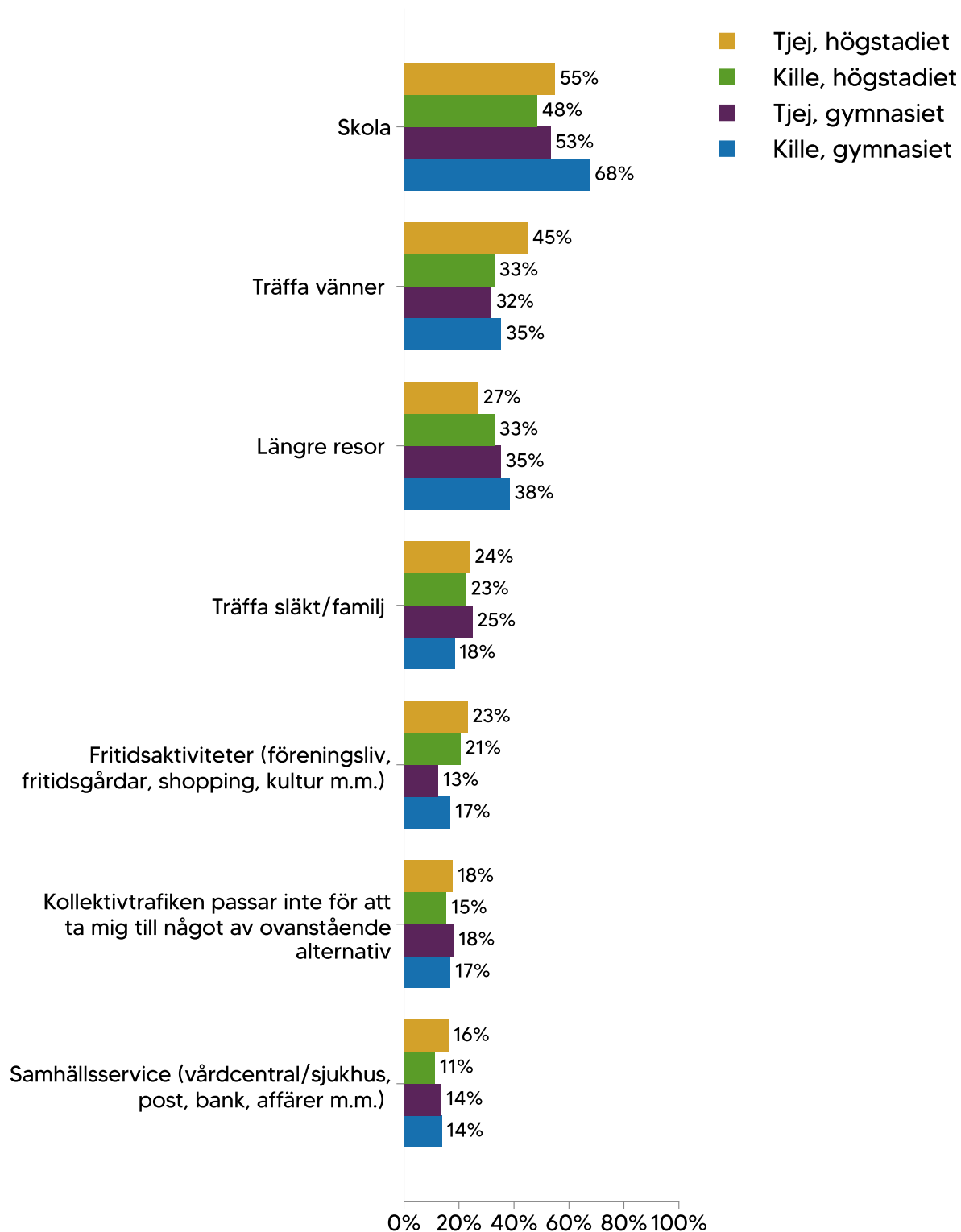
I Dalarna ställdes även en regionspecifik fråga om huruvida kollektivtrafiken passar ungdomarnas behov av att ta sig till och från olika platser, se diagram B7 på följande sida.

Vad som framgår är att majoriteten av ungdomarna i Ludvika anser att kollektivtrafiken passar deras behov av att ta sig till och från skolan. Killar i gymnasiet svarar i högst grad, 68 %, att det passar deras behov av att ta sig till skolan. Andelen bland övriga är lägre, mellan 48-55 %.

Högstadietjerna svarar i högre grad än övriga att kollektivtrafiken passar deras behov av att ta sig till och från vänner, 45 % jämfört med 32-35 % av högstadiekillarna och gymnasieungdomarna.

Andelen som svarar att det passar deras behov att ta sig till andra platser är lägre. 21-23 % av högstadieungdomarna och 13-17 % av gymnasieungdomarna svarar exempelvis att kollektivtrafiken passar deras behov av att ta sig till fritidsaktiviteter. Mellan 15-18 % svarar att kollektivtrafiken inte passar deras behov alls.

B7. Här kommer en fråga kring tillgången till kollektivtrafik (ex. bussar och tåg).
Kollektivtrafiken passar mina behov att ta mig till och från

C. Skola

Enligt en rapport av Skolverket bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett kompetent ledarskap, goda relationer mellan lärare och elever samt att lärmiljön är hälsofrämjande på alla nivåer i verksamheten. Att lärmiljön präglas av trygghet och studiero samt är fri från diskriminering och annan kränkande behandling är ytterligare viktiga faktorer för framgångar. Därutöver ska skolan anpassa lärmiljön efter varje elev.¹

De senaste åren har det även kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Bland annat framkommer att killars skolresultat är avsevärt sämre än tjejers, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar normer kring kön.³

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – exempelvis hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

¹ Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling

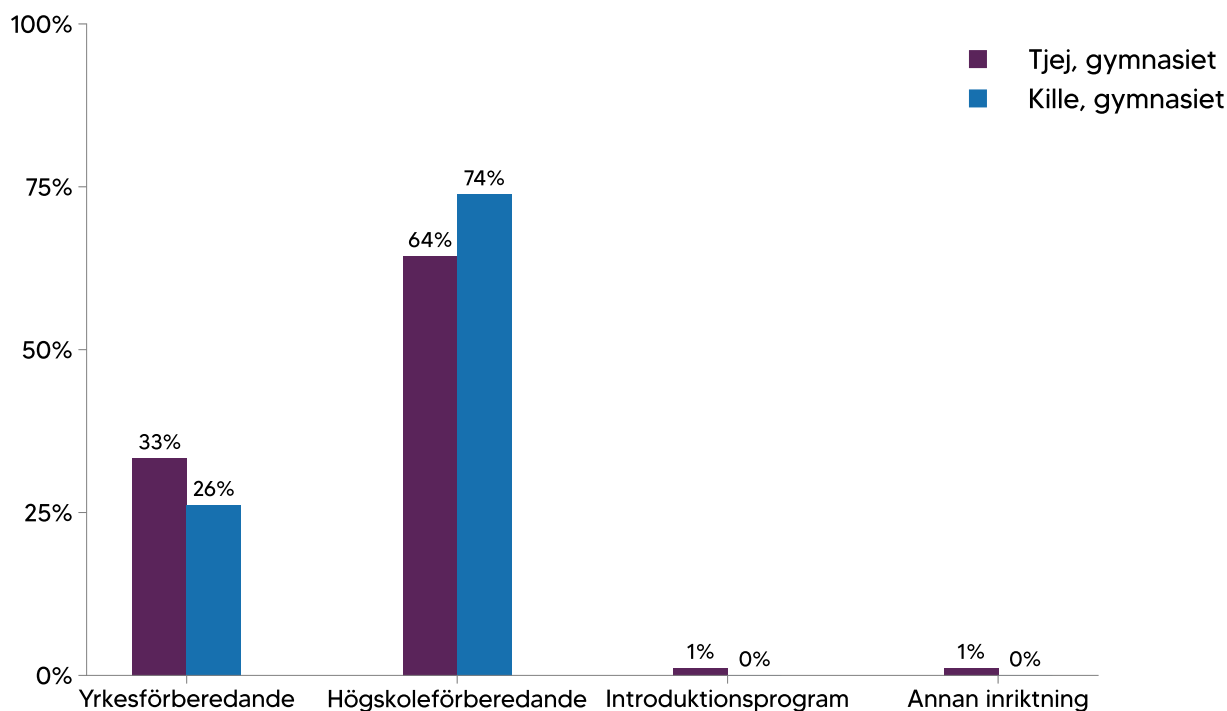
² SKR 2021: Utmaningar för en jämställd skola

³ Skolforskningsinstitutet 2024: Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. 64 % av tjejerna och 74 % av killarna läser ett högskoleförberedande program. 26 % av killarna läser ett yrkesförberedande program, medan motsvarande andel bland tjejerna är 33 %.

C2. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

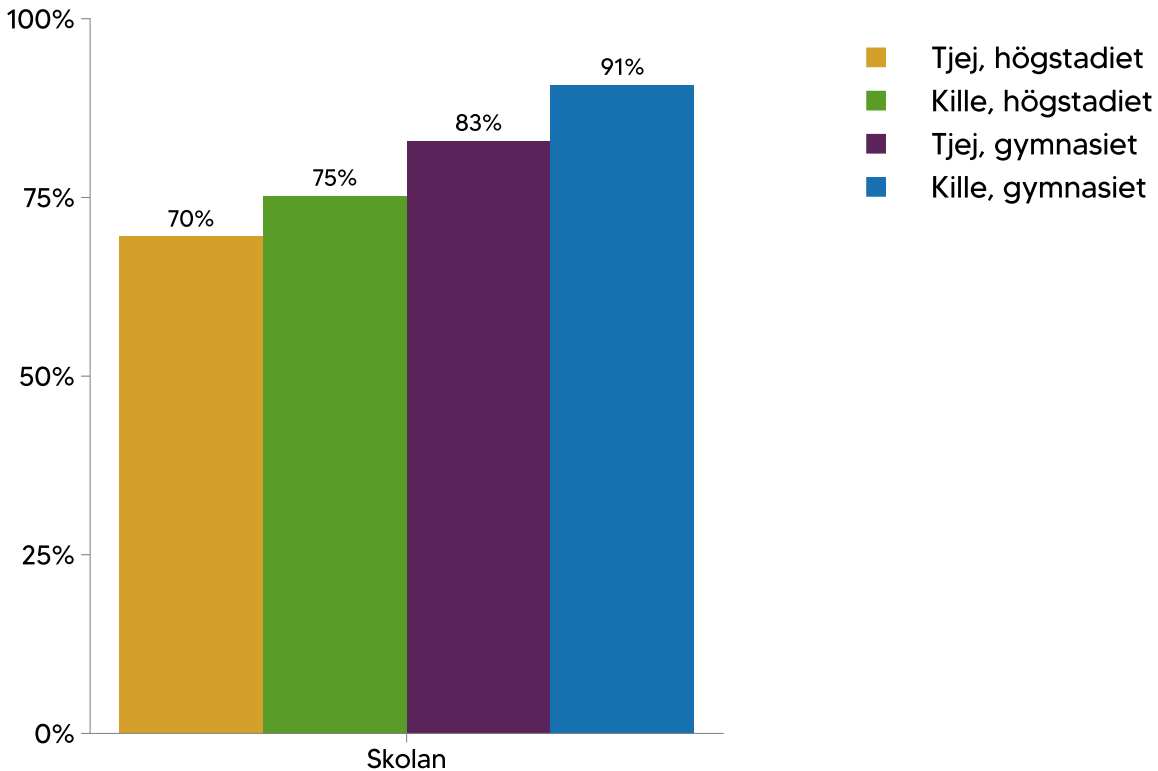
Nöjdhet med skola

I Lupp-enkäten ställdes även en fråga om hur nöjda ungdomarna är totalt sett med skolan, se diagram C2a på följande sida. En andel om 72 % av högstadieungdomarna och 85 % av gymnasieungdomarna svarar att de är nöjda med skolan. Högstadietjejerna är minst nöjda med skolan, 70 %, och gymnasiekillarna är mest nöjda, 91 %. I tabell C2b framgår att högstadieungdomarna i Ludvika är mindre nöjda med skolan än rikssnittet.

Sett över tid ligger nöjdheten bland ungdomarna på liknande nivå som år 2023, se diagram C2c.

C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?

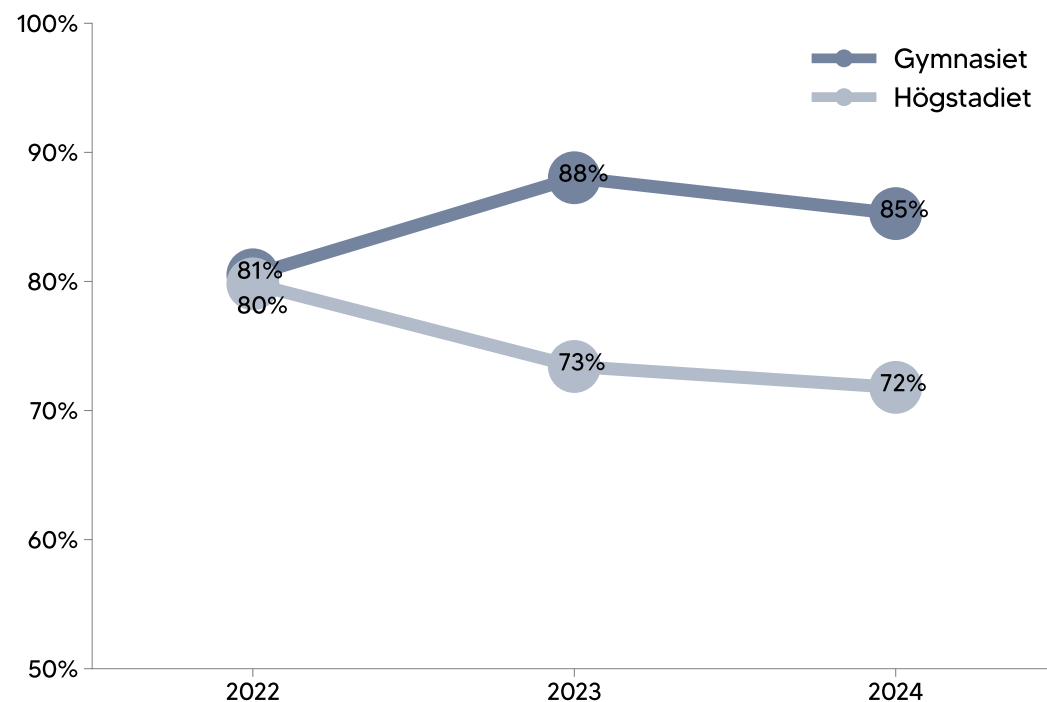
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Skolan	72%	78%	85%	88%

C2c. Andel nöjda med skolan: Jämförelse över tid

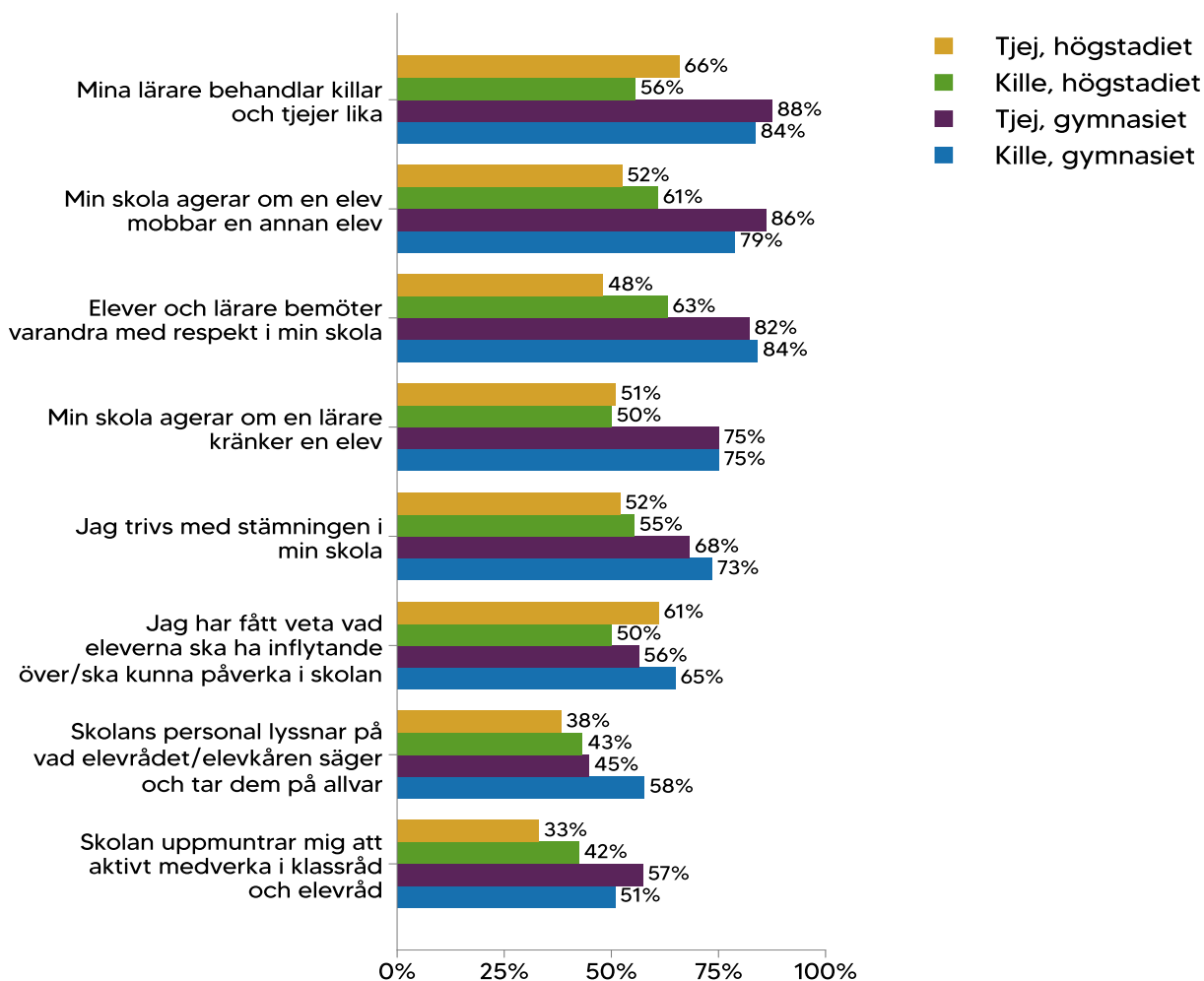
Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.¹

I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående. En andel om mellan 52-55 % av högstadieungdomarna och 68-73 % av gymnasieungdomarna instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Gymnasieungdomarna är även generellt mer nöjda med de olika aspekterna än högstadieungdomarna. 79-86 % av gymnasieungdomarna instämmer exempelvis i att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev. Motsvarande andel i högstadiet är 52 % bland tjejerna och 61 % bland killarna.

Jämfört med rikssnittet är högstadieungdomarna i Ludvika något mindre nöjda i flera fall, framför allt vad gäller trivseln med stämningen i skolan samt om skolan agerar om en lärare kränker en elev. För gymnasiet är resultatet mer likt, men lägre i Ludvika när det kommer till frågan om skolans personal lyssnar på elevrådet/elevkåren. När det gäller skolans agerande om en elev mobbar en annan elev är instämmandegraden däremot högre i Ludvika jämfört med snittet.

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*OBS! Andelen som svarat "Vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat "Vet ej" varierar stort i frågorna och är mellan 1-50%.

1 Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

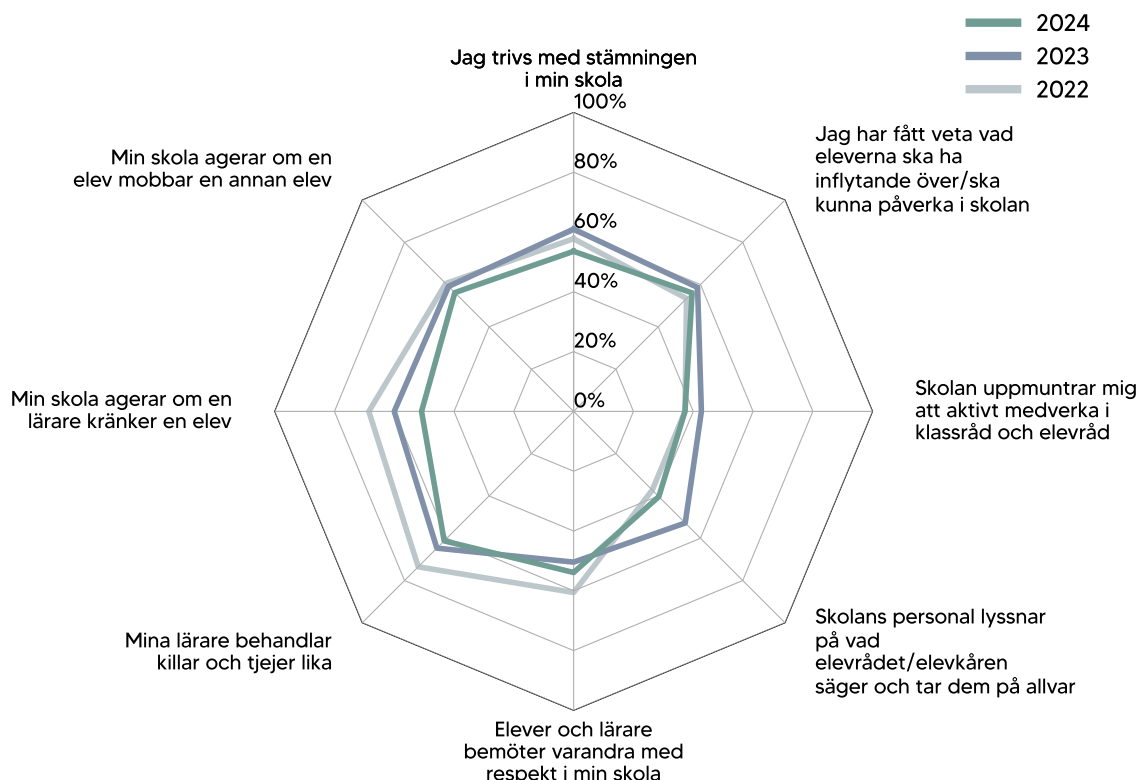
C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse med riksnittet*

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Jag trivs med stämningen i min skola	54%	64%	70%	74%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ ska kunna påverka i skolan	56%	56%	59%	60%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	37%	40%	55%	50%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	40%	48%	49%	58%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	54%	61%	83%	80%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	61%	63%	86%	82%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	51%	61%	75%	74%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	56%	63%	82%	74%

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-31%.

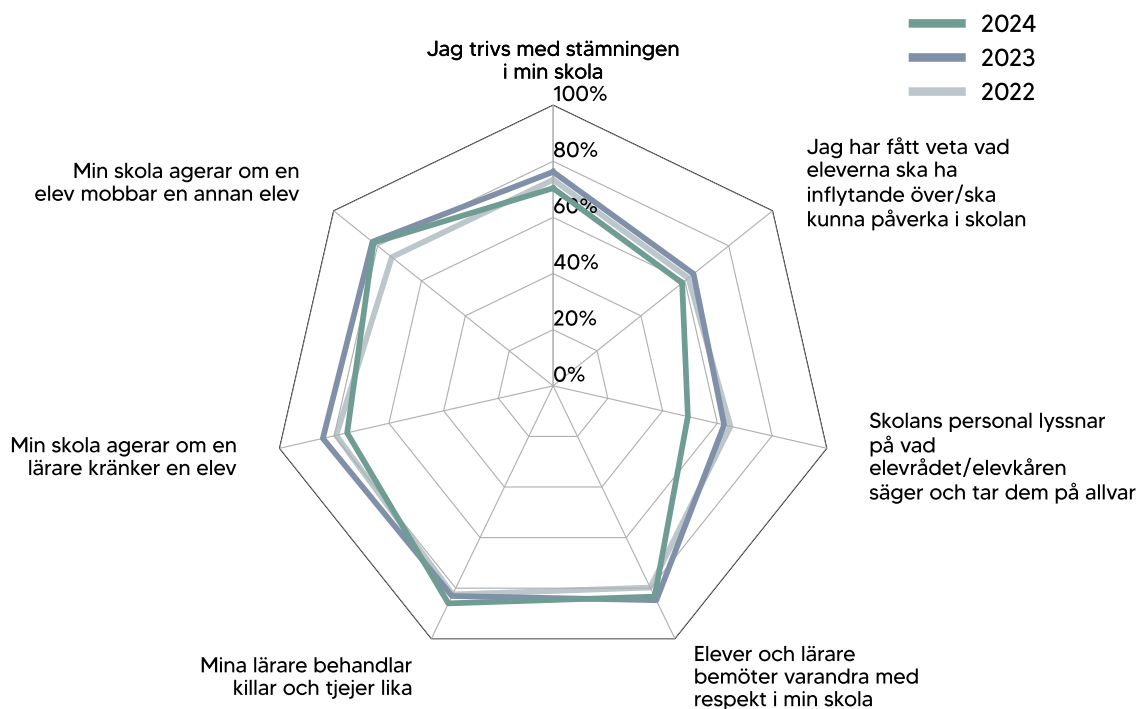
Som det framgår i diagrammet nedan är nöjdheten i högstadiet generellt lägre i år jämfört med år 2023. I gymnasiet är resultatet mer likt hur det såg ut år 2023. En negativ utveckling har dock skett främst när det gäller frågan om skolans personal lyssnar på elevrådet/elevkåren, se diagram C3b_2 på nästa sida.

C3b_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: högstadiet, Jämförelse över tid*

*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3b_1 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-50%.

C3b_2. Andel som instämmer i påståenden om skolan: gymnasiet, jämförelse över tid*

*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3b_2 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-44 %.

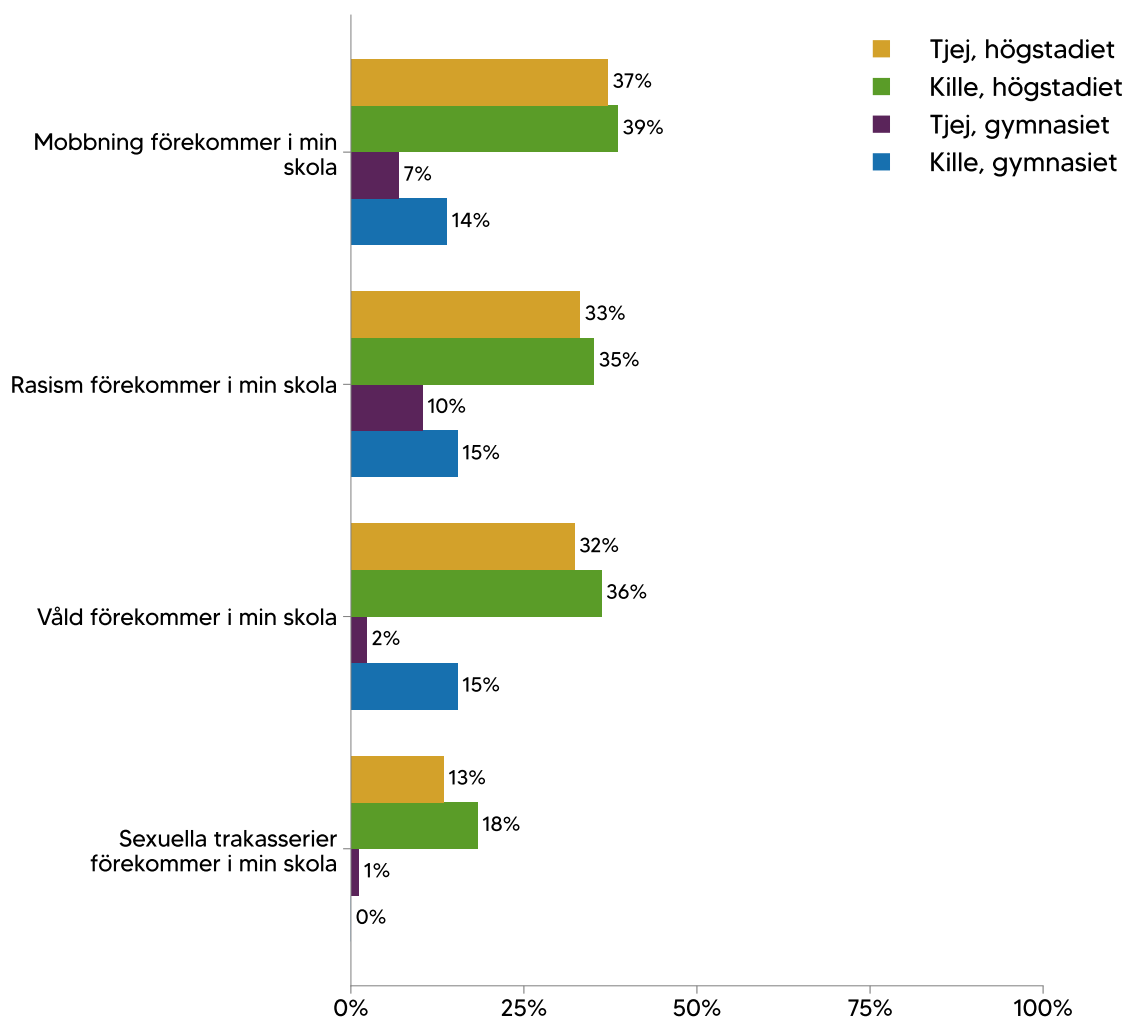
Rasism, våld, trakasserier och mobbning

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att högstadieungdomarna i högre grad än gymnasieungdomarna svarar att de olika problemen förekommer på deras skola. Mellan 32-39 % av högstadieungdomarna svarar att mobbning, rasism och/eller våld förekommer, och 13-18 % att sexuella trakasserier förekommer.

Andelen högstadieungdomar som svarar att våld, mobbning och sexuella trakasserier förekommer är högre än snittet för Lupp, se tabell C3d. I gymnasiet svarar ungdomarna i Ludvika i lägre grad än snittet att mobbning, rasism och sexuella trakasserier förekommer.

I diagram C3e och C3f på sida 34 redovisas frågan över tid. Jämfört med år 2023 har förekomsten av mobbning minskat något i högstadiet, men i övrigt är resultatet relativt oförändrat jämfört med föregående år. I gymnasiet har förekomsten av våld och sexuella trakasserier minskat sedan år 2023.

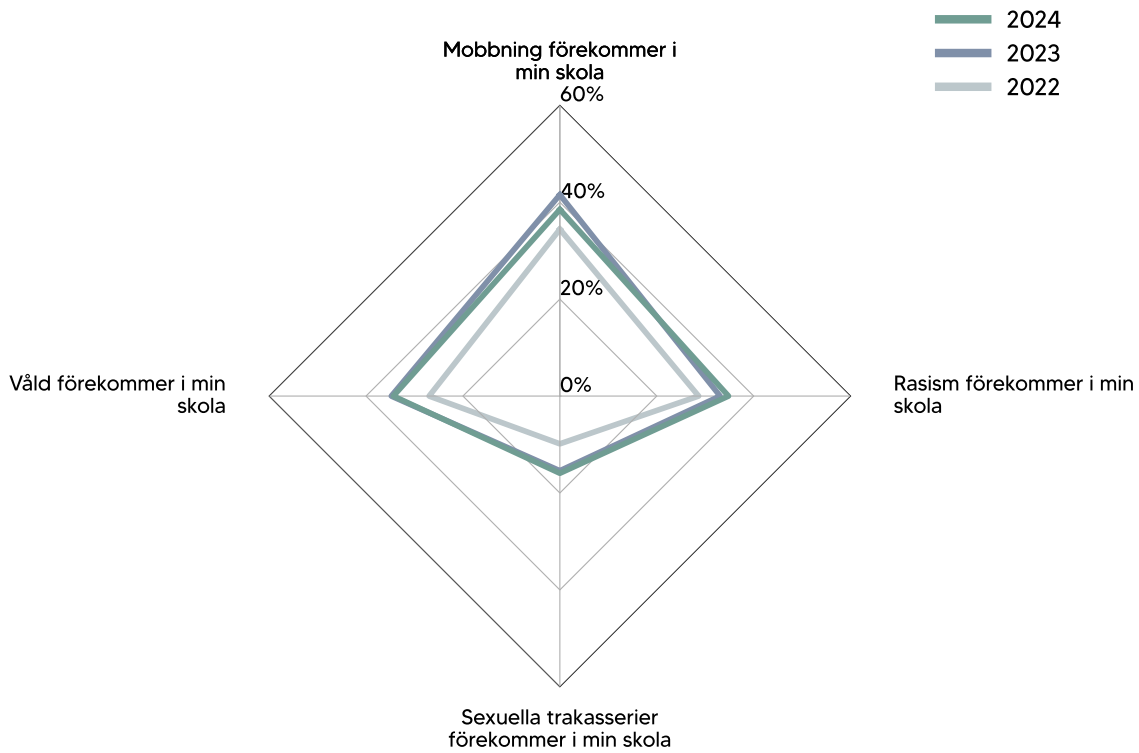
C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

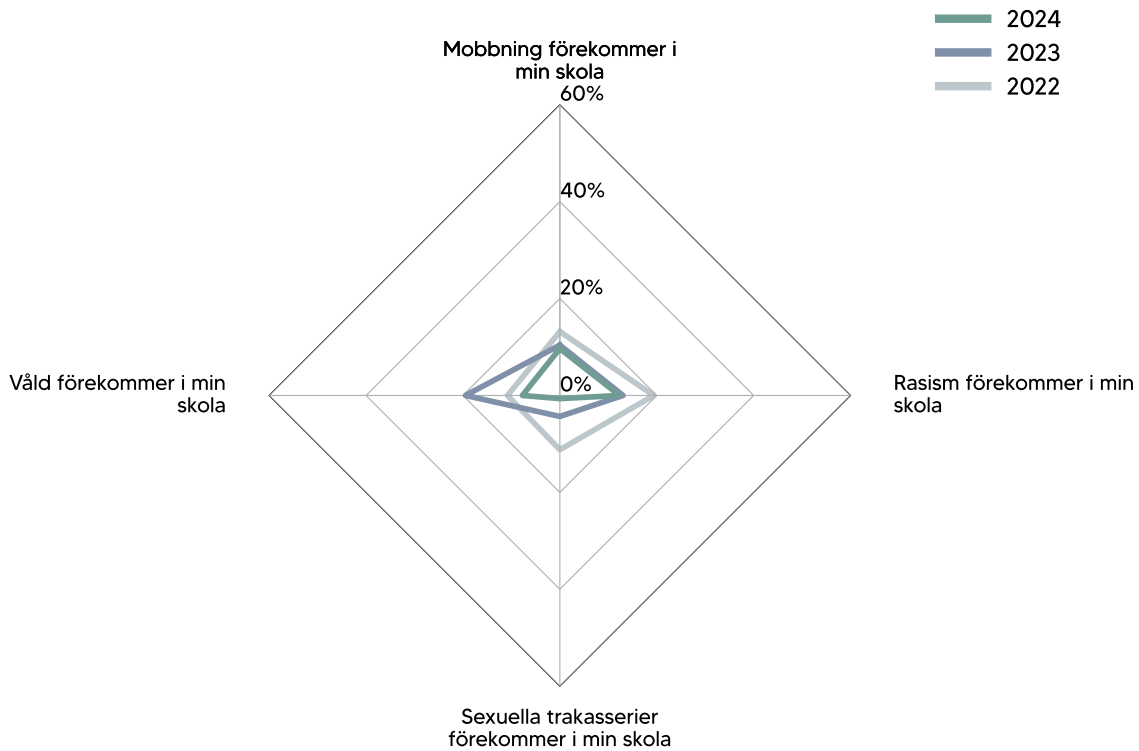
C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	16%	11%	1%	7%
Rasism förekommer i min skola	35%	32%	12%	17%
Våld förekommer i min skola	34%	25%	8%	10%
Mobbning förekommer i min skola	38%	32%	10%	15%

**C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan:
högstadiet, jämförelse över tid**

**C3f. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan:
gymnasiet, jämförelse över tid**

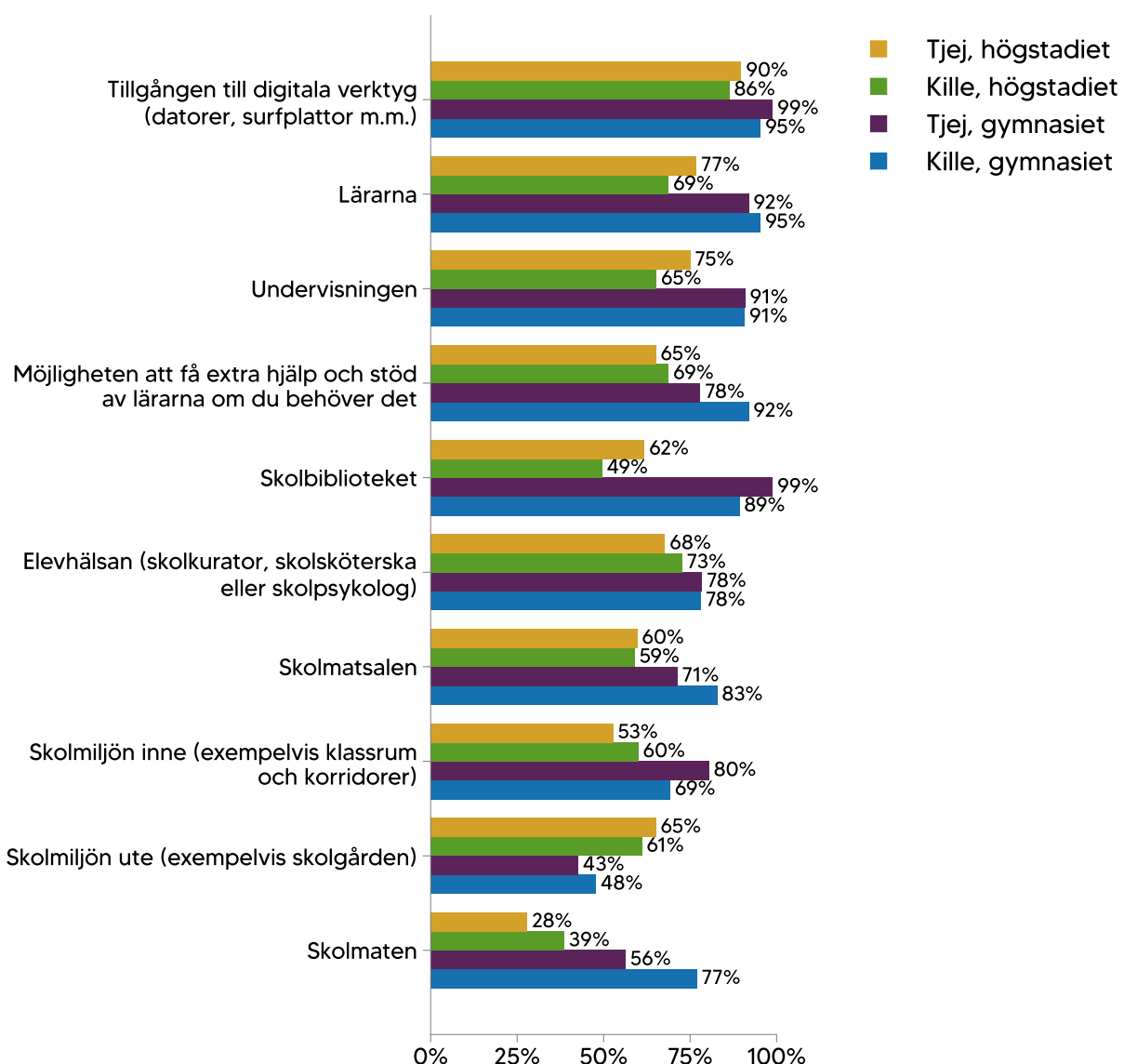
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd.

I diagram C4 framgår att en hög andel både i högstadiet och gymnasiet är nöjda med tillgången till digitala verktyg, lärarna, undervisningen och möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om det behövs. Vad som också framgår är att gymnasieungdomarna är mer nöjda än högstadieungdomarna. Undantag gäller dock för frågan om skolmiljön ute, som högstadieungdomarna är mer nöjda med.

Jämfört med rikssnittet är högstadieungdomarna i Ludvika generellt mindre nöjda. Skillnaden är tydligast gällande skolbiblioteket. I gymnasiet är ungdomarna i Ludvika tydligt mer nöjda med skolmaten jämfört med snittet. De är även mer nöjda med skolbiblioteket, men mindre nöjda med skolmiljön ute samt elevhälsan.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

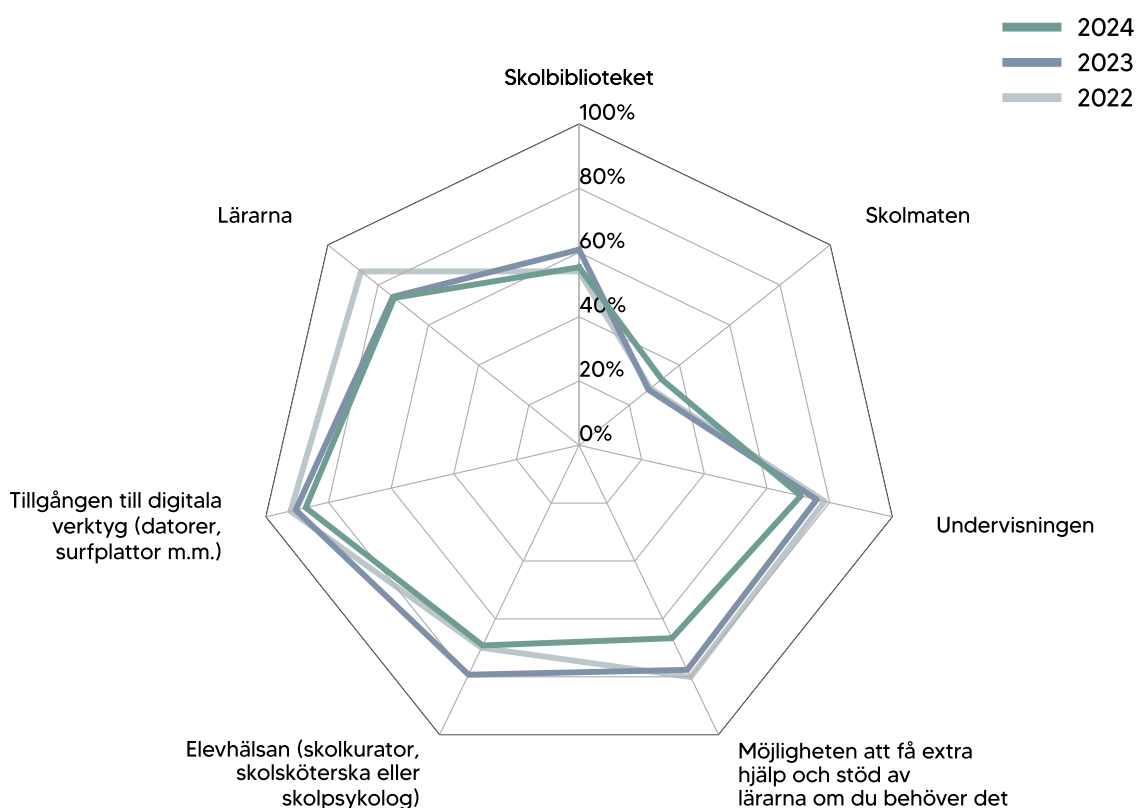

**C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse med riksnittet**

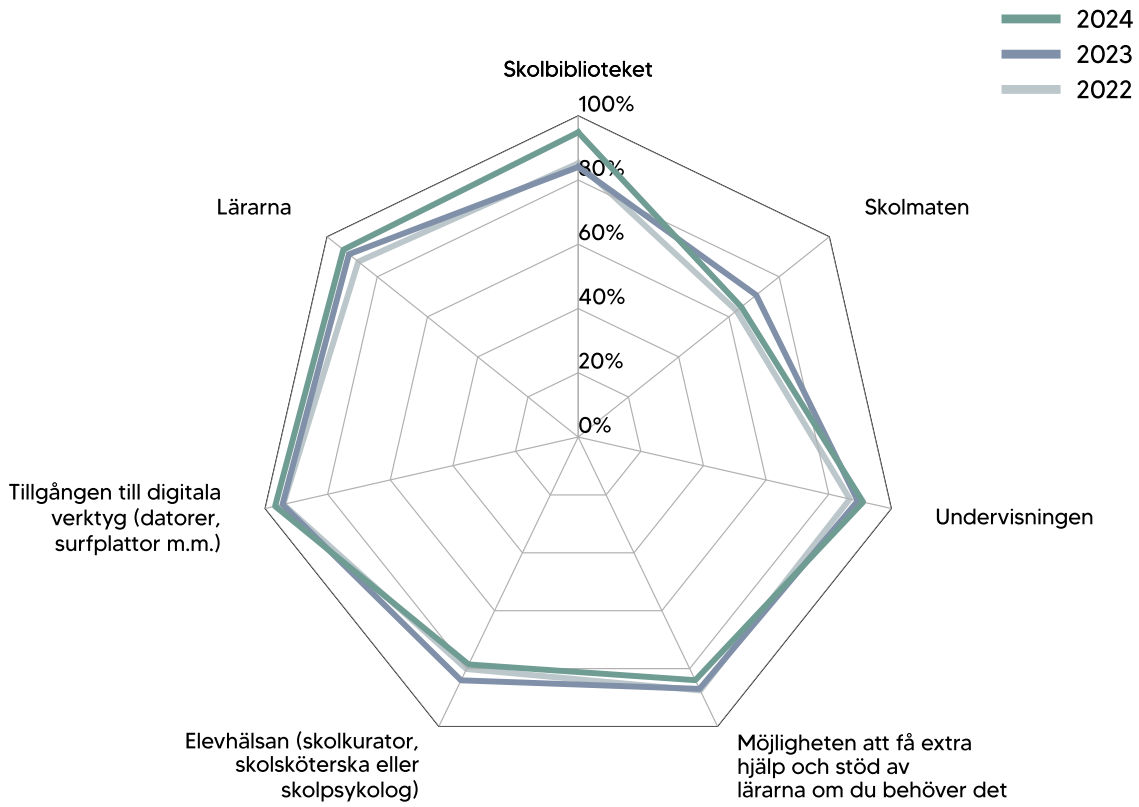
	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Skolmiljön ute (exempelvis skolgården)	63%	60%	44%	59%
Skolmiljön inne (exempelvis klassrum och korridorer)	56%	65%	75%	78%
Skolmatsalen	60%	69%	76%	71%
Skolmaten	33%	38%	65%	25%
Skolbiblioteket	55%	70%	95%	78%
Undervisningen	71%	76%	91%	89%
Lärarna	74%	78%	94%	91%
Möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det	67%	75%	84%	84%
Tillgången till digitala verktyg (datorer, surfplattor m.m.)	87%	89%	97%	95%
Elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)	69%	76%	79%	85%

Jämfört med år 2023 är högstadieungdomarna i Ludvika mindre nöjda med framför allt elevhälsan och möjligheten att få extra stöd, se diagram C4b nedan. De är däremot något mer nöjda med skolmaten. Gymnasieungdomarna är mer nöjda med skolbiblioteket än år 2023, men mindre nöjda med skolmaten och elevhälsan. I övrigt är nöjdheten på en liknande nivå som tidigare år, se diagram C4c på nästa sida.

**C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: högstadiet,
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" jämförelse över tid**

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: gymnasiet,
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse över tid

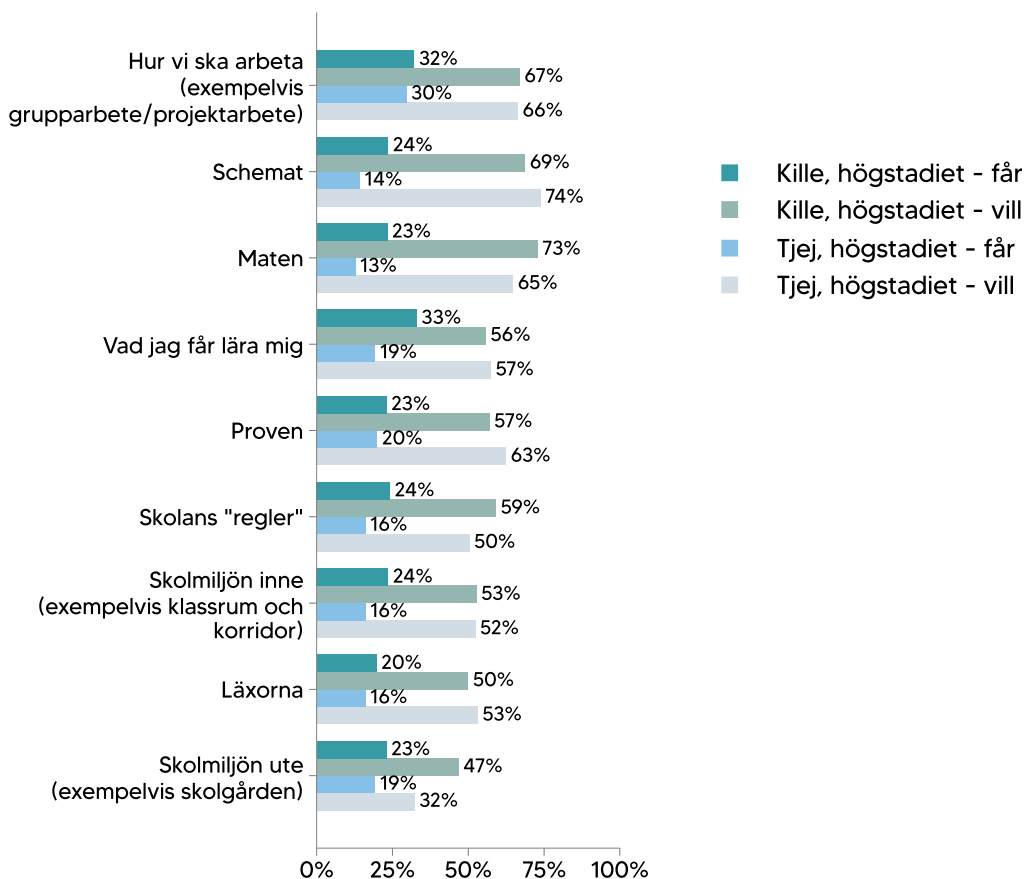
Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling, och bidrar även till bland annat trygghet och motivation.¹

I Ludvika ser vi att andelen unga som vill påverka är relativt hög i många frågor både på högstadiet (se diagram C5a) och gymnasiet (se diagram C5b på nästa sida), medan andelen som upplever sig få vara med och påverka är lägre. Killar i högstadiet svarar i klart högre grad än tjejer att de vill vara med och påverka skolmiljön ute. Killar svarar även i högre grad än tjejer att de får vara med och påverka om flera saker, exempelvis schemat, maten och vad eleverna får lära sig. I gymnasiet svarar tjejer i högre grad än killar att de får vara med och påverka olika saker i skolan, till exempel hur eleverna ska arbeta och proven. Gymnasietjejerna vill även vara med och påverka om olika saker i högre grad än gymnasiekillarna.

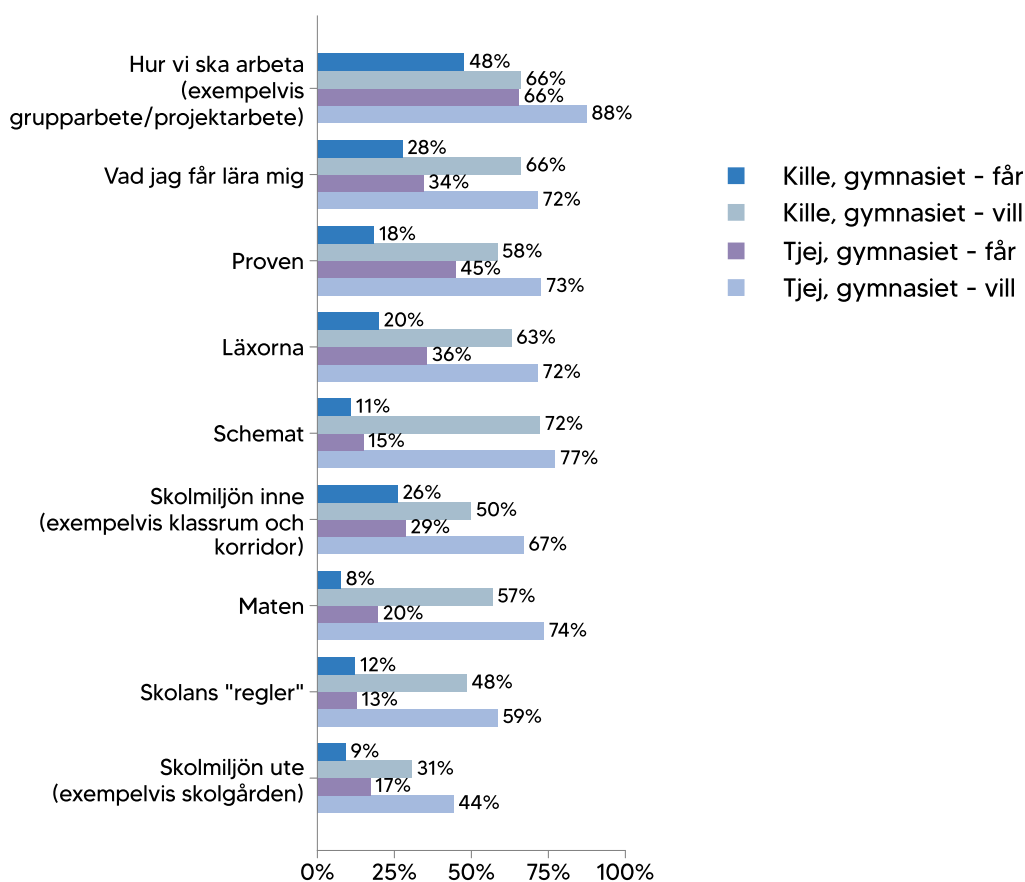
Hur eleverna ska arbeta med exempelvis grupparbeten eller projektarbeten är det som både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna i högsta grad anser att de får vara med och bestämma om idag.

C5a. Högstadiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

¹ Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen

C5b. Gymnasiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

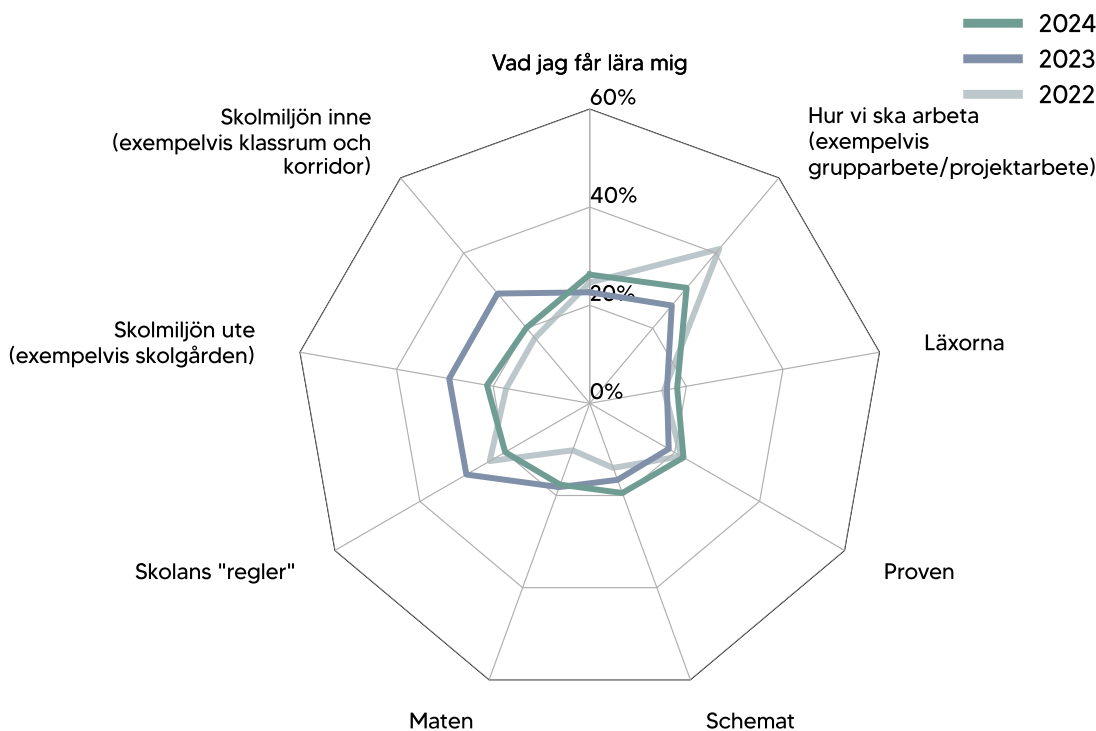
I tabell C5c nedan redovisas andelen som får vara med och bestämma i jämförelse med rikssnittet. Här framgår att gymnasieungdomarna i Ludvika i högre grad anser att de får vara med och bestämma hur de ska arbeta. De anser däremot i lägre grad att de får vara med och påverka i frågor rörande schemat, maten, skolans regler samt skolmiljön ute. I högstadiet är resultatet likt snittet.

C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse med rikssnittet

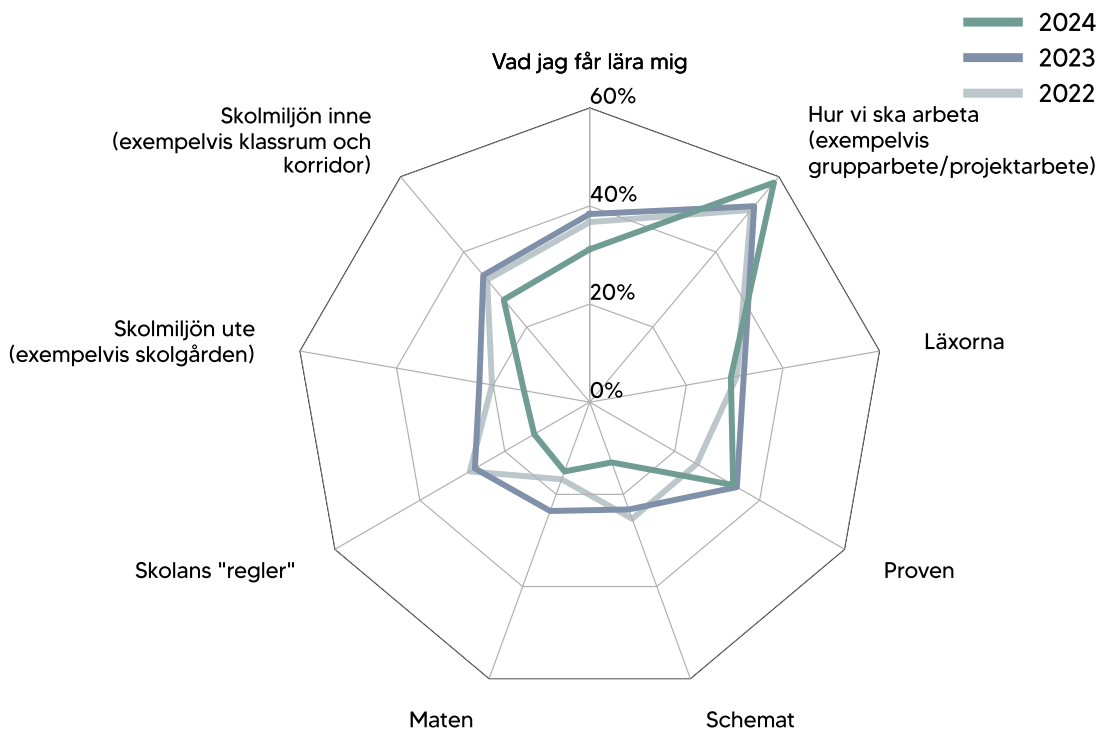
	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Vad jag får lära mig	26%	27%	31%	33%
Hur vi ska arbeta (exempelvis grupparbete/projektarbete)	31%	32%	58%	48%
Läxorna	18%	19%	29%	29%
Proven	22%	21%	34%	34%
Schemat	19%	17%	13%	23%
Maten	18%	16%	15%	21%
Skolans "regler"	20%	20%	13%	22%
Skolmiljön ute (exempelvis skolgården)	21%	23%	14%	21%
Skolmiljön inne (exempelvis klassrum och korridor)	20%	24%	27%	26%

I diagram C5d nedan framgår att andelen i högstadiet som upplever att de får vara med att bestämma om skolmiljön (inne och ute) och skolans "regler" har minskat tydligt sedan år 2023. I gymnasiet har andelen som anser att de får vara med och påverka hur de ska arbeta ökat. Dock syns minskningar i flera av de andra frågorna på gymnasiet, se diagram C5e nedan.

C5d: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, högstadiet, jämförelse över tid

C5e: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, gymnasiet, jämförelse över tid

D. Politik och samhälle

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga förvisso väljer traditionella former för inflytande i lägre utsträckning, men att de istället engagerar sig på andra sätt.¹

I en rapport från MUCF konstateras att det finns ett högt och stabilt samhällsengagemang bland unga.² I den senaste demokratiutredningen framkom att man inte heller kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i lägre utsträckning än äldre, och det är mindre vanligt bland unga att vara medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Samtidigt är det en större andel unga än äldre som uppger att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang dock mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera studier är således att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.³

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är dock ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan därmed vara högre.⁴ För att sänka trösklarna för engagemang bland unga är det bland annat viktigt att det finns kontaktytor mellan unga och organisationer samt att unga har kunskap om olika vägar att kanalisera samhällsengagemang.⁵ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

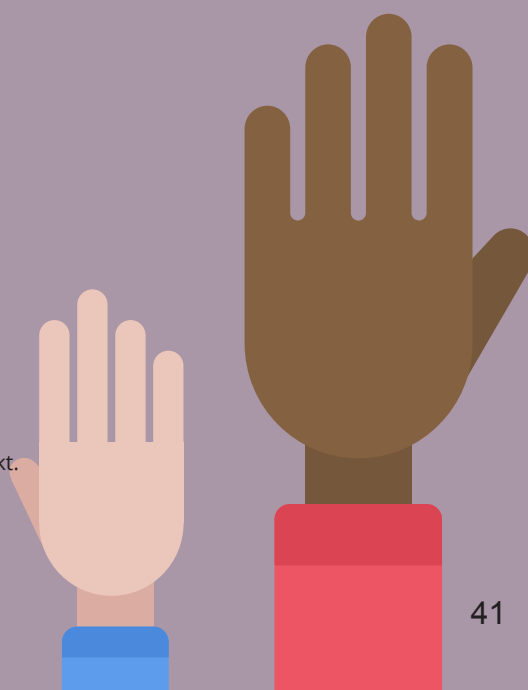
1 Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.

2 MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

3 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

4 MUCF 2021: Vilja att förändra

5 MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

Intresse för olika frågor

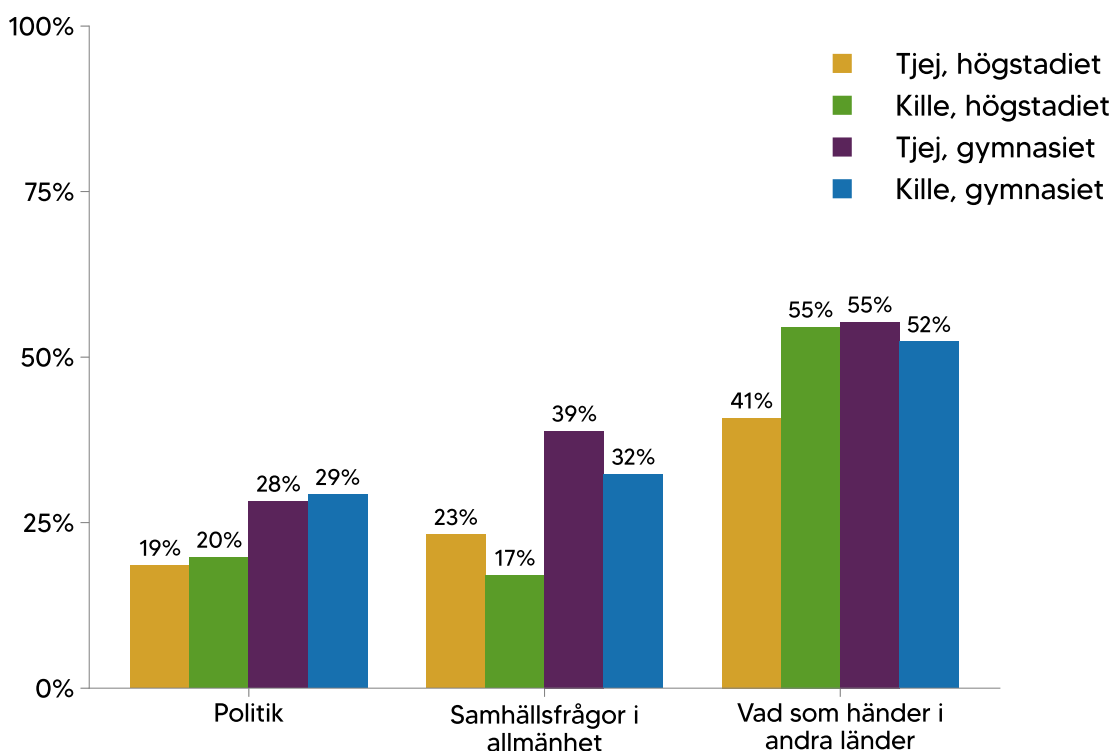
Ungdomarna i Ludvika svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 nedan. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.¹ Intresset bland ungdomarna i Ludvika är högst för vad som händer i andra länder. Högstadietjerna är dock mindre intresserade än övriga av detta. Det framgår även att gymnasieungdomarna är mer intresserade av samtliga frågor än högstadieungdomarna. Vad gäller samhällsfrågor i allmänhet är intresset högst bland gymnasietjerna, men lägst bland högstadiekillarna.

I tabell D1a framkommer att både högstadie- och gymnasieungdomarna i Ludvika är ungefär lika intresserade av politik och samhällsfrågor i allmänhet som rikssnittet. När det kommer till vad som händer i andra länder är gymnasieungdomarna i Ludvika något mer intresserade än snittet, medan högstadieungdomarna är ungefär lika intresserade.

Jämfört med år tidigare år, se diagram D1b på följande sida, är ungdomarna i Ludvika mindre intresserade av politik och samhällsfrågor i allmänhet, men ungefär lika intresserade av vad som händer i andra länder.

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

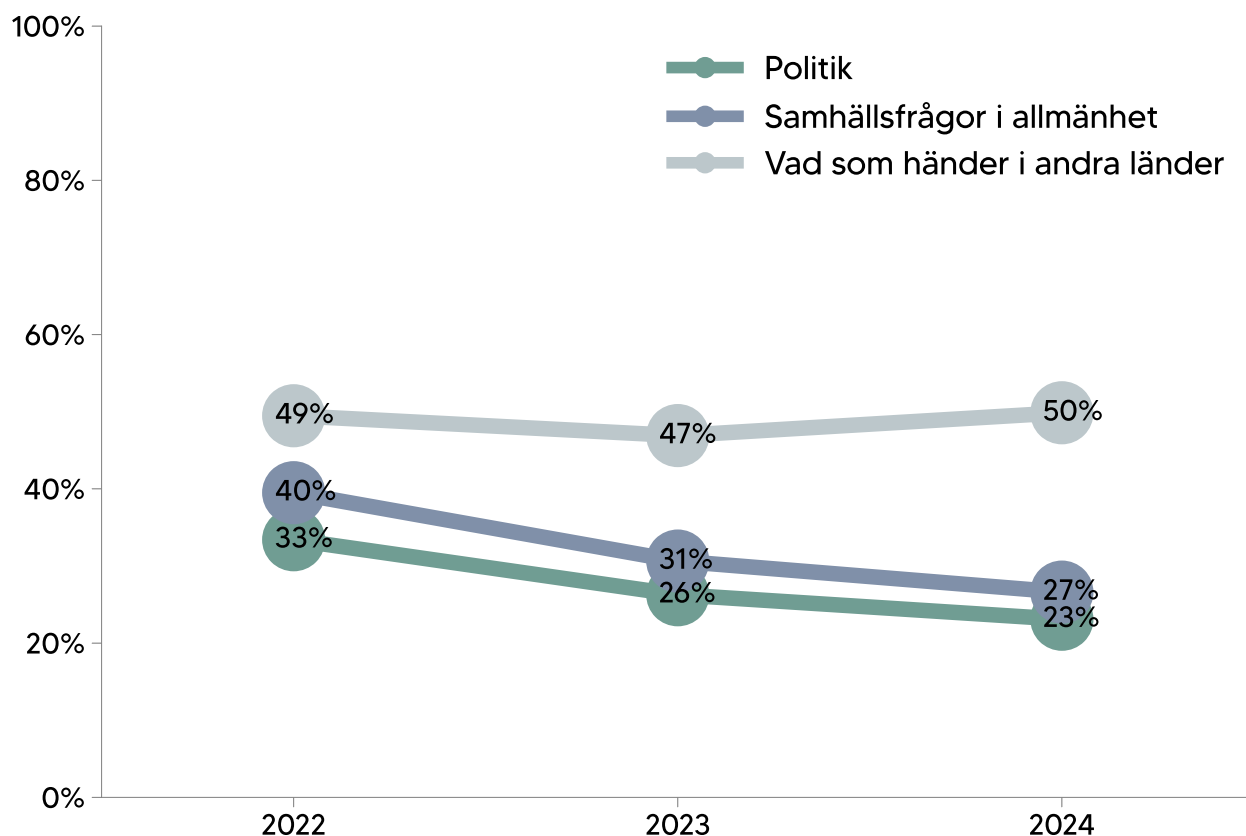

D1a. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Politik	19%	21%	29%	32%
Samhällsfrågor i allmänhet	20%	22%	36%	38%
Vad som händer i andra länder	47%	45%	55%	49%

¹ MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

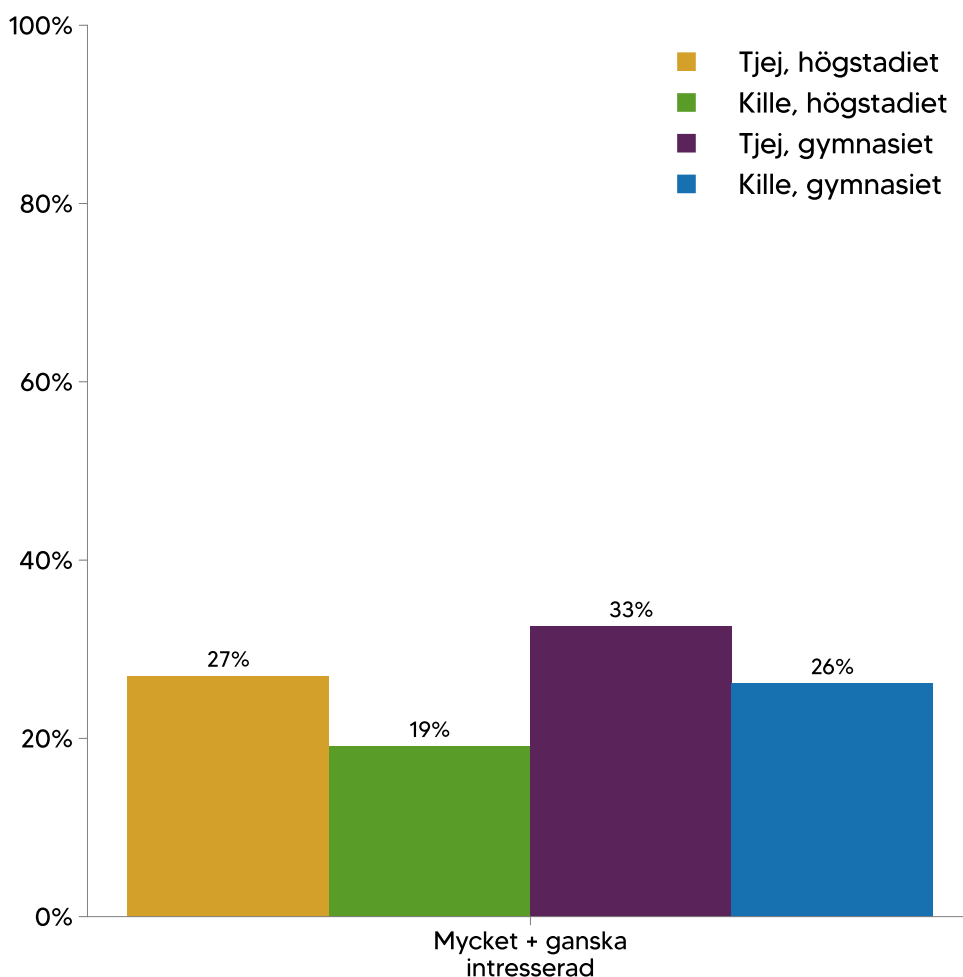
D1b. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: jämförelse över tid

Frågor om klimat och miljö

I region Dalarna ställdes även en fråga om intresset för klimat- och miljöfrågor. I diagram D1c på följande sida ser vi att tjejerna är mer intresserade än killarna. Gymnasietjejerna är den mest intresserade gruppen, medan högstadietkillarna är minst intresserade.

D1c. När det gäller frågor som rör klimat och miljö är jag:

Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Samtidigt engagerar sig unga idag istället i andra former och på andra plattformar.¹

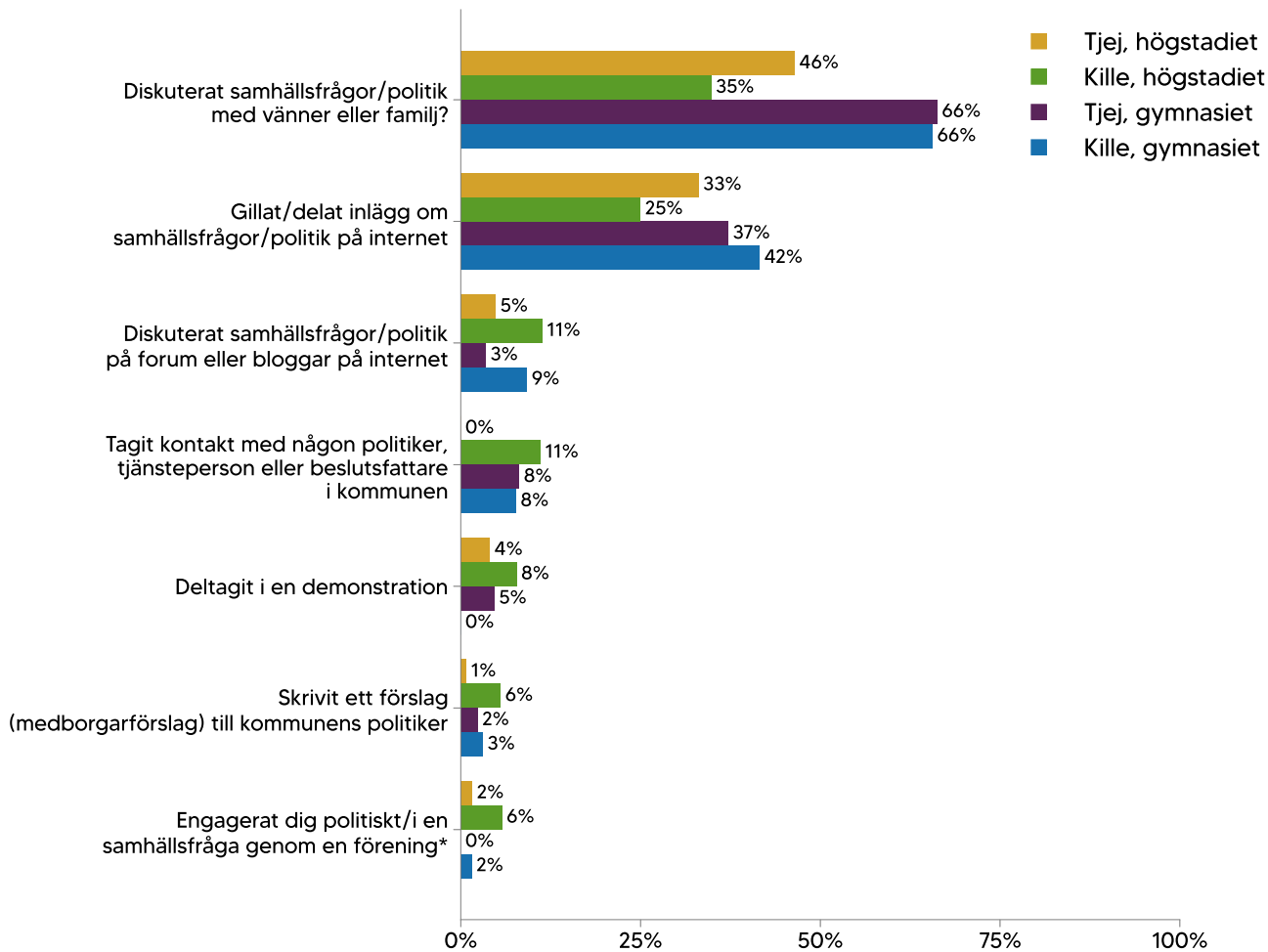
Att formerna för hur unga engagerar sig behöver inte vara något negativt. Samtidigt leder denna utveckling till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratins beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande.²

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 är att en andel mellan 35-66 % har diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj. Det näst vanligaste är att ha gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet, 25-42 % har gjort detta. Övriga handlingar är mindre vanliga.

¹ Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.

² Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande? Andel som svarat "ja"

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet för Ludvika är relativt likt. Ungdomarna i Ludvika svarar dock i något högre grad än snittet att de gillat/delat inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet. Gymnasieungdomarna i Ludvika har även diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj i något högre grad.

D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen	5%	5%	8%	6%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	3%	2%	3%	2%
Deltagit i en demonstration	5%	3%	3%	3%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	7%	6%	6%	9%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	29%	23%	39%	33%
Diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj	40%	39%	65%	57%
Engagerat dig politiskt/i en samhällsfråga genom en förening	4%	3%	1%	4%

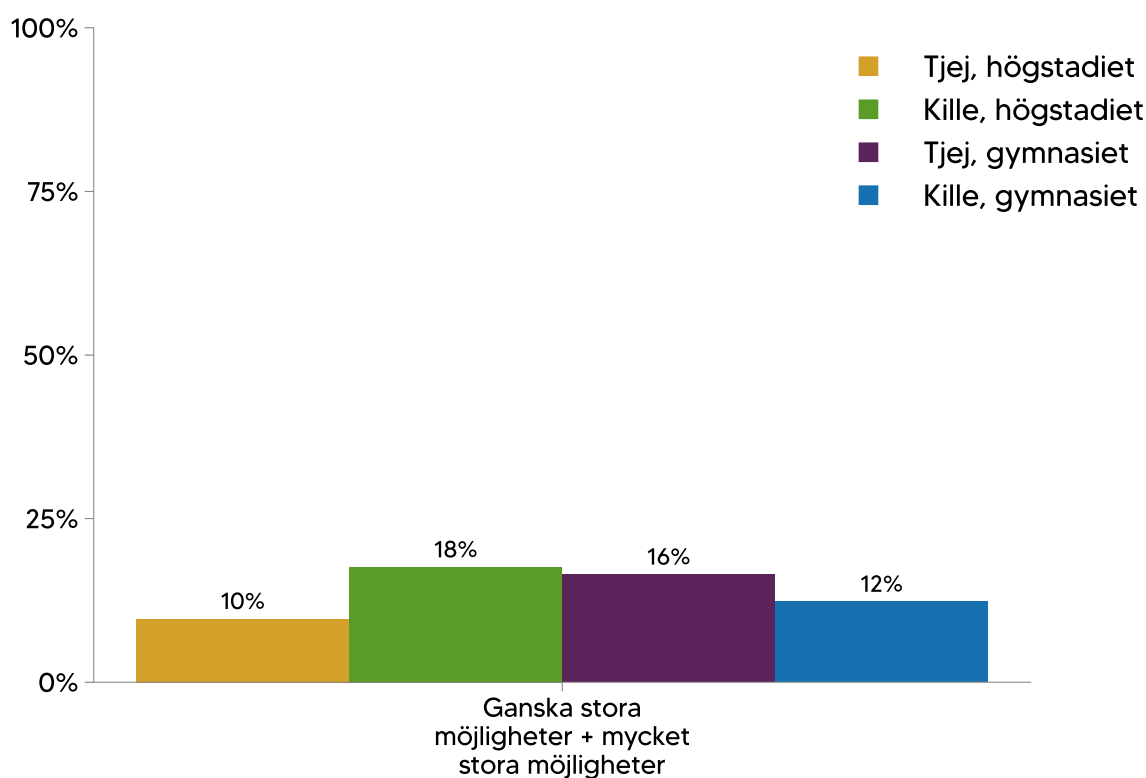
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor, vilket främjar framtida politiskt deltagande.¹

Vad som framgår i diagrammet nedan är att killar i högstadiet och tjejer i gymnasiet ser mer positivt än andra på möjligheterna att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

Jämfört med rikssnittet ser ungdomarna i Ludvika något mindre positivt på möjligheterna att föra fram sina åsikter, men skillnaden är liten.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

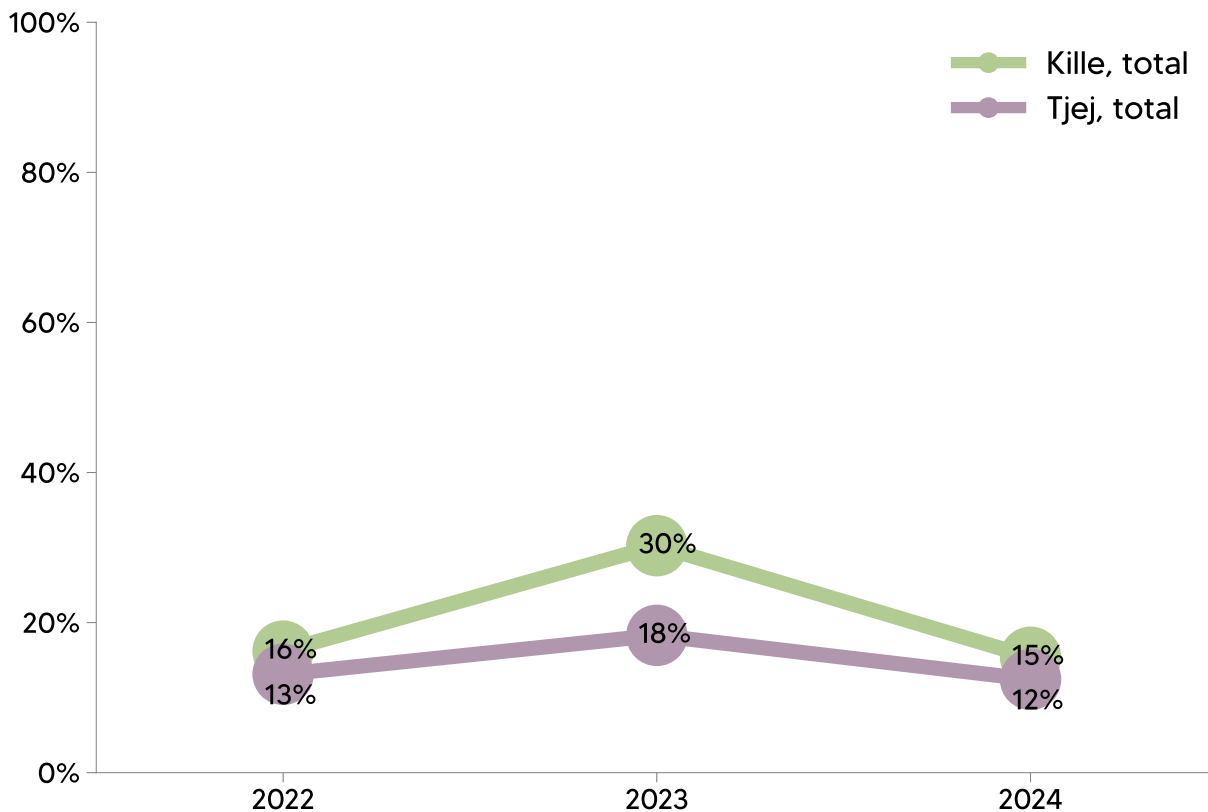
D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
14%	18%	16%	19%

¹ MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

Jämfört med år 2023 har andelen som ser positivt på möjligheterna att föra fram sina åsikter har minskat. Minskningen är störst bland killar.

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

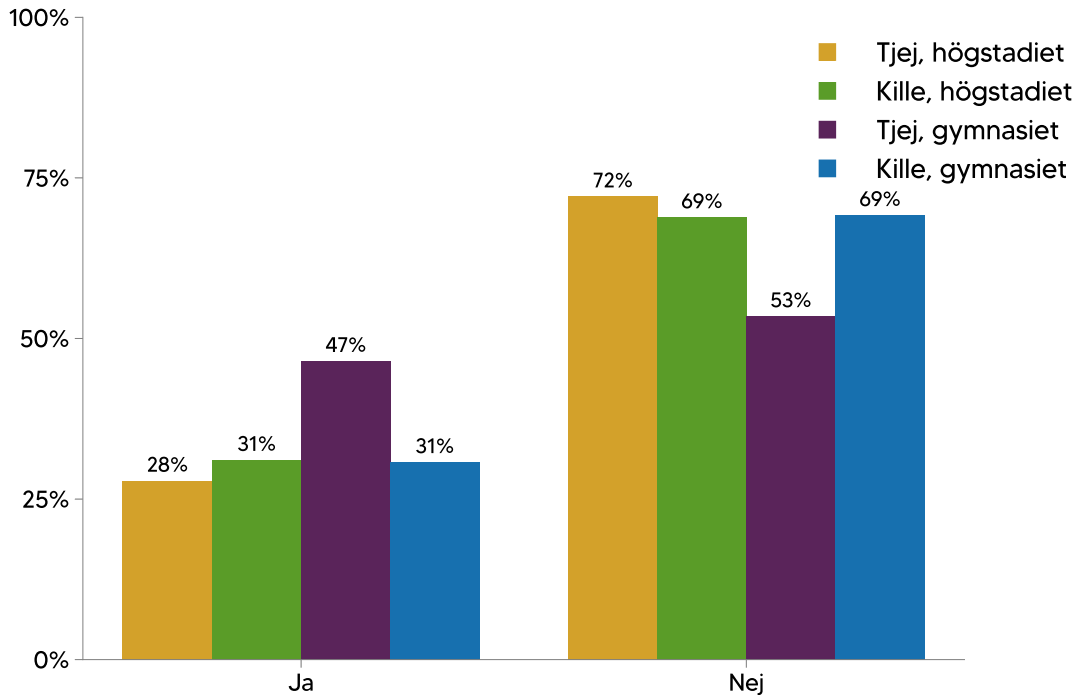
Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Ludvika kommun. Totalt 29 % av högstadieungdomarna och 41 % av gymnasieungdomarna svarar att de vill vara med och påverka, se diagram D4 på nästa sida. Gymnasietjejerna vill vara med och påverka i högst utsträckning, 47 %.

Gymnasieungdomarna i Ludvika vill vara med och påverka i kommunen i högre grad än rikssnittet, se tabell D4a. Andelen i högstadiet är likt snittet.

I diagram D4b på följande sida framkommer att andelen som vill vara med och påverka i kommunen har ökat sedan år 2023, både bland killar och tjejer.

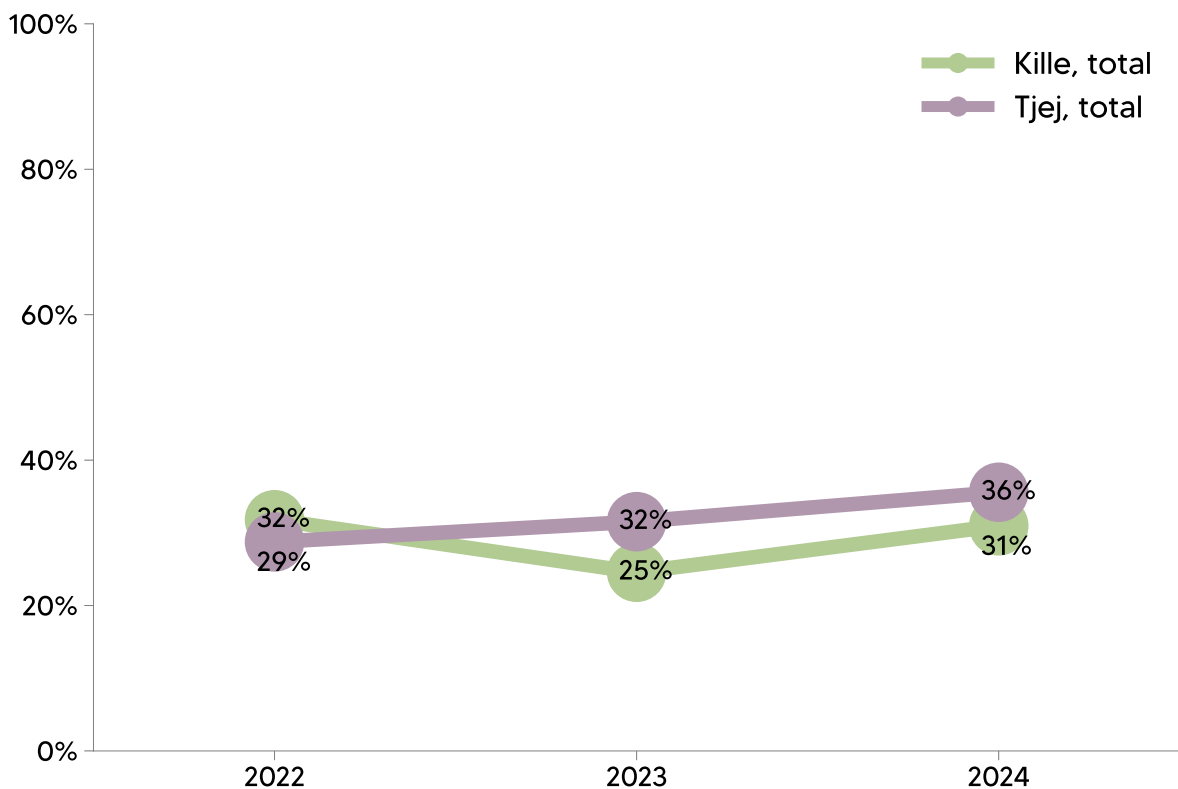
D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
29%	27%	41%	33%

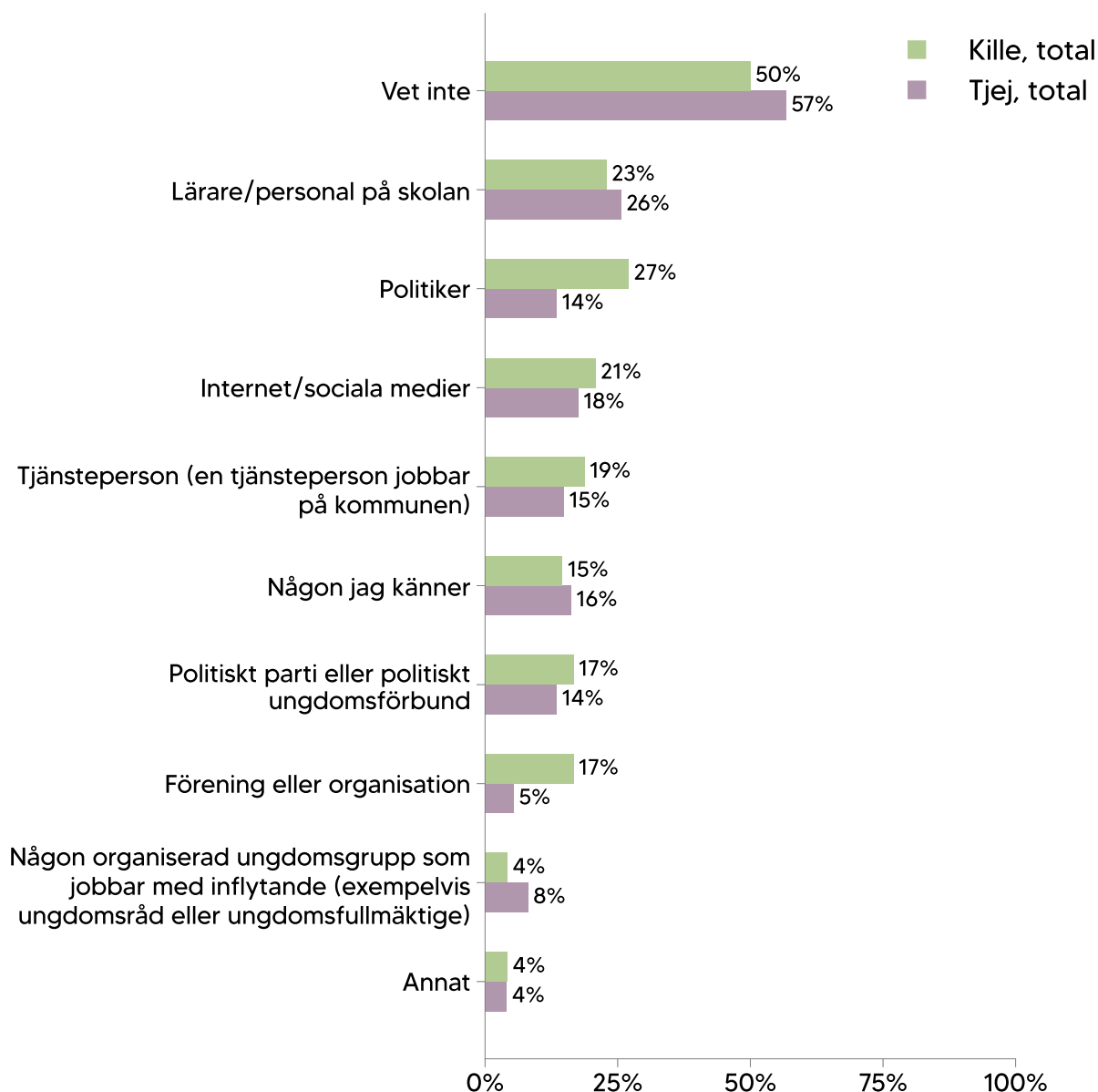
D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

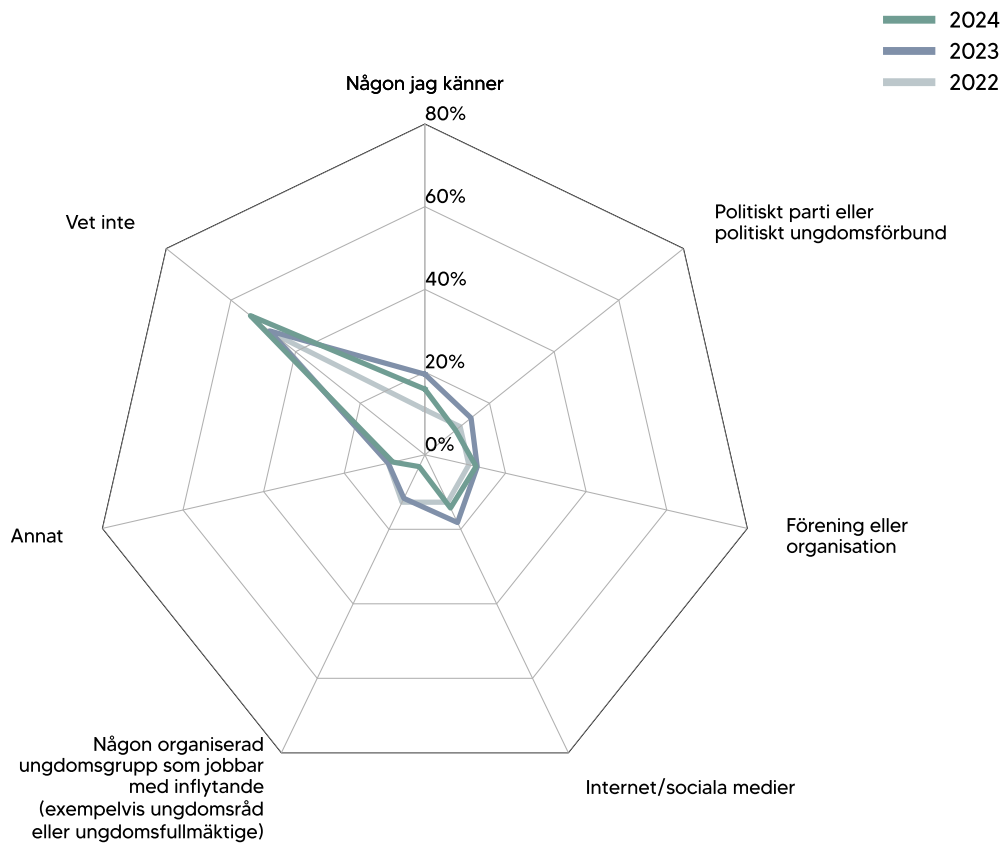
De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. Över hälften, 50 % av killarna och 57 % av tjejerna, svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därutöver är det mest vanligt bland tjejer att vända sig till lärare/personal på skolan. Killar skulle i högst grad vända sig till politiker.

I diagram D4c_1 samt D4c_2 på följande sida kan vi se att andelen ungdomar som inte vet vart de skulle vända sig har ökat i både högstadiet och gymnasiet. Andelen högstadieungdomar som skulle vända sig till ett politiskt parti/ungdomsförbund eller till någon organiserad ungdomsgrupp har istället minskat. Även andelen som skulle vända sig till internet/sociala medier har minskat något. Bland gymnasieungdomar har det framför allt skett en tydlig minskning vad gäller andelen som skulle vända sig till en förening eller organisation.

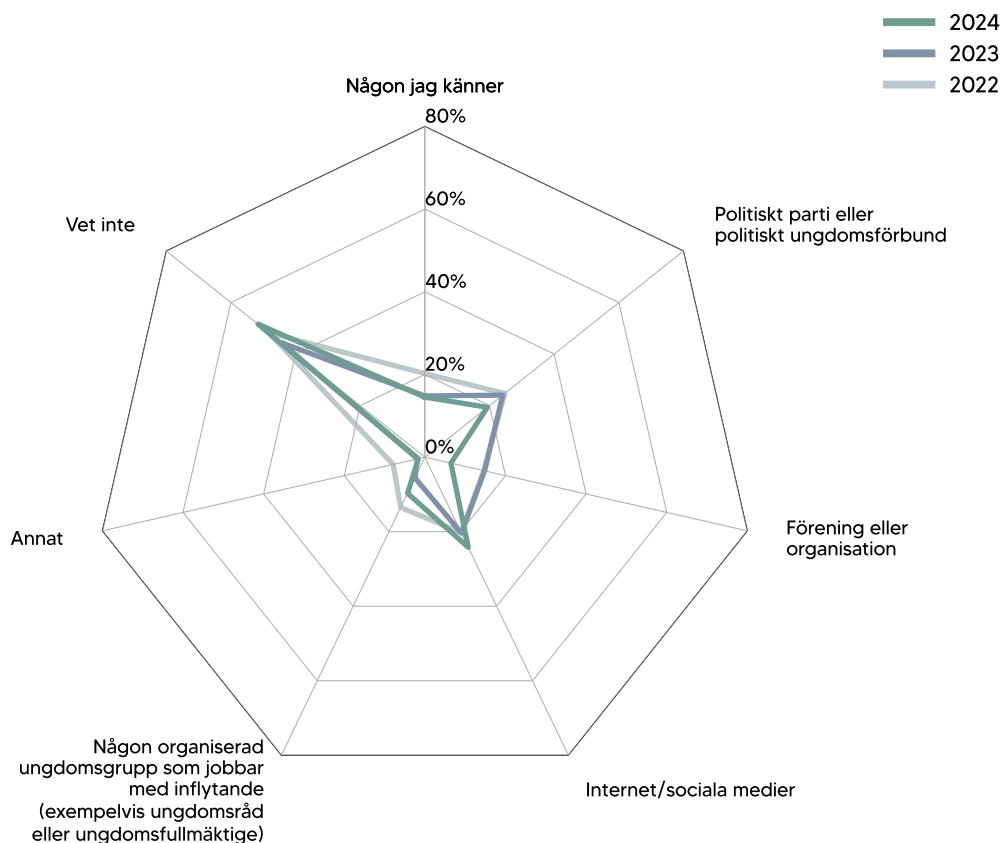
D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun? Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

**D4c_1. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: högstadiet, Jämförelse
över tid**

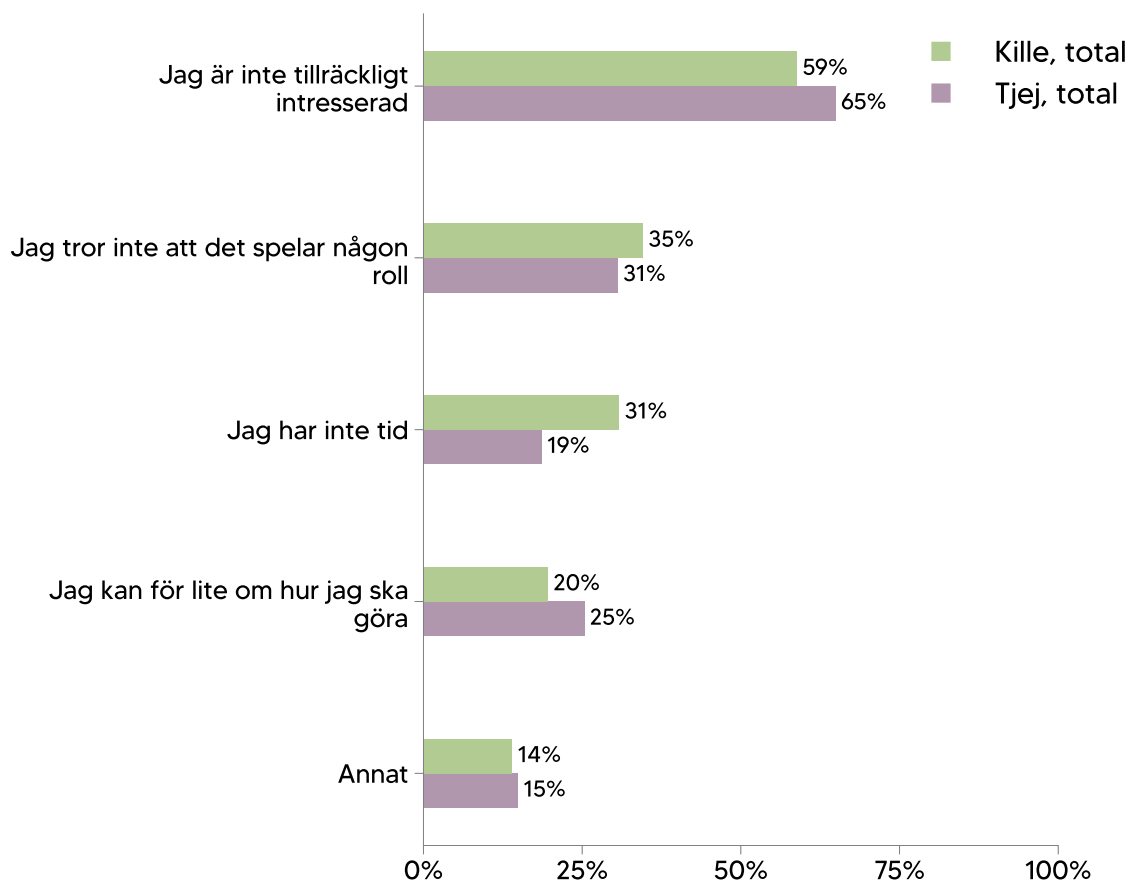
**D4c_2. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: gymnasiet, Jämförelse över
tid**

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4f nedan. 59-65 % svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 31-35 % svarar att de inte tror att det spelar någon roll. 31 % av killarna svarar att de inte har tid, och 25 % av tjejerna anger att de kan för lite om hur de ska göra.

D4f. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka? Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

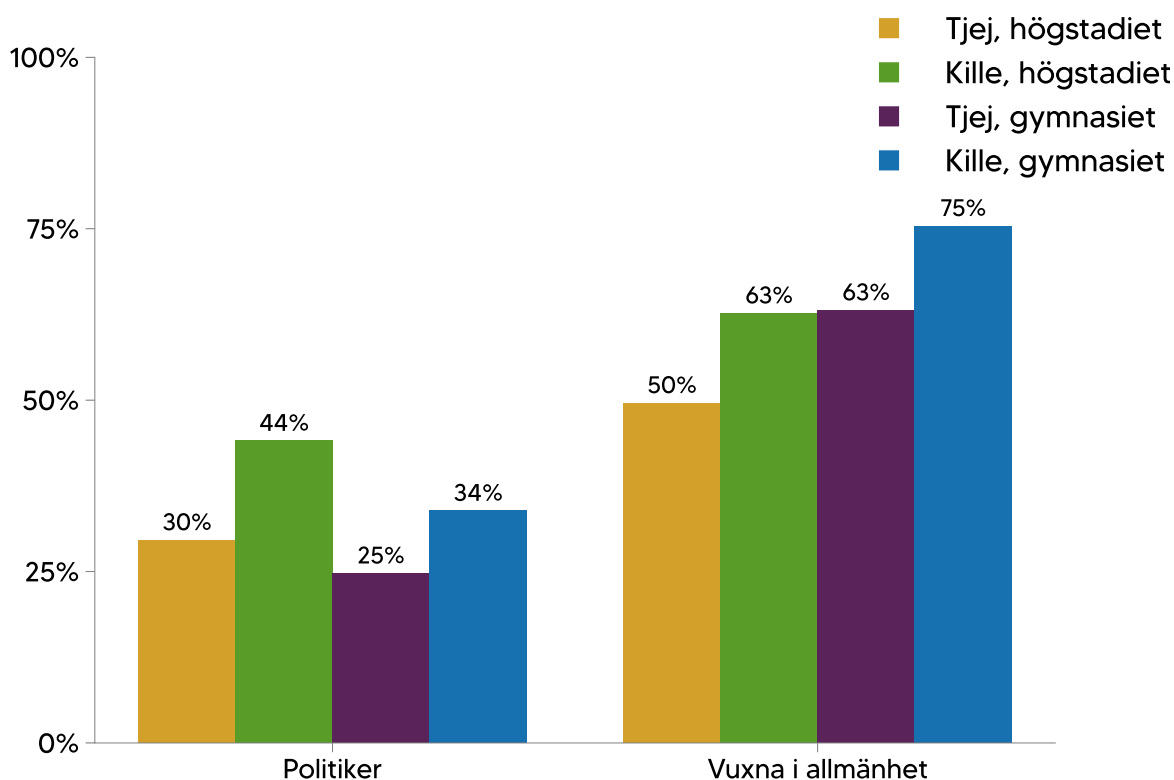

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och en fråga om hur stort förtroende de har för politiker. Mellan 50-75 % svarar att de har förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet är högst bland killar i gymnasiet, och lägst bland tjejer i högstadiet. Förtroendet för politiker är lägre, men högst bland högstadiekillar. 44 % av högstadiekillarerna uppger att de har förtroende för politiker, medan motsvarande andel bland övriga varierar mellan 25-34 %.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Ludvika har ett lägre förtroende för politiker. Högstadieungdomarna har även lägre förtroende för vuxna i allmänhet, se tabell D5a. Sedan år 2023 har ungdomarnas förtroende för både vuxna i allmänhet och politiker minskat. Minskningen är tydligast vad gäller politiker, se diagram D5b.

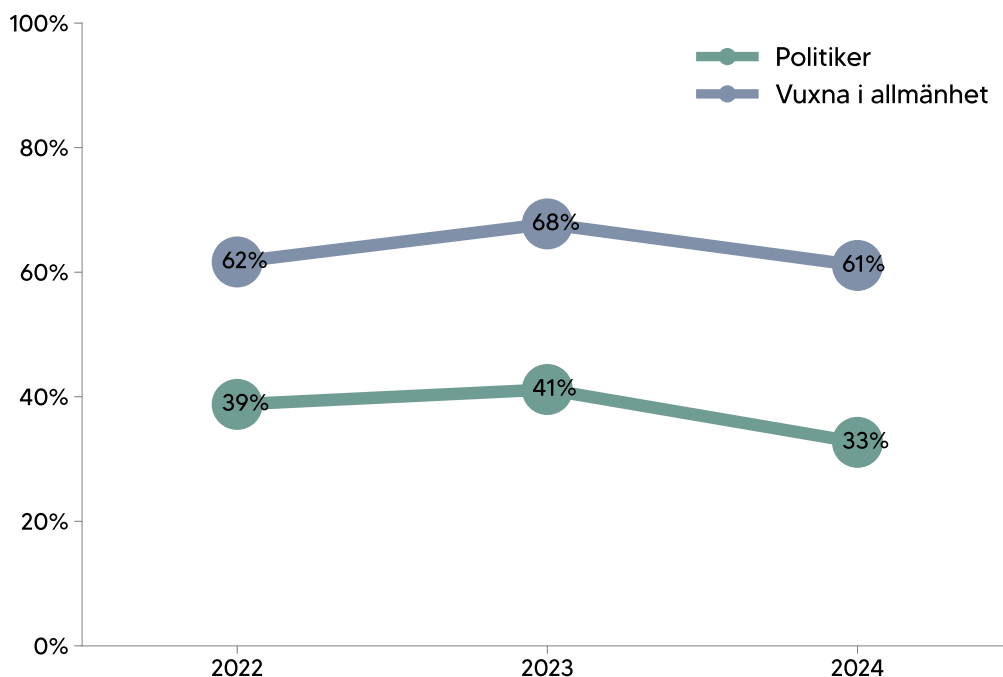
**D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"**

**D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse med rikssnittet**

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Politiker	36%	46%	28%	37%
Vuxna i allmänhet	56%	68%	68%	69%

**D5b. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse över tid**

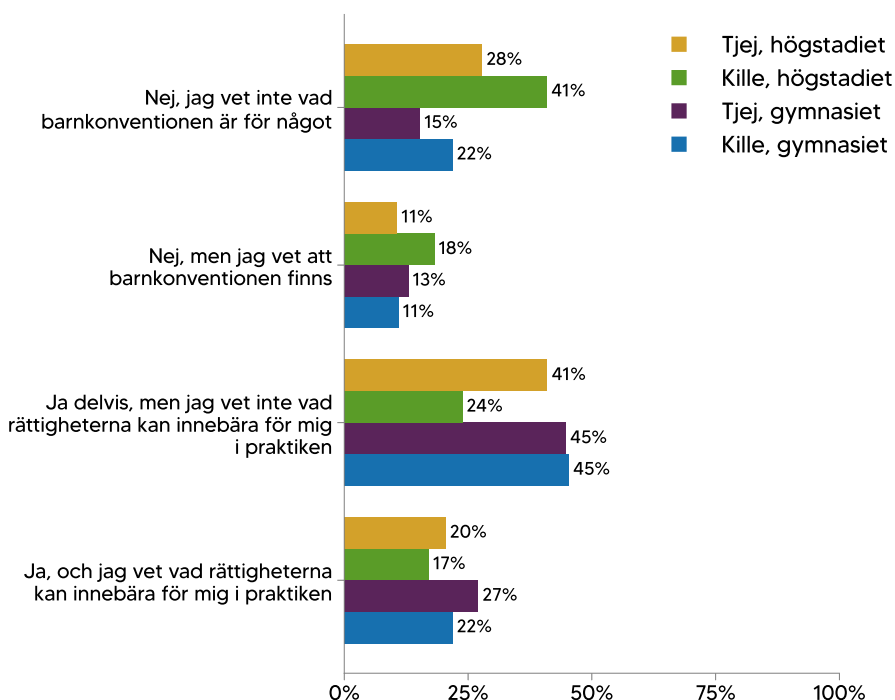

Barnkonventionen

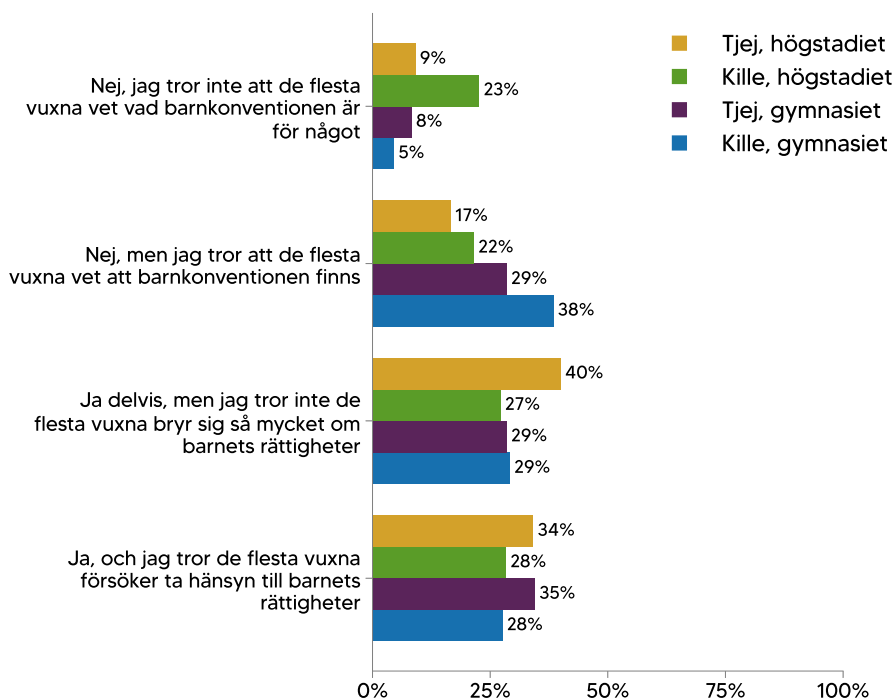
I Lupp-enkäten ställdes även två frågor om barnkonventionen. En andel om mellan 15-41 % av ungdomarna i Ludvika svarar att de inte alls vet vad barnkonventionen är, varav störst andel högstadiekillar. Mellan 17-27 % svarar att de känner till barnkonventionen och vad rättigheterna kan innebära i praktiken.

I diagram D6b framgår också att en andel om 28-35 % tror att de flesta vuxna känner till rättigheterna i barnkonventionen, och att de försöker ta hänsyn till barnets rättigheter. Mellan 5-23 % tror inte att de flesta vuxna känner till barnkonventionen.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

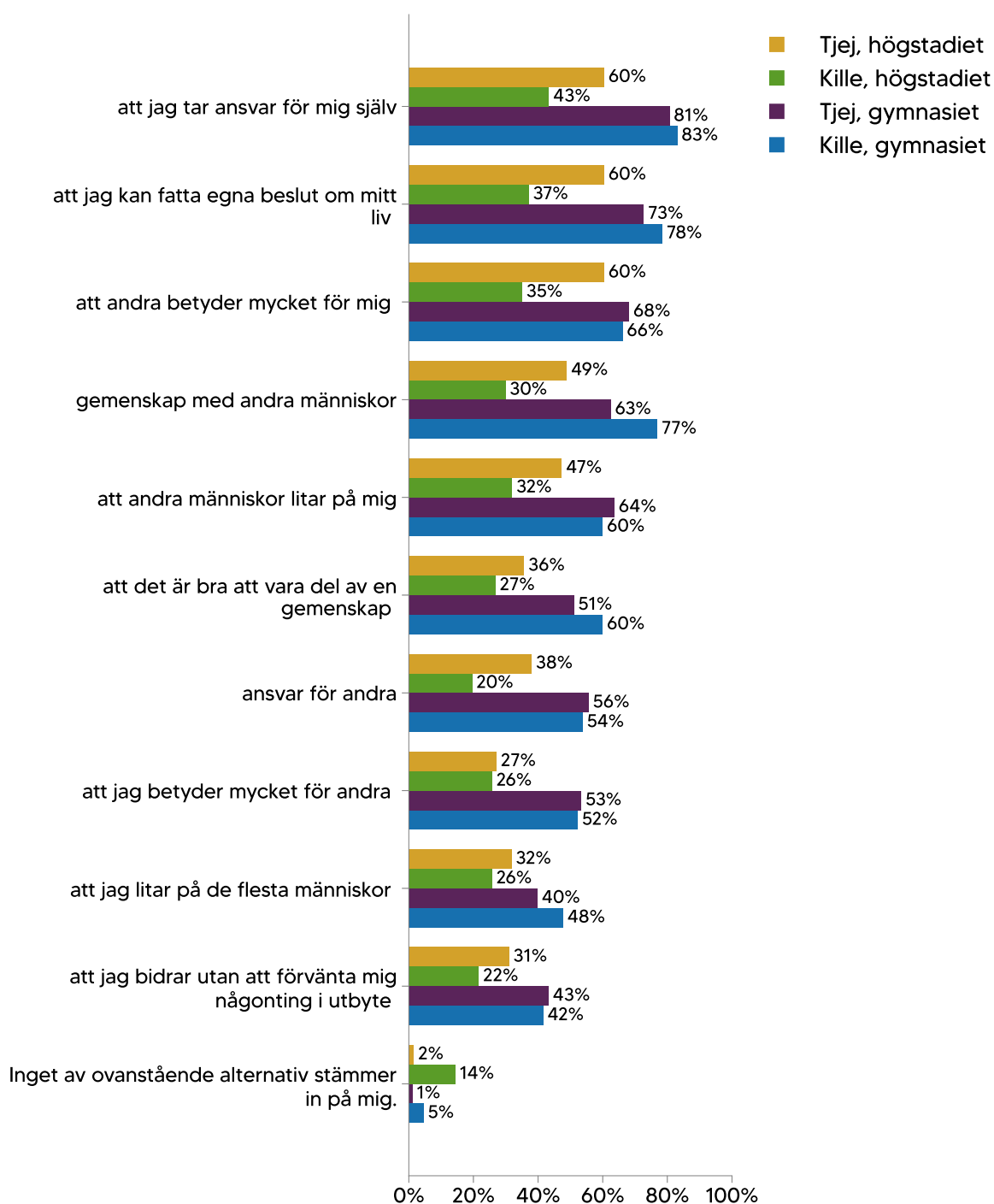
D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

Ungas syn på delaktighet och gemenskap

Det ställdes även en regionspecifik fråga om ungas syn på gemenskap, möjlighet till självbestämmande, synen på sig själva och relationen till andra. Vad som framgår är att en hög andel av ungdomarna i Ludvika bland annat känner att de tar ansvar för sig själva, att andra betyder mycket för dem samt att de kan fatta egna beslut om sitt liv. Instämmandegraden är dock lägre bland högstadiekillarna i samtliga påståenden. Undantag gäller påståendet om att betyda mycket för andra, vilket 26-27 % av både högstadiekillarna och högstadietjejerna instämmer i. Andelen bland gymnasieungdomarna är högre, 52-53 %. Gymnasieungdomarna instämmer även generellt i de olika påståendena i högre grad än högstadieungdomarna.

D7. Nedan kommer några påstående som handlar om känslor, tankar och delaktighet. Vi vill att du berättar för oss vilka påståenden som passar in på dig.

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. Att vara utsatt för mobbning och kränkningar ökar också risken för psykisk ohälsa. Utsatthet och otrygghet i skolan är därutöver relaterat till elevers studieresultat och kunskapsutveckling, och kan således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.¹

Flertalet studier visar att mobbningen och otryggheten i skolan ökar, exempelvis framgår detta i en rapport från Friends.² Förutom ökad mobbning och otrygghet i skolan syns även en negativ utveckling vad gäller ungas rapportering av mobbning och hot på nätet.³ Eftersom elevernas mående i skolan i hög utsträckning kan påverkas av det som sker exempelvis på sociala medier behöver skolorna även ta hänsyn till detta i sitt trygghetsarbete.⁴

1 Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande

2 Friends 2022: Mobbningens Förekomst - Tre barn utsatta i varje klass

3 Statens medieråd: Ungar och medier 2019

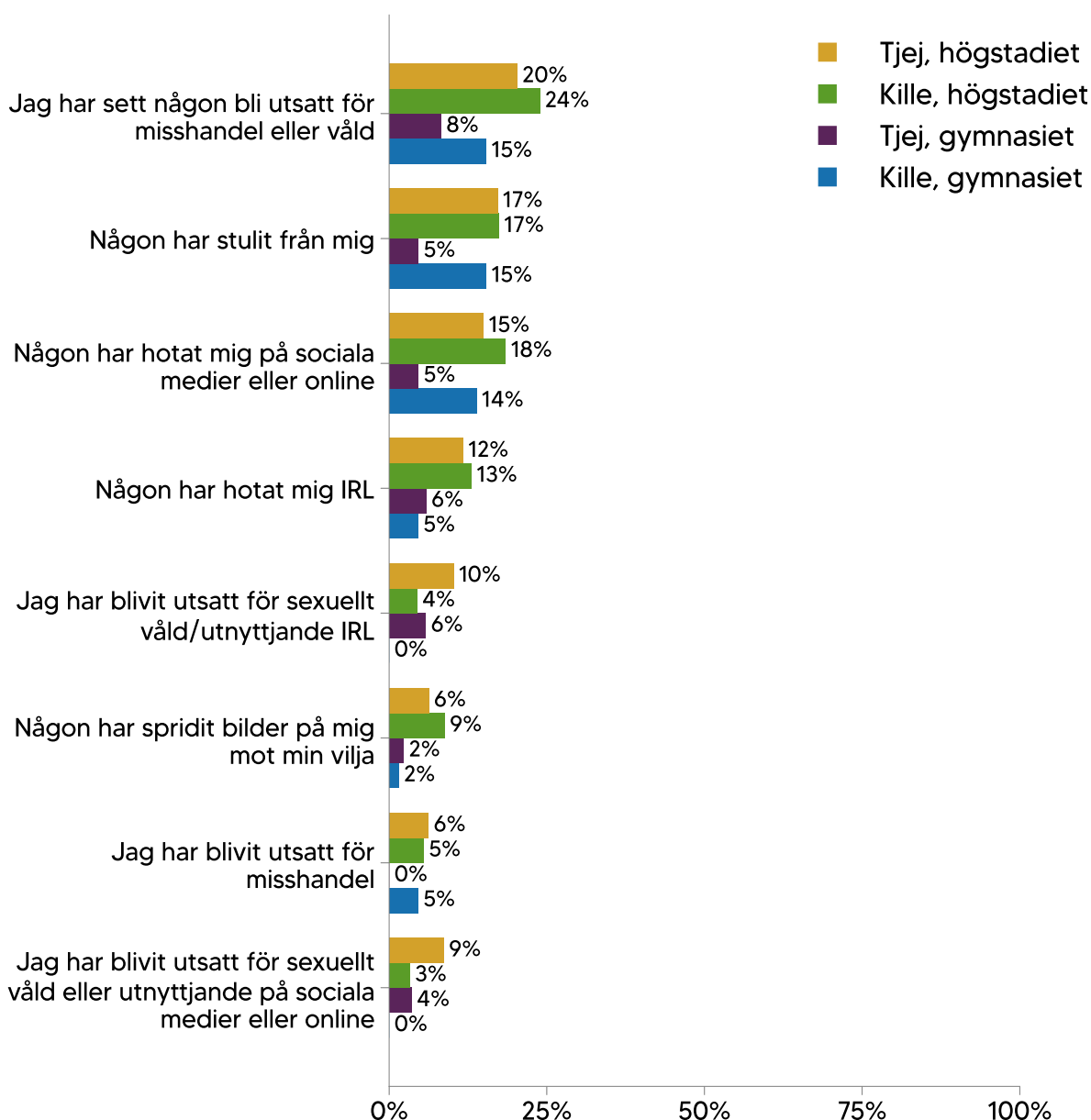
4 Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon form av brott eller otrygg situation de senaste sex månaderna. Mellan 8-24 % svarar att de sett någon annan bli utsatt för misshandel eller våld. Högstadiungdomarna svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att de varit med om detta. Högstadiungdomarna svarar även i högre grad än gymnasieungdomarna att de utsatts för stöld eller hot (online och IRL). Tjejer i högstadiet sticker ut genom att i högst grad utsatts för sexuellt våld eller utnyttjande (online eller IRL).

Jämfört med rikssnittet svarar högstadiungdomarna i Ludvika att de sett någon annan utsättas för misshandel eller våld i något högre grad. De svarar även att de utsatts för sexuellt våld eller utnyttjande online eller IRL i högre utsträckning. Gymnasieungdomarna i Ludvika har utsatts för de olika situationerna i liknande grad som snittet.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Någon har stulit från mig	18%	15%	10%	12%
Jag har blivit utsatt för misshandel	7%	5%	2%	4%
Jag har sett någon bli utsatt för misshandel eller våld	22%	16%	11%	11%
Någon har hotat mig på sociala medier eller online	17%	14%	9%	12%
Någon har hotat mig IRL	13%	10%	6%	8%
Någon har spridit bilder på mig mot min vilja	8%	7%	2%	4%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld eller utnyttjande på sociala medier eller online	7%	3%	3%	3%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande IRL	8%	3%	3%	4%

Trygghet

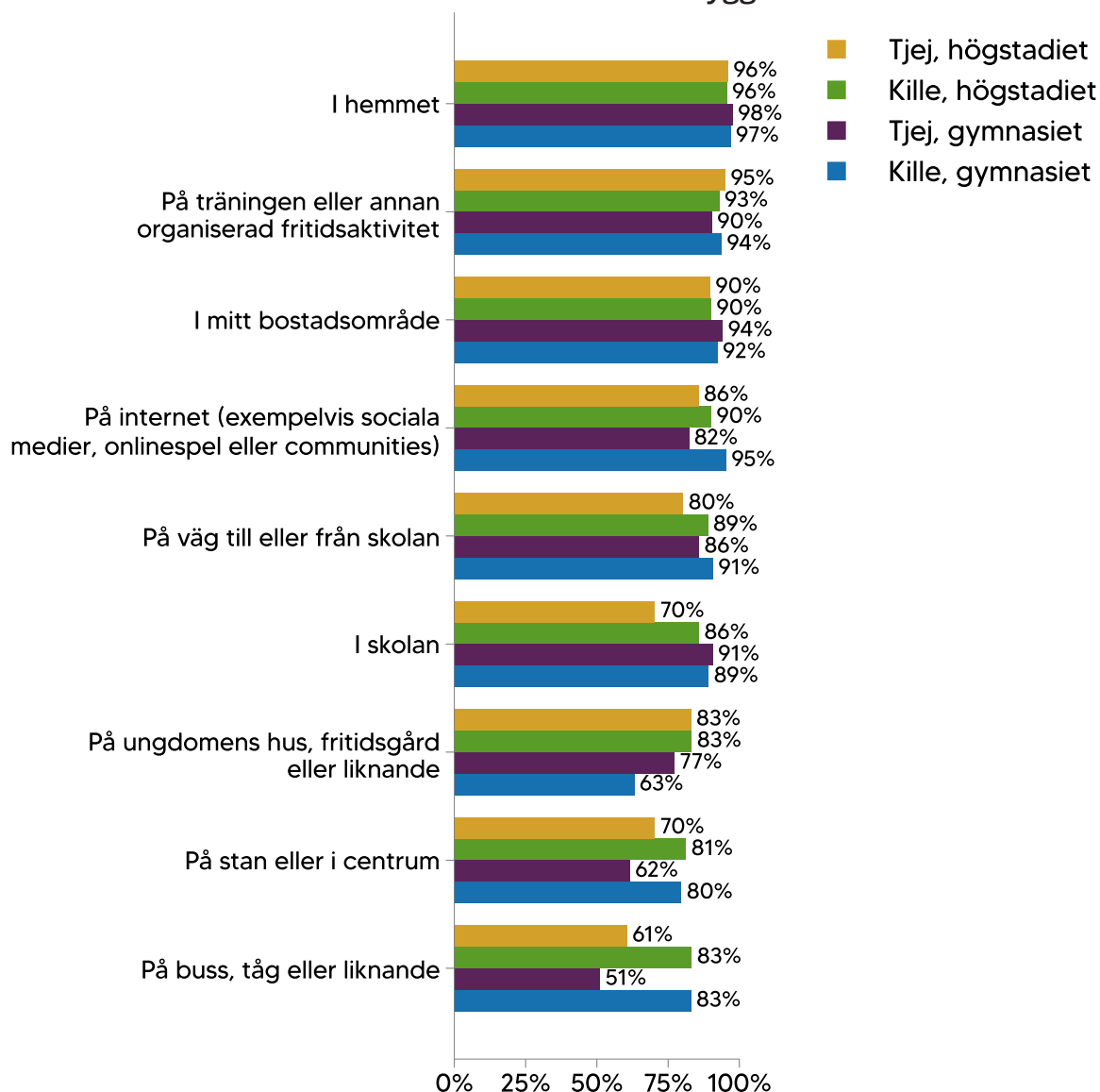
Ungdomarna fick svara på en fråga om deras upplevda trygghet på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 på följande sida svarar en stor andel att de alltid eller oftast är trygga hemma, på träningen, i bostadsområdet, på internet, på väg till eller från skolan och i skolan. Högstadietjerna känner sig dock mindre trygga än övriga i skolan.

Tryggheten är lägre på stan/i centrum och i kollektivtrafiken, framför allt bland tjejer. Vad gäller ungdomens hus/fritidsgård eller liknande känner sig gymnasieungdomarna, främst killarna, trygga i lägre grad än högstadieungdomarna.

Jämfört med rikssnittet känner sig ungdomarna i Ludvika mindre trygga på flera av platserna, se tabell E2a. Både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna i Ludvika känner sig mindre trygga än snittet på stan eller i centrum och i kollektivtrafiken. Tryggheten i Ludvika är även lägre på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande, på väg till eller från skolan och i skolan. Vad gäller ungdomens hus, fritidsgård eller liknande är det framförallt gymnasieungdomarna i Ludvika som känner sig mindre trygga än snittet.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse med rikssnittet*

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
I hemmet	96%	97%	97%	96%
I mitt bostadsområde	89%	94%	92%	94%
I skolan	77%	84%	89%	93%
På väg till eller från skolan	83%	92%	88%	94%
På stan eller i centrum	75%	83%	70%	81%
På buss, tåg eller liknande	70%	81%	65%	81%
På internet (exempelvis sociala medier, onlinespel eller communities)	87%	91%	87%	91%
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	94%	93%	91%	94%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	82%	86%	70%	85%

*Siffrorna i diagrammet ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "Ej aktuellt" är borträknat. I gymnasiet fanns "Ej aktuellt" för frågorna: "I skolan", "På väg till eller från skolan", "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet", "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande", medan högstadiet endast hade "Ej aktuellt" för "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet" och "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande". Andel "Ej aktuellt" varierar mellan 0-65 %.

Mobbning och trakasserier

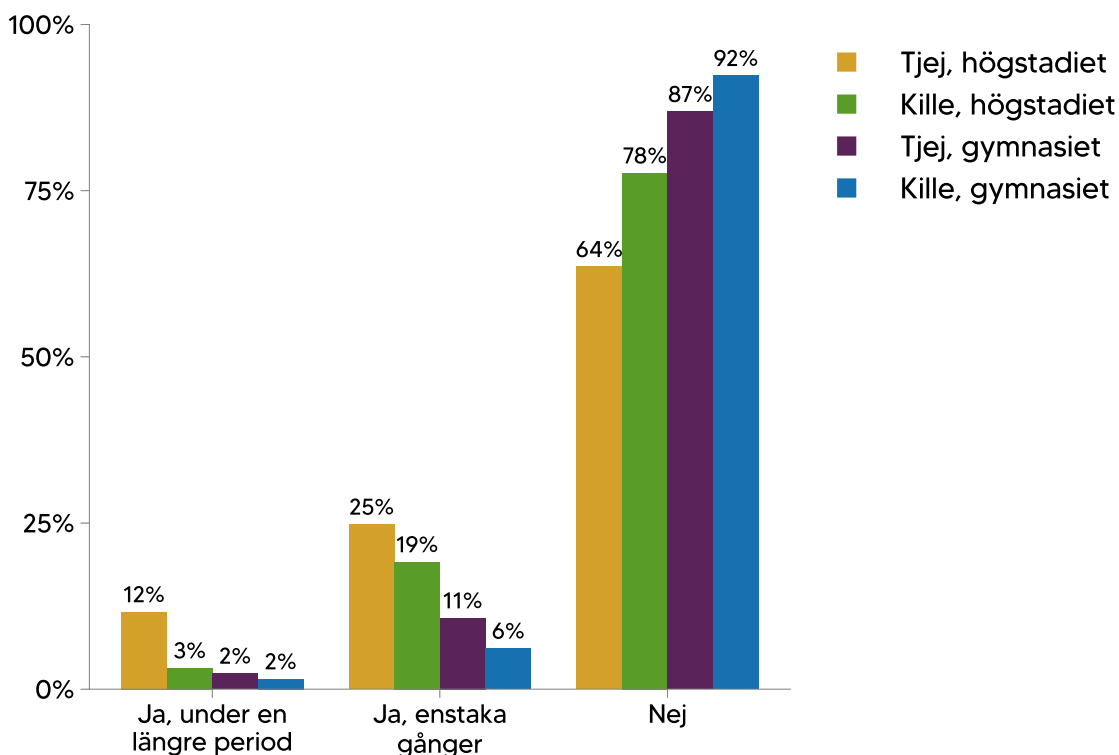
I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Det finns även studier som pekar på att mobbning har ökat i Sverige bland unga.¹

I diagrammet nedan framgår att en relativt hög andel av högstadietjerna svarar att de utsatts för mobbning enstaka gånger eller under en längre period. 37 % av högstadietjerna svarar att de utsatts, jämfört med 8-22 % bland övriga.

Jämfört med rikssnittet har unga i Ludvika utsatts för mobbning i liknande grad, dock något lägre grad i gymnasiet. Över tid har andelen som utsatts varit på en ganska stabil nivå sedan år 2022.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida svarar majoriteten, 65 % av killarna och 78 % av tjejerna, av de som utsatts att det skett i skolan. En relativt hög andel, 22-27 % har utsatts på internet eller i mobilen. I övrigt framgår att tjejer utsatts på stan eller i centrum i högre grad än killar.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfrysst?

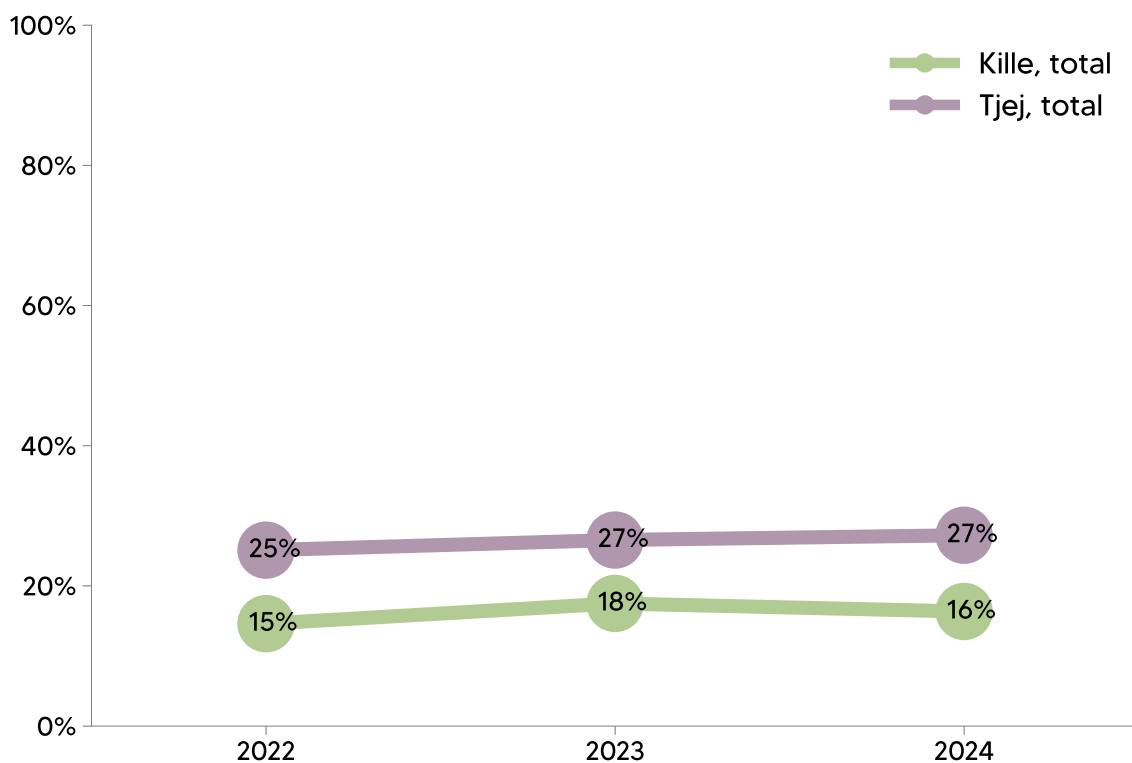

E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse med rikssnittet

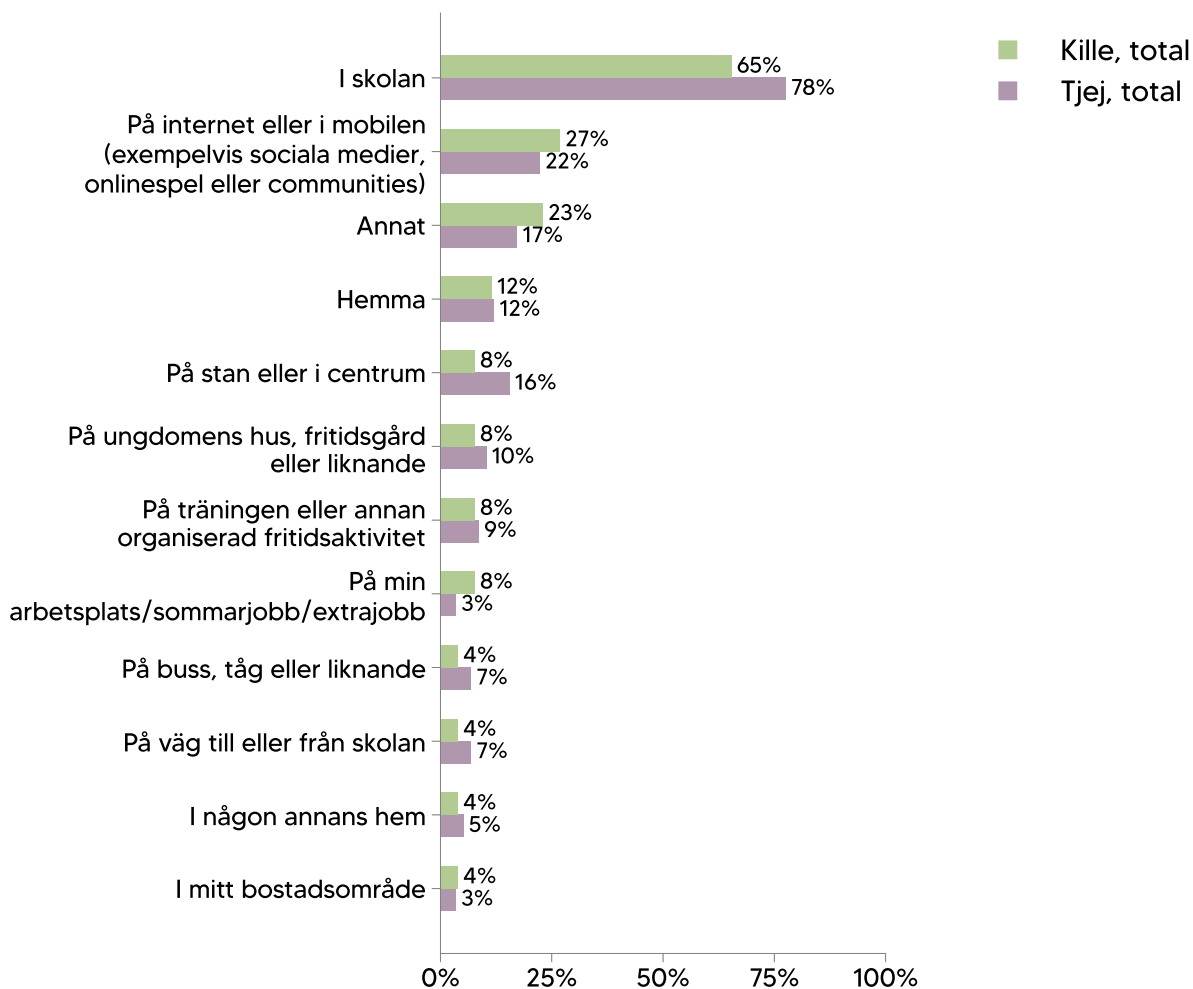
Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
30%	27%	11%	16%

¹ SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

E3b. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

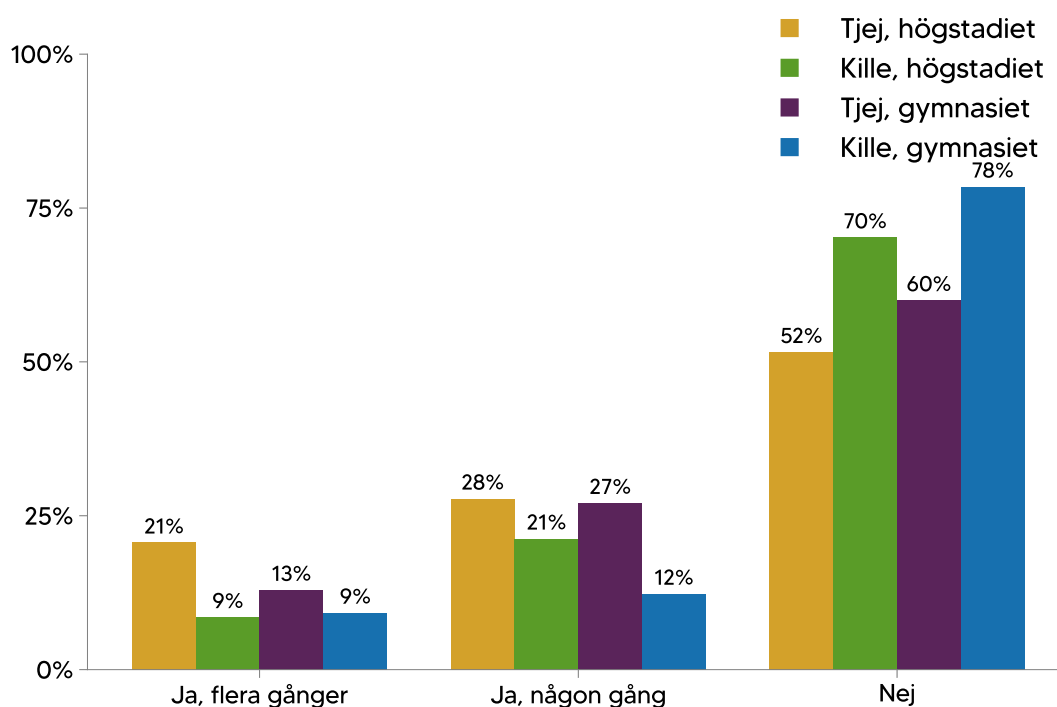

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer i både högstadiet och gymnasiet har blivit utsatta i högre grad än killar. Tjejer i högstadiet har utsatts för orättvis behandling i högst grad.

Jämfört med rikssnittet svarar högstadieungdomarna i Ludvika att de utsatts i något högre grad, medan gymnasieungdomarna utsatts i liknande grad.

E4. Har du, under de senaste sex månaderna, upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
40%	35%	33%	31%

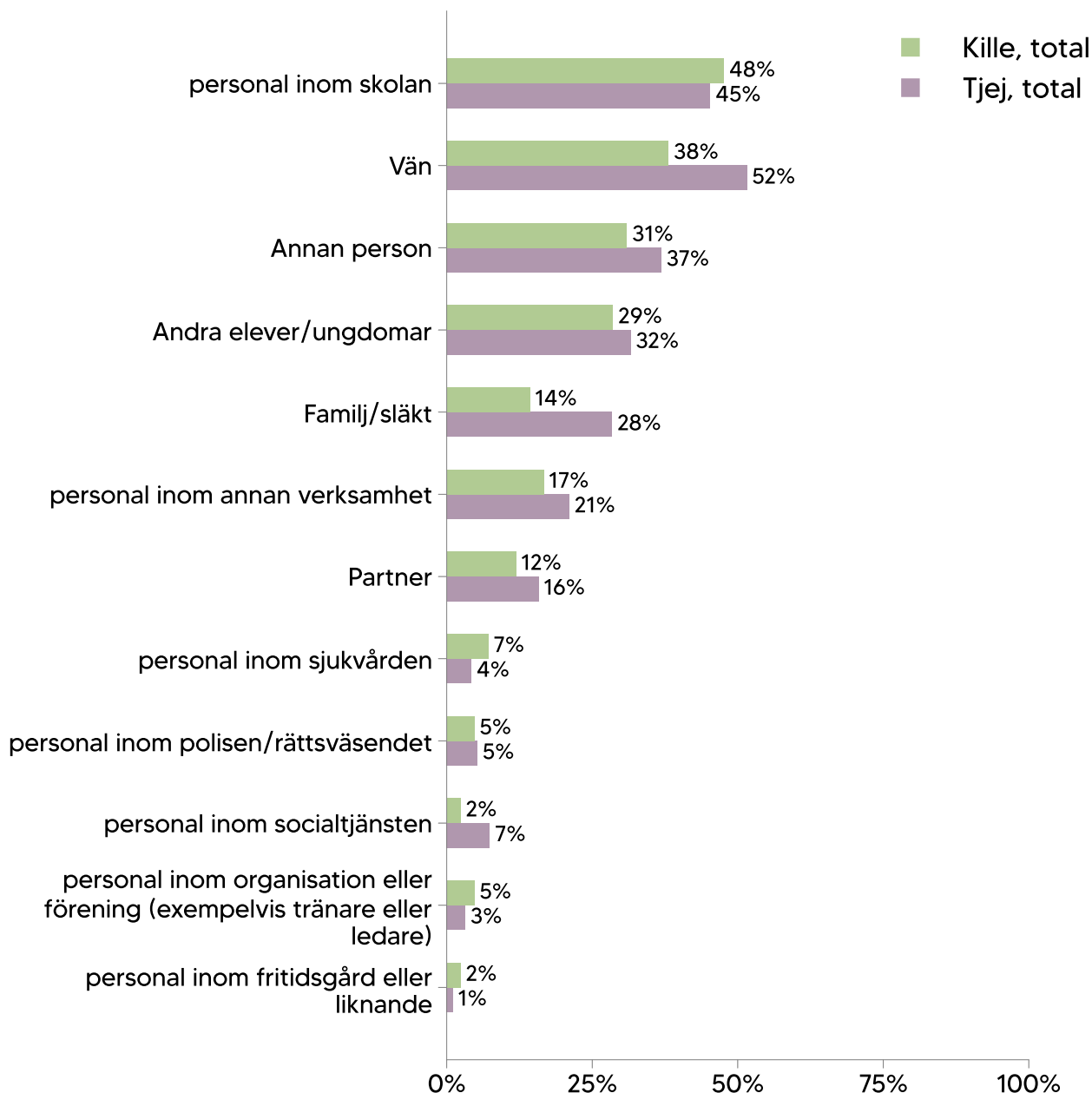
De ungdomar som utsatts fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. Flest, 45-48 % av både killarna och tjejerna, har utsatts av personal inom skolan. Bland tjejerna svarar dock en större andel, 52 %, att de utsatts av en vän. Motsvarande andel bland killarna är 38 %. En relativt stor andel, 29-32 % av både killarna och tjejerna, har utsatts av andra elever/ungdomar.

På följande sida framgår i diagram E4c att 29 % av killarna och 39 % av tjejerna som utsatts för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta. Av de skäl som listas svarar störst andel av tjejerna att de utsatts på grund av sitt utseende, vilket 22 % uppger att de har. Bland killarna svarar störst andel, 19 % respektive, att de utsatts på grund av sitt kön eller sin religion eller trosuppfattning.

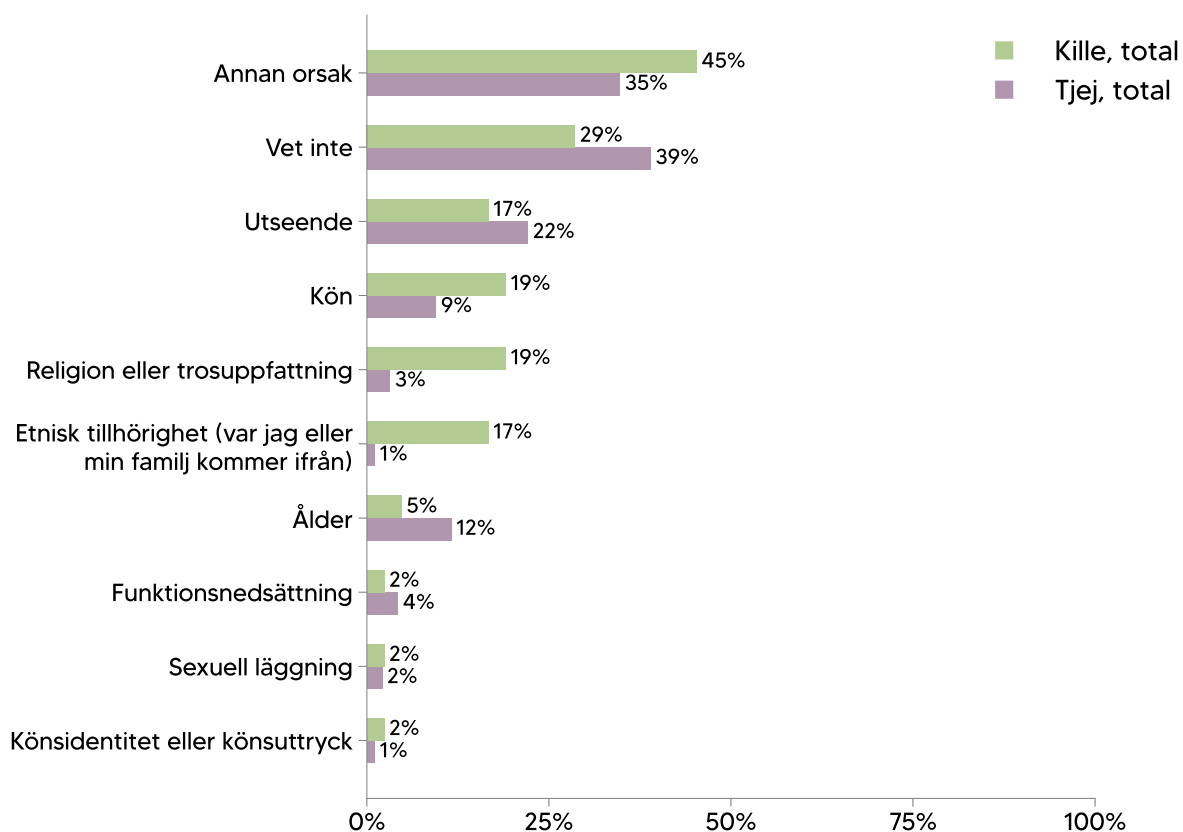
Majoriteten av ungdomarna, 82-84 %, vet vart de kan vända sig för att få stöd om de skulle bli illa behandlade eller må dåligt, se diagram E5. I tabell E5a framgår även att högstadieungdomarna i Ludvika känner till detta i något lägre grad än snittet för Lupp, samtidigt som gymnasieungdomarna känner till det i något högre grad.

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

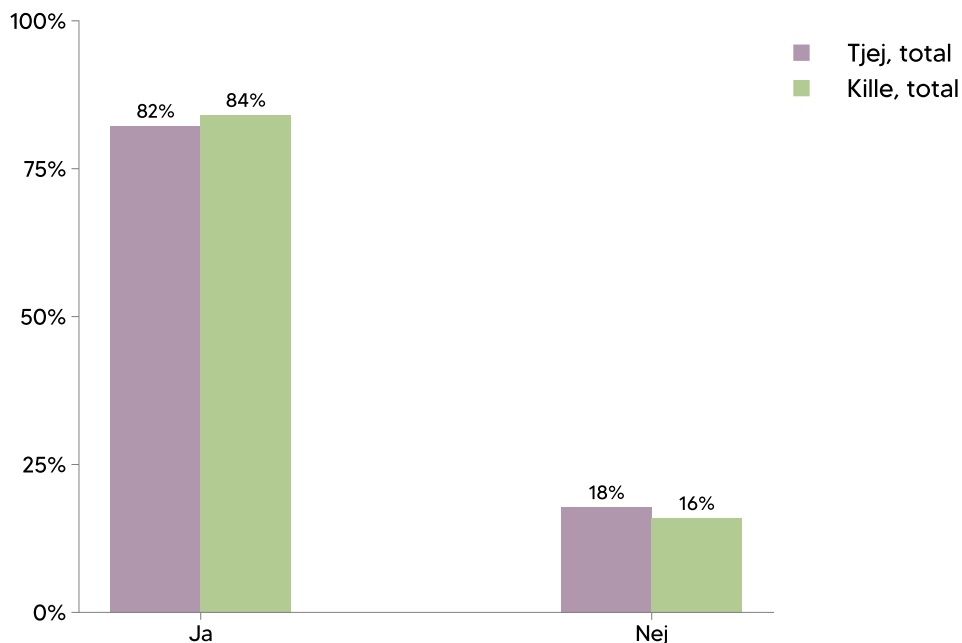
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

**E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling**

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Andel ja: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
78%	83%	89%	85%

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa kan därmed vara avgörande för flertalet andra aspekter senare livet.

Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån kön och familjens socioekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och övriga befolkningen. Grupper i särskilt utsatta situationer kan till exempel vara hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättningar, migranter och nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har även uppmärksammats i ett flertal rapporter under de senaste åren. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, samtidigt som förekomsten av psykisk ohälsa och dagliga besvär ökar enligt flera nationella undersökningar. Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga.² Egna och andras krav och förväntningar, oro för framtiden, icke-fungerande relationer och utanförskap, digitala medier och begränsande normer är några ytterligare orsaker till ohälsa bland unga som lyfts i en rapport från MUCF.³

1 Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023

2 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

3 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

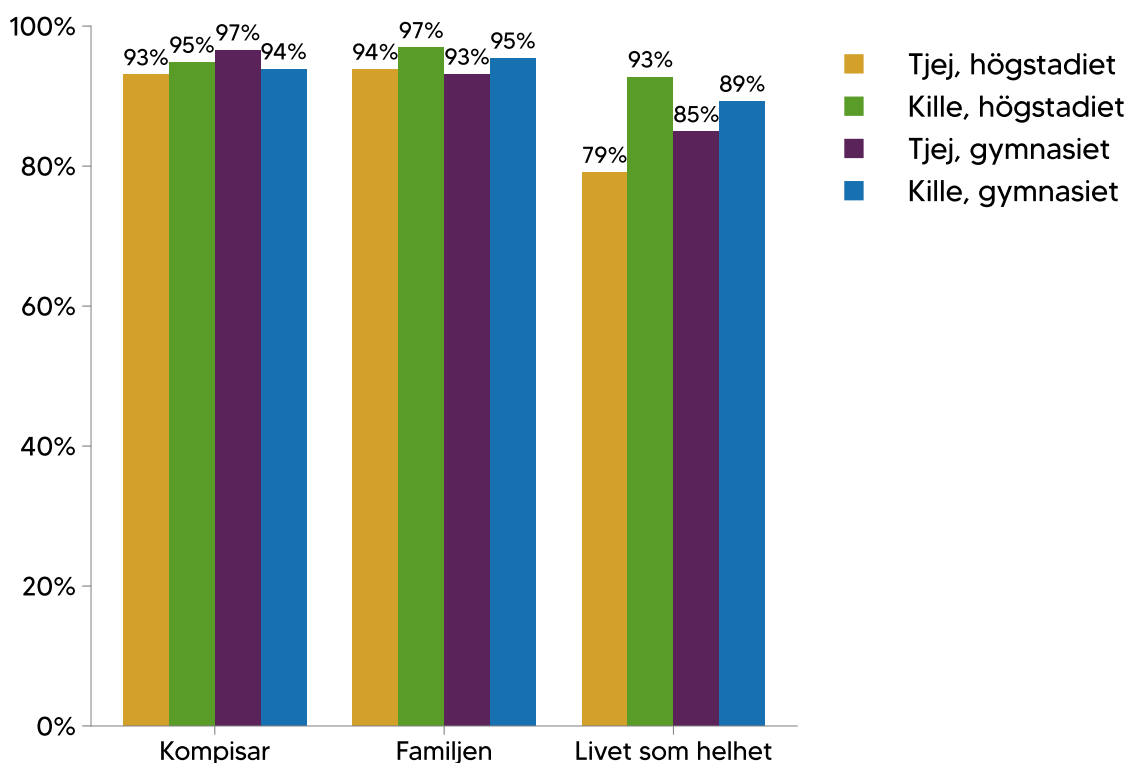
Relationer och nöjdhet med livet

Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel av ungdomarna är nöjda med familjen och kompisarna. När det gäller livet som helhet är nöjdheten något lägre, framför allt bland tjejerna. Tjejer i högstadiet är minst nöjda med livet som helhet.

Jämfört med rikssnittet är ungdomarna i Ludvika ungefär lika nöjda med familjen, kompisarna och livet som helhet.

Sett över tid kan vi se att nöjdheten med kompisarna och familjen är relativt oförändrad, se diagram F0b på nästa sida. Avseende livet som helhet syntes en ökad nöjdhet mellan år 2022-2023, men som minskat något igen i år.

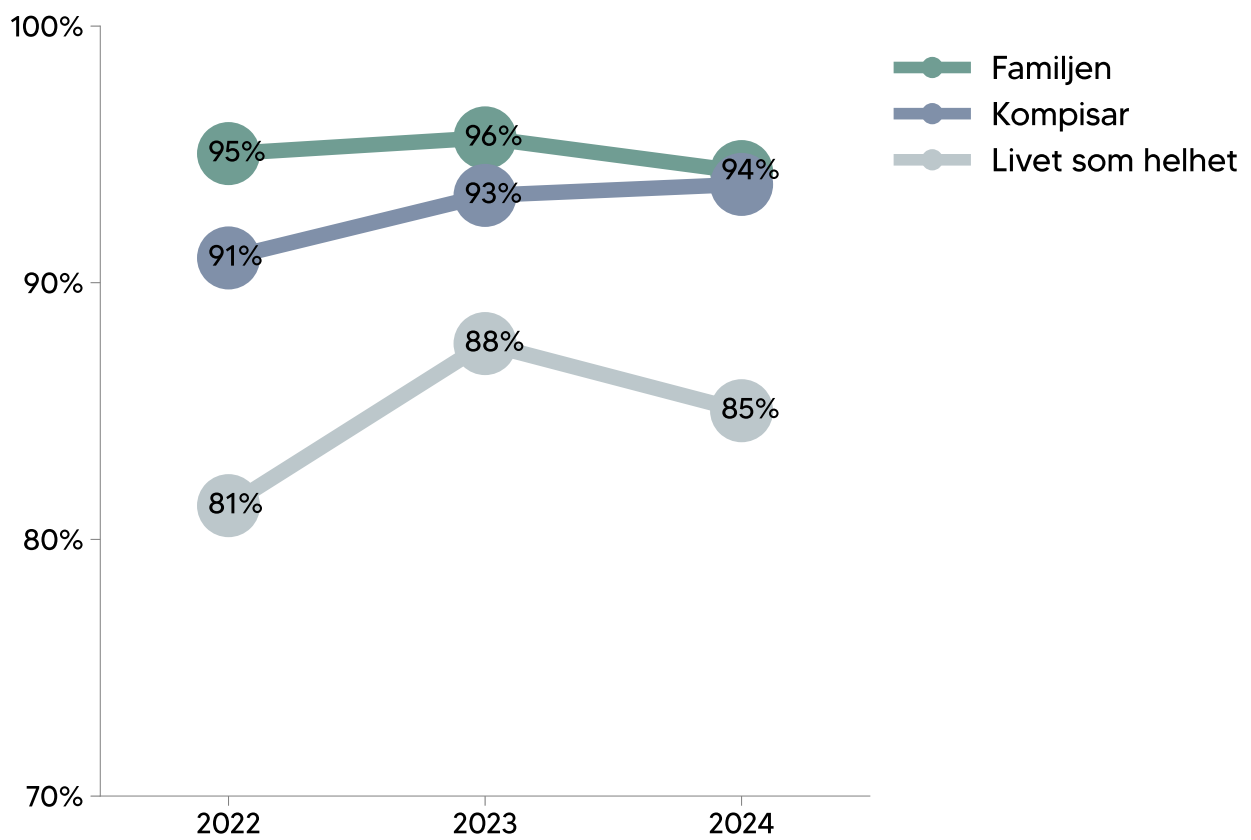
F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Kompisar	94%	94%	94%	94%
Familjen	95%	95%	94%	95%
Livet som helhet	85%	87%	86%	88%

F0b. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid

Självskattad hälsa

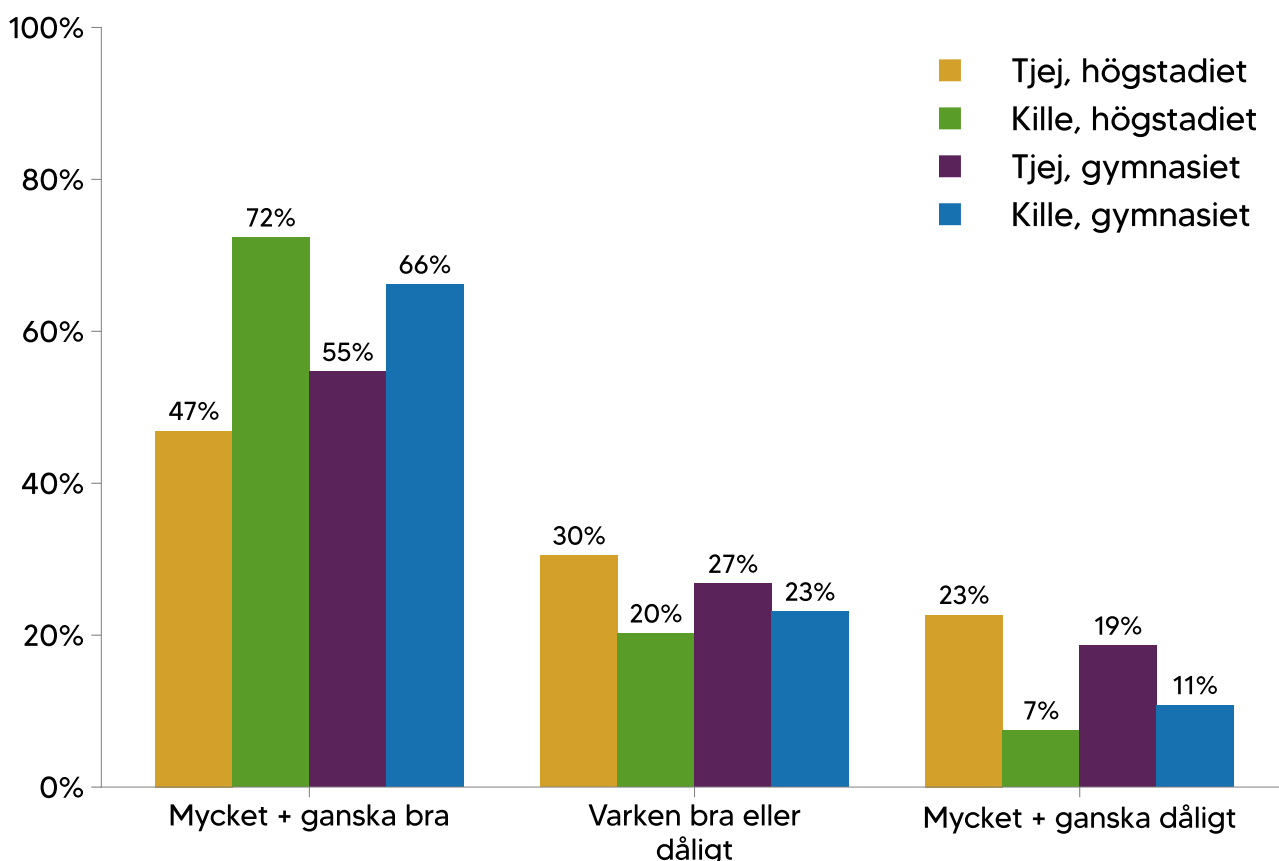
Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa.¹

I Ludvika ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är lägre bland tjejer än bland killar. Tjejerna svarar även i högst grad att de mår mycket eller ganska dåligt, 19-23 % jämfört med 7-11 % av killarna.

Vid en jämförelse med riksnittet framgår det att högstadieungdomarna i Ludvika bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra i något lägre grad, se tabell F1a.

Jämfört med år 2023 framgår i diagram F1b på följande sida att andelen killar som mår mycket eller ganska bra minskat. Andelen tjejer som mår bra är på ungefär samma nivå som år 2023.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

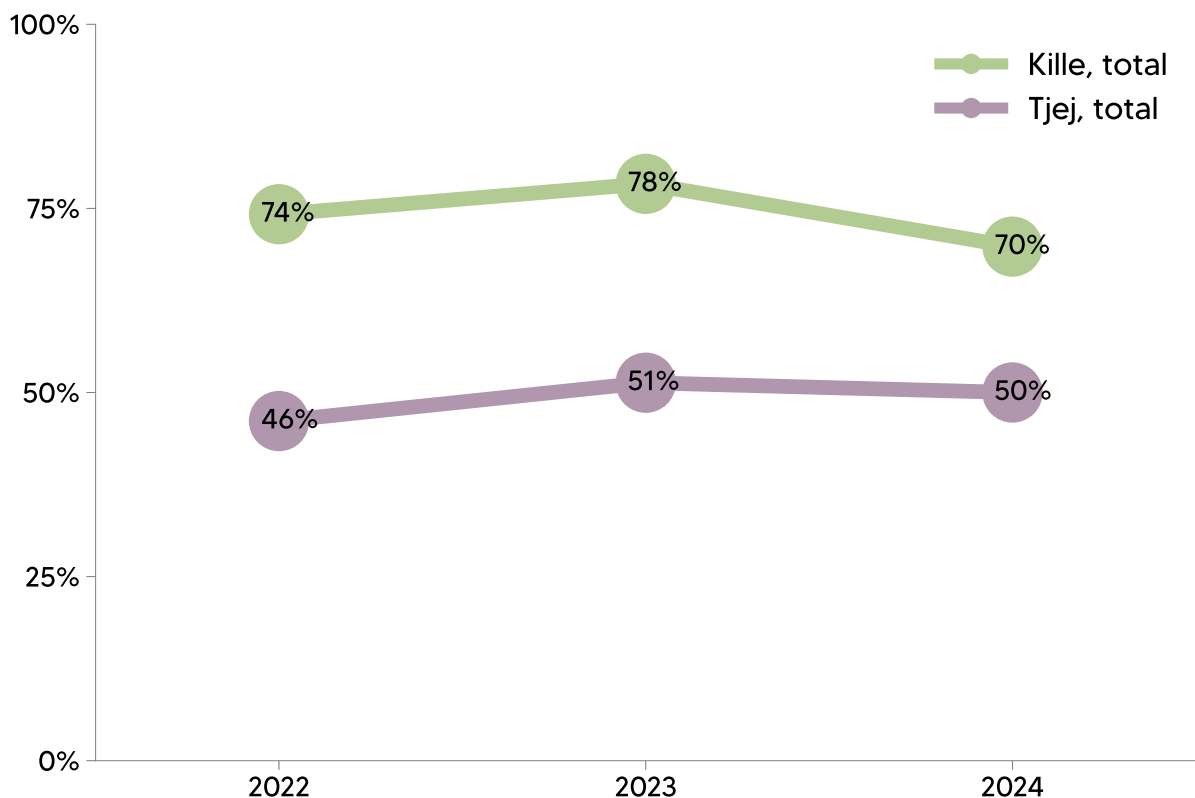

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse med riksnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
58%	66%	60%	63%

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

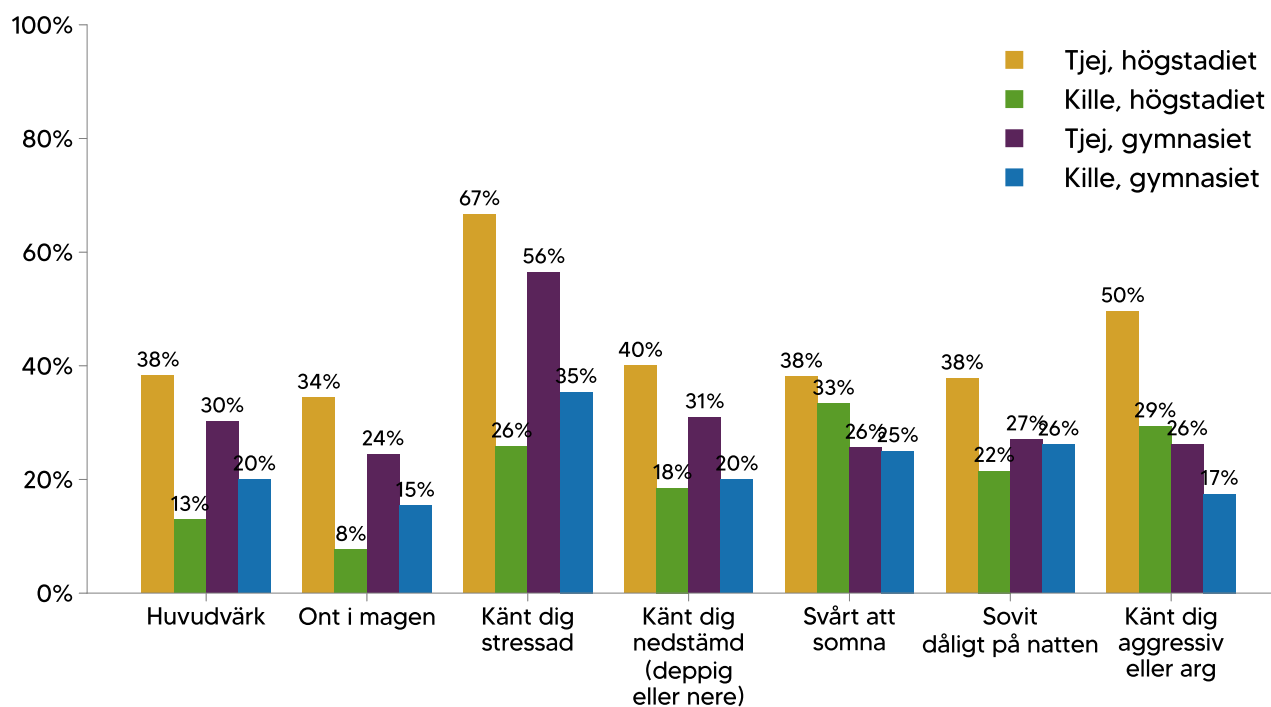
I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Vad som framgår är att regelbundna besvär är klart mer förekommande bland tjejer än bland killar. Samtliga besvär rapporteras in av högstadietjejerna i högst utsträckning.

En hög andel av tjejerna, 67 % i högstadiet och 56 % i gymnasiet, svarar att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Andelen killar som gör detsamma är 26-35 %.

Vad gäller nedstämdhet svarar 40 % av högstadietjejerna och 31 % av gymnasietjejerna att de besvärar sig av att vara nedstämda eller deppiga flera gånger i veckan eller oftare. Bland killarna svarar 18-20 % detsamma.

Andelen högstadieungdomar i Ludvika som har de olika besvären regelbundet är på en högre nivå än rikssnittet, se tabell F2a på följande sida. I gymnasiet i Ludvika är besvären ungefär lika förekommande som för snittet.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

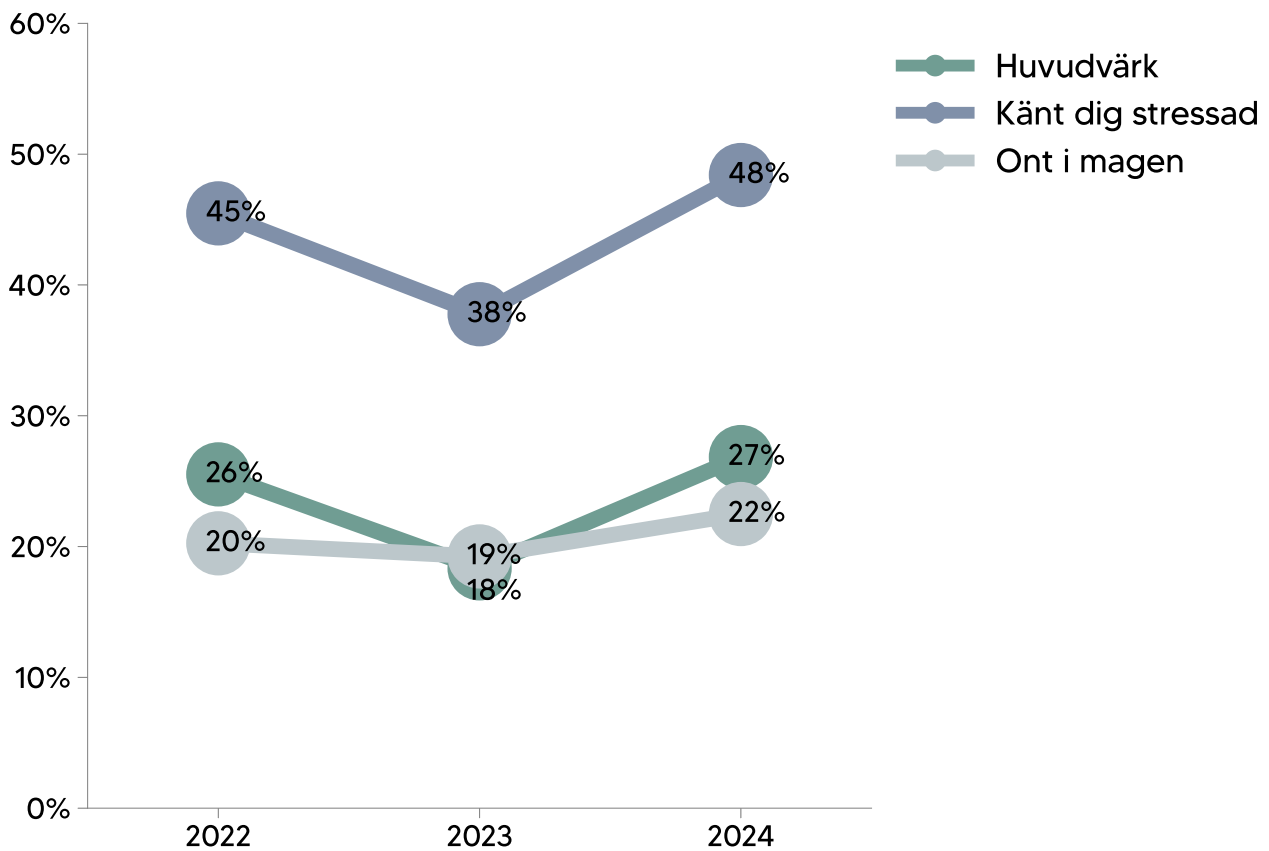
F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse med riksnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Huvudvärk	28%	21%	25%	22%
Ont i magen	24%	17%	21%	19%
Kämt dig stressad	49%	40%	47%	45%
Kämt dig nedstämd (deppig eller nere)	31%	25%	27%	28%
Svårt att somna	36%	29%	25%	31%
Sovit dåligt på natten	31%	25%	27%	28%
Kämt dig aggressiv eller arg	41%	30%	23%	24%

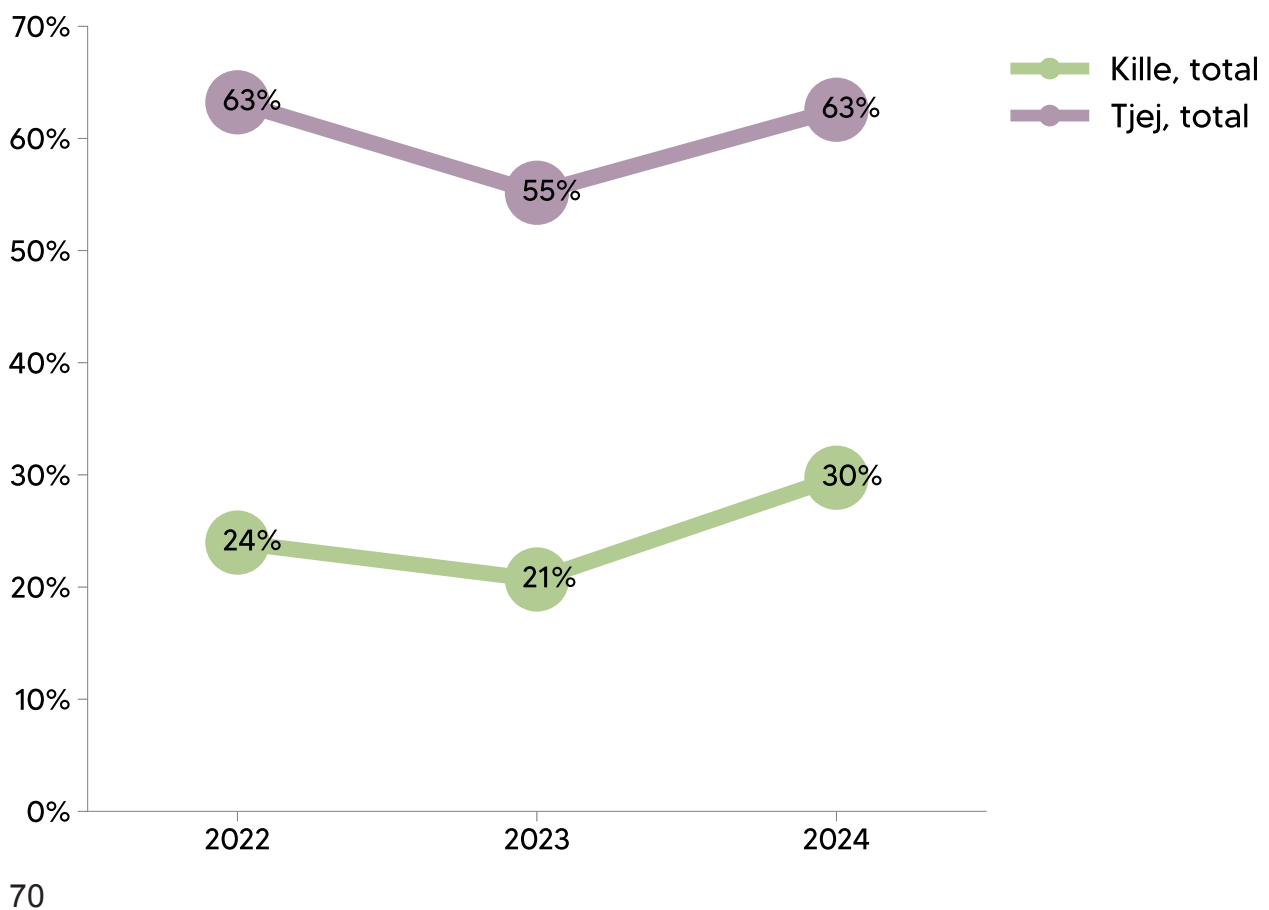
Sedan år 2023 syns en ökning av andelen totalt sett som upplever besvär med stress och huvudvärk, se diagram F2b. Även andelen som besvärar av magont är något högre än år 2023, men skillnaden är liten.

I diagram F2c framgår att ökningen av stress gäller både tjejer och killar.

F2b. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid

F2c. Andel som svarat att de har besvär med stress flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

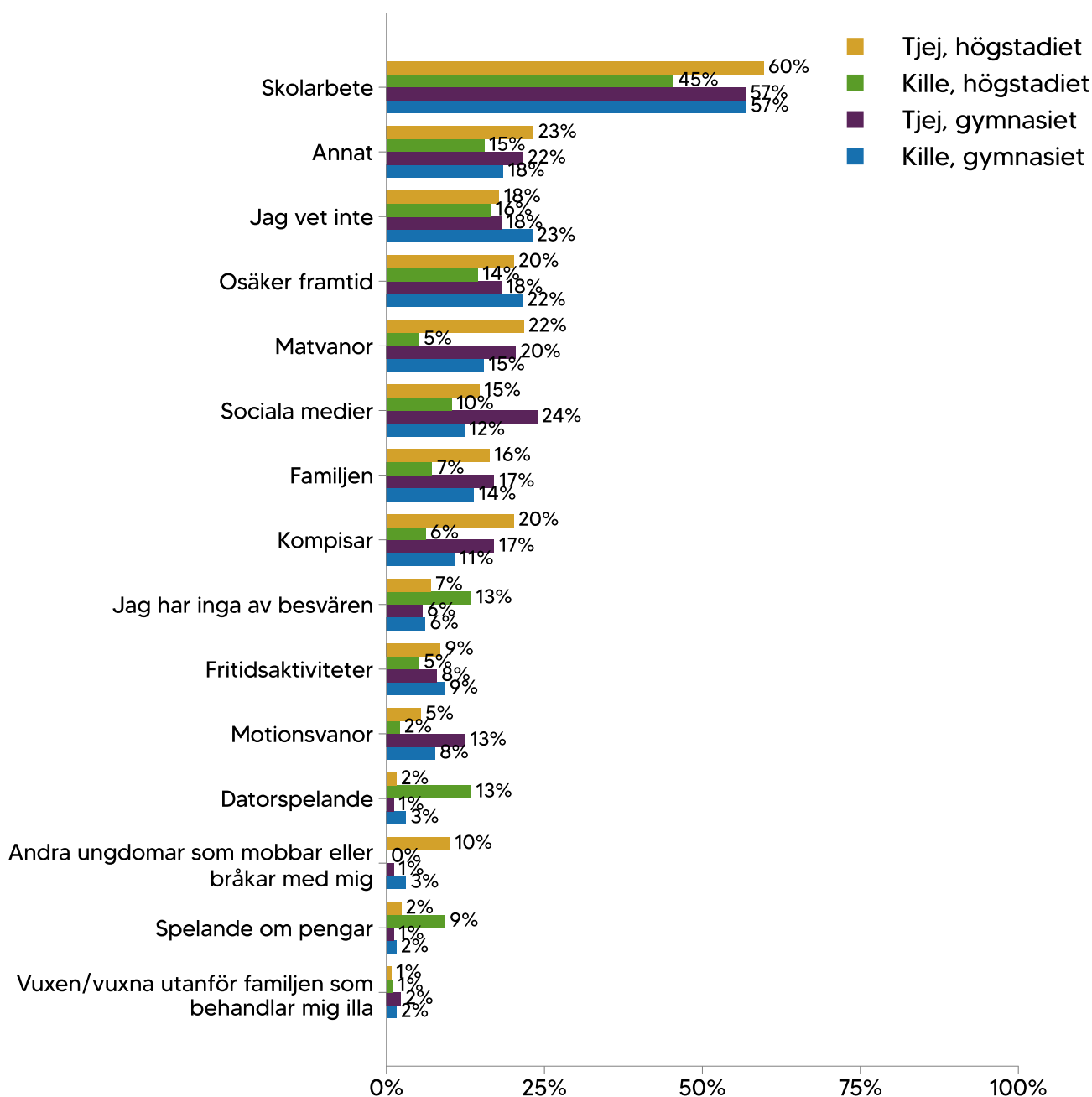

Orsaker till besvären

Ungdomarna fick även svara på en fråga om vad de själva tror att deras psykiska och somatiska besvär beror på. Skolarbete är det som störst andel uppger vara anledningen till deras besvär. Gymnasieungdomarna och högstadietjerna uppger detta som skäl i särskilt hög grad, 57-60 %. Motsvarande andel bland högstadiekillarna är 45 %.

Högstadietjerna uppger i högre grad än övriga att de tror besvären beror på att andra ungdomar mobbar eller bråkar med dem, medan gymnasietjerna i högre grad än andra uppger sociala medier och motionsvanor som skäl. Vad gäller datorspelande och spelande om pengar sticker högstadiekillarna ut, genom att i högre grad än övriga uppge detta som skäl till sina besvär.

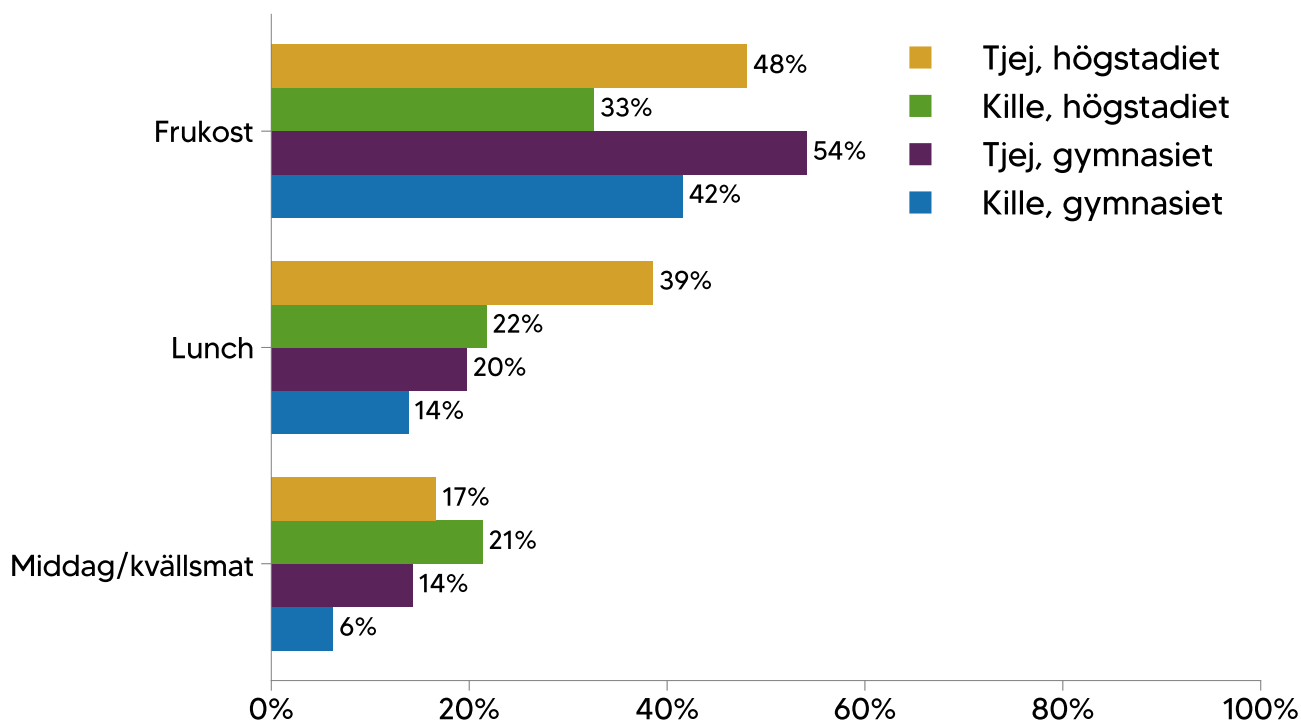
F2d. Om du har något av besvären i förra frågan, vad tänker du själv att dina besvär kan bero på?

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Vanligast är att hoppa över frukosten, vilket 33-42 % av killarna och 48-54 % av tjejerna svarar att de brukar göra. En relativt hög andel av högstadietjejerna, 39 %, hoppar även över lunchen. 6-21 % av ungdomarna, högst andel högstadiekillar, brukar hoppa över middagen/kvällsmaten.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

Träning och motion

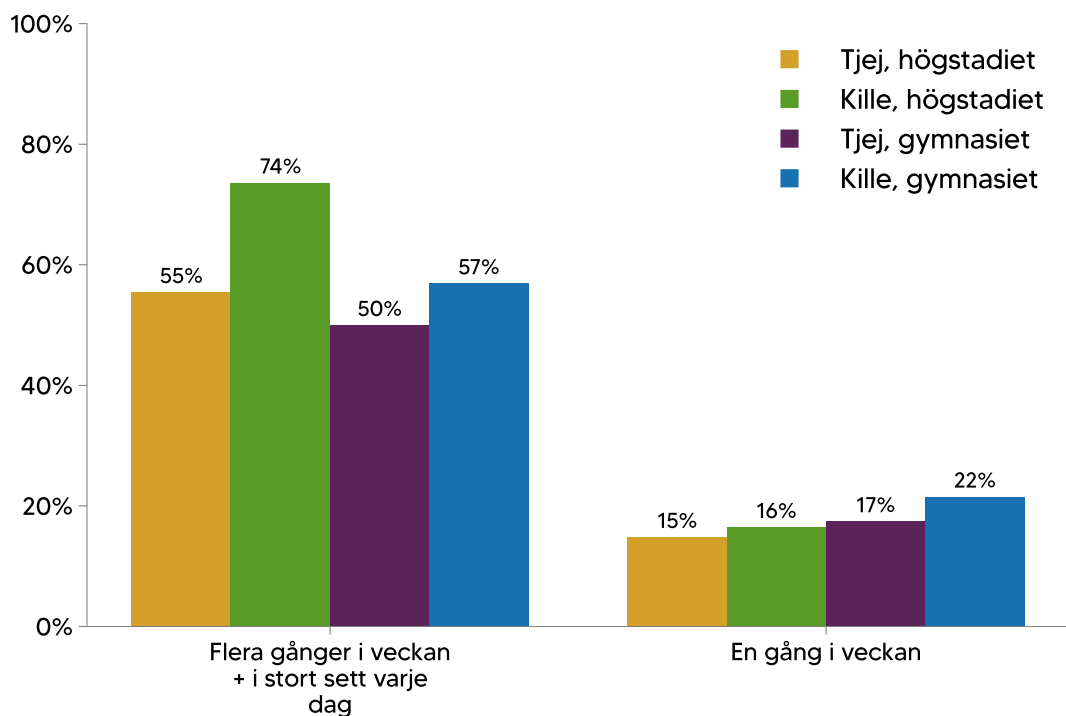
Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.¹ Vad som framgår i diagram F4 är att en andel om 50-55 % av tjejerna och 57-74 % av killarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet, och lägst bland tjejer i gymnasiet. 15-22 % brukar träna en gång i veckan.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att ungdomarna i Ludvika tränar i liknande utsträckning.

I diagram F4b framgår det att andelen som tränar minst en gång i veckan är på en liknande nivå som år 2023, men något högre bland killar än år 2022.

¹ Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsosvanor i Sverige 2021/2022

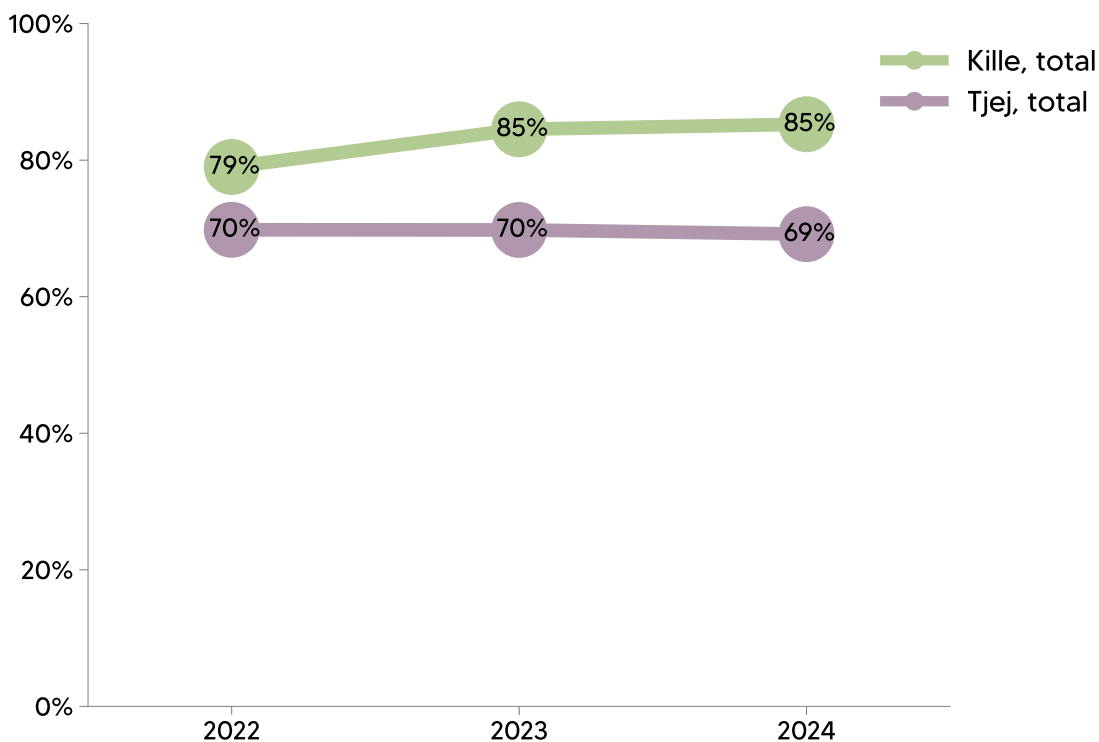
**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse med riksnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
En gång i veckan	64%	69%	54%	57%
Flera gånger i veckan + i stort sett varje dag	15%	16%	19%	21%

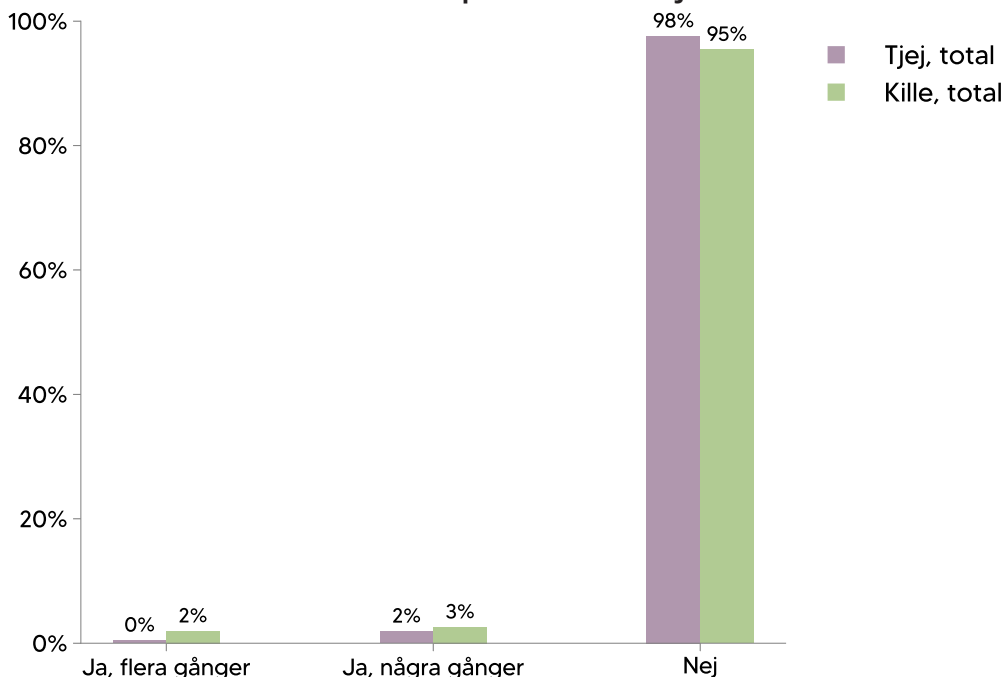
F4b. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 5 % av killarna och 2 % av tjejerna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång dopat dig genom att ha använt anabola androgena steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol och tobak

Lupp-enkäten innefattar också frågor om tobak, alkohol, spel och koffein. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som röker minskat kraftigt särskilt under 2010-talet. Detta gäller dock inte vejpning. Vad gäller snusning har denna ökat under de senaste åren. Uppgången har varit särskilt påtaglig bland flickor, och är nu på historiskt höga nivåer. Det är dock fortsatt vanligare att pojkar snusar. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever minskat under en längre tid. Nedgången har nu stannat av, men alkoholkonsumtionen är fortsatt på historiskt låga nivåer.¹

I Ludvika ser vi att 14 % av gymnasietjejerna brukar snusa minst en gång per vecka. Motsvarande andel bland gymnasiekillarna är 20 %. I högstadiet svarar 8 % av tjejerna och 5 % av killarna att de brukar snusa minst en gång i veckan. Vad gäller e-cigarett uppgår 13 % av högstadietjejerna och 7 % av gymnasietjejerna att de brukar röka minst en gång per vecka. Andelen är lägre bland killarna i både högstadiet och gymnasiet, 2 %. Att dricka stark alkohol är också mest vanligt bland högstadietjejerna. 6 % av högstadietjejerna uppgår att de brukar dricka minst en gång per vecka, jämfört med 0-3 % bland övriga grupper.

I övrigt framkommer det bland annat att energidryck är mest vanligt i gymnasiet. 43-50 % av gymnasieungdomarna uppgår att de brukar dricka det minst en gång per vecka. I högstadiet uppgår 21-29 % detsamma.

¹ CAN:s nationella skolundersökning 2024

F6. Hur ofta brukar du...?

Röka cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	94%	99%	93%	100%
Minst en gång per vecka	6%	1%	7%	0%
Snusa	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	92%	95%	86%	80%
Minst en gång per vecka	8%	5%	14%	20%
Dricka folköl	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	98%	97%	100%	98%
Minst en gång per vecka	2%	3%	0%	2%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	94%	97%	97%	100%
Minst en gång per vecka	6%	3%	3%	0%
Röka e-cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	87%	98%	93%	98%
Minst en gång per vecka	13%	2%	7%	2%
Ta koffeintabletter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	98%	98%	99%	100%
Minst en gång per vecka	2%	2%	1%	0%
Spela om pengar	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	97%	91%	98%	100%
Minst en gång per vecka	3%	9%	2%	0%
Dricka energidryck	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	71%	79%	50%	57%
Minst en gång per vecka	29%	21%	50%	43%

Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	75%	80%	96%	97%
Minst en gång per vecka	25%	20%	4%	3%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

Jämfört med rikssnittet är snusning något mindre vanligt bland gymnasieungdomarna i Ludvika. Även e-cigarett, energidryck, folköl och spel om pengar är mindre vanligt bland gymnasieungdomarna i Ludvika. I högstadiet är resultatet i Ludvika mer likt rikssnittet. Det är dock mer vanligt bland högstadieungdomarna i Ludvika att röka cigaretter och e-cigarett minst en gång i veckan. Även spel om pengar är något mer vanligt. Andelen som dricker alkohol minst en gång i månaden är ganska lik rikssnittet, men av de som någon gång druckit är det mer vanligt bland högstadieungdomarna i Ludvika att dricka så att man känner sig full minst en gång i månaden.

Över tid syns i tabell F6b en minskning av andelen om snusar sedan år 2023. Bland killar har även andelen som röker samt dricker alkohol minskat.

F6a. Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Röka cigaretter minst en gång per vecka	5%	2%	5%	5%
Snusa minst en gång per vecka	8%	6%	17%	23%
Dricka folköl minst en gång i månaden	6%	4%	5%	12%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	9%	7%	31%	34%
Röka e-cigarett minst en gång per vecka	10%	6%	5%	10%
Ta koffeintabletter minst en gång i månaden	4%	3%	3%	4%
Spela om pengar minst en gång i månaden	8%	5%	3%	9%
Dricka energidryck minst en gång per vecka	26%	27%	47%	54%
Dricka alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	54%	35%	48%	49%

F6b. Jämförelse över tid

	Tjej 2022	Tjej 2023	Tjej 2024	Kille 2022	Kille 2023	Kille 2024
Röker minst en gång per vecka	10%	6%	7%	6%	7%	1%
Snusar minst en gång per vecka	13%	17%	10%	19%	19%	11%
Dricker folköl minst en gång i månaden	4%	2%	5%	9%	12%	5%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	26%	20%	20%	21%	22%	14%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	61%	39%	56%	51%	47%	35%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

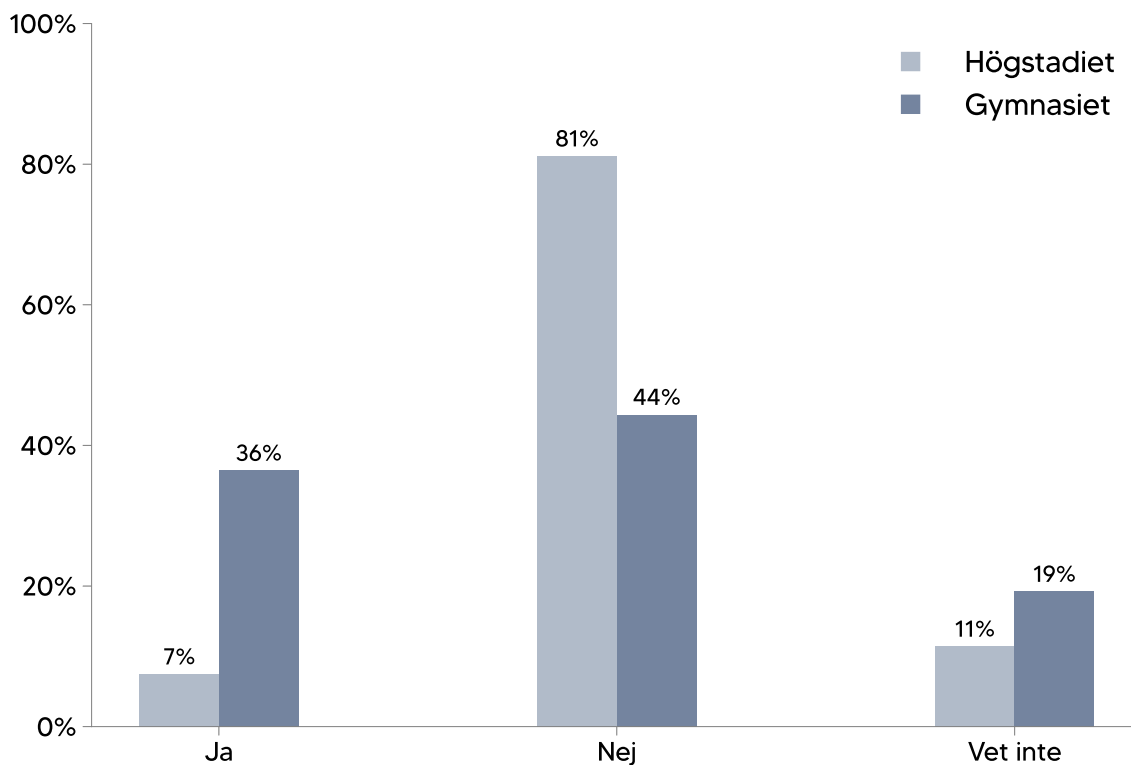
De flesta får tag i alkohol via kompisar, kompisars syskon eller partner, eller på annat sätt än de som listas.

Totalt 7 % av högstadieungdomarna svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar. På gymnasiet är motsvarande andel klart högre, 36 %.

F6d. Hur får du oftast tag på alkohol? Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

Köper själv i affären	2%
Beställer på internet	1%
Handlar utomlands	1%
Tillverkar själv	2%
Får från mina föräldrar	6%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	5%
Från syskon	2%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	11%
Från annan vuxen	7%
På annat sätt	10%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

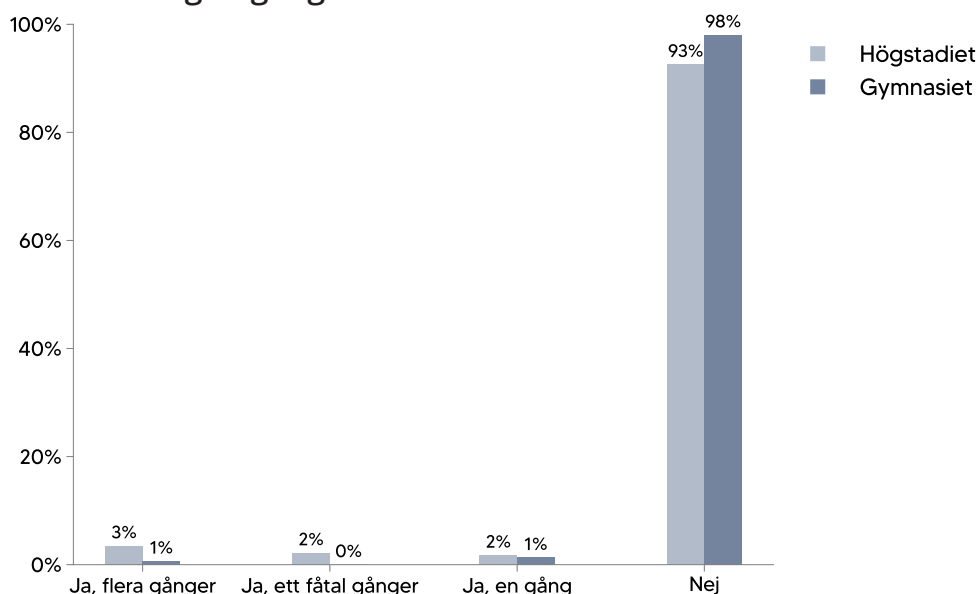

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. Totalt 2 % av gymnasieungdomarna och 7 % av högstadieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Jämfört med rikssnittet har högstadieungdomarna i Ludvika använt narkotika i något högre grad, medan gymnasieungdomarna använt det i lägre grad. Jämfört med år 2023 syns även en tydlig minskning av andelen gymnasieungdomar som använt narkotika. Samtidigt syns en viss ökning bland högstadieungdomarna.

I diagram F8c på följande sida framgår det att marijuana och receptbelagda sömnmedel/lugnande läkemedel är de vanligaste narkotikasorterna. När det kommer till hur ungdomarna får tag på narkotika svarar flest att det är från någon person på orten eller på annat sätt än de som listas, se diagram F8d.

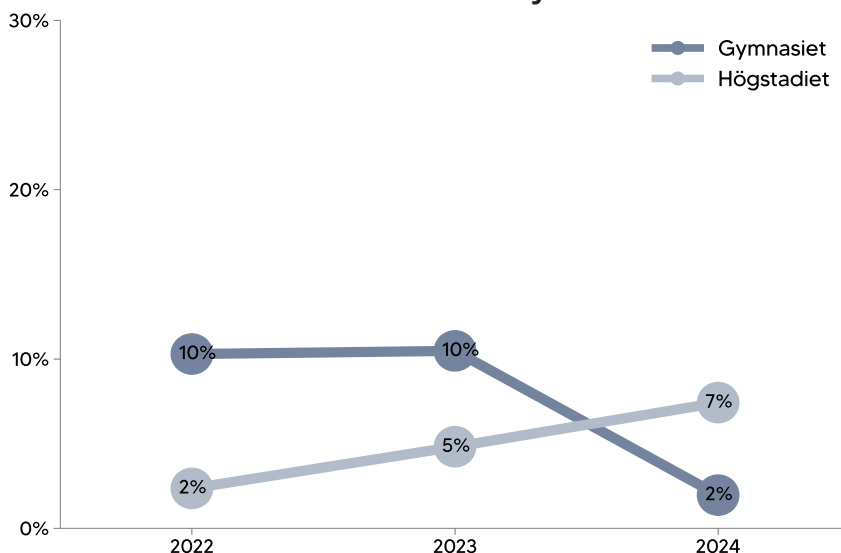
F8. Har du någon gång använt narkotika?

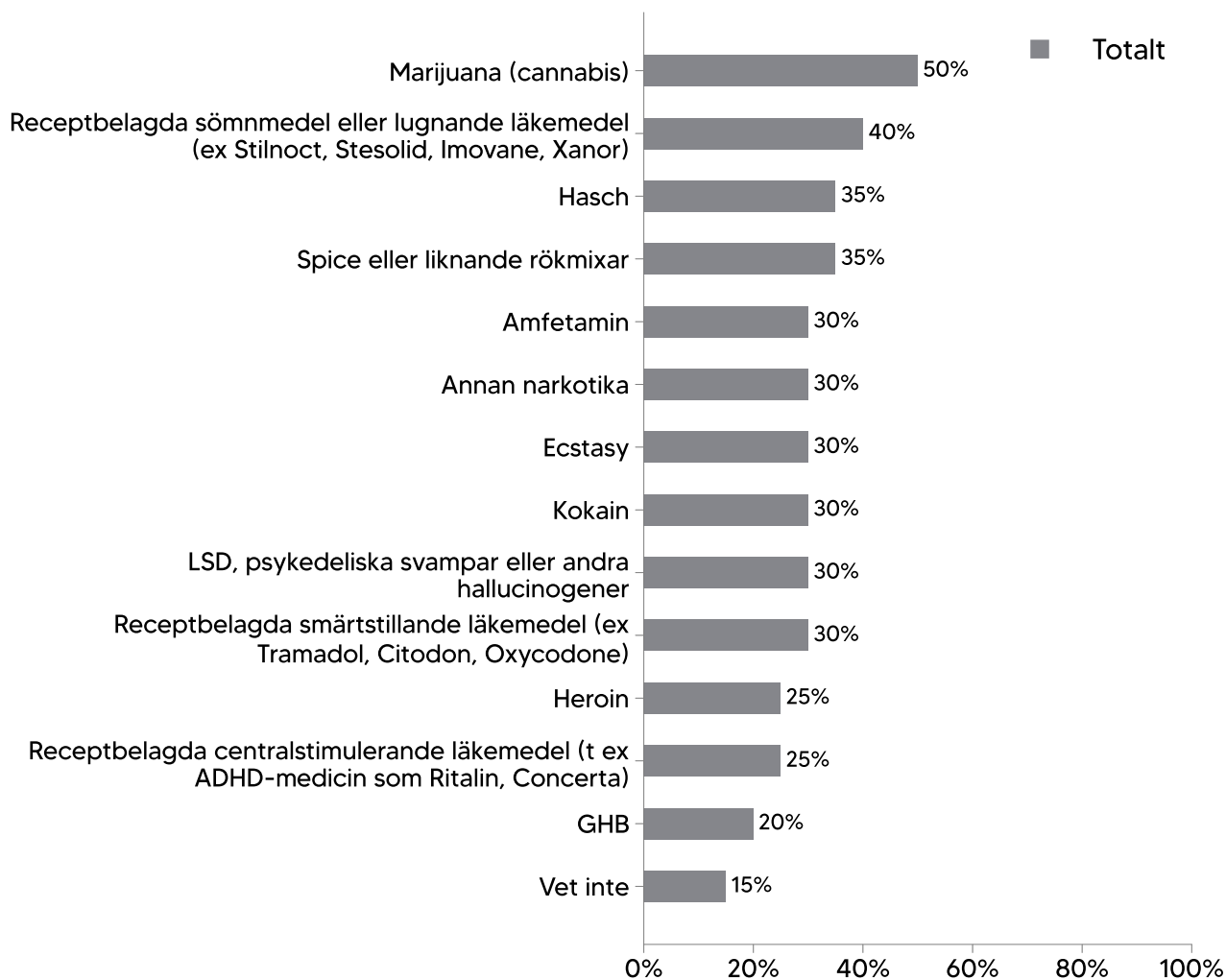
F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
7%	5%	2%	8%

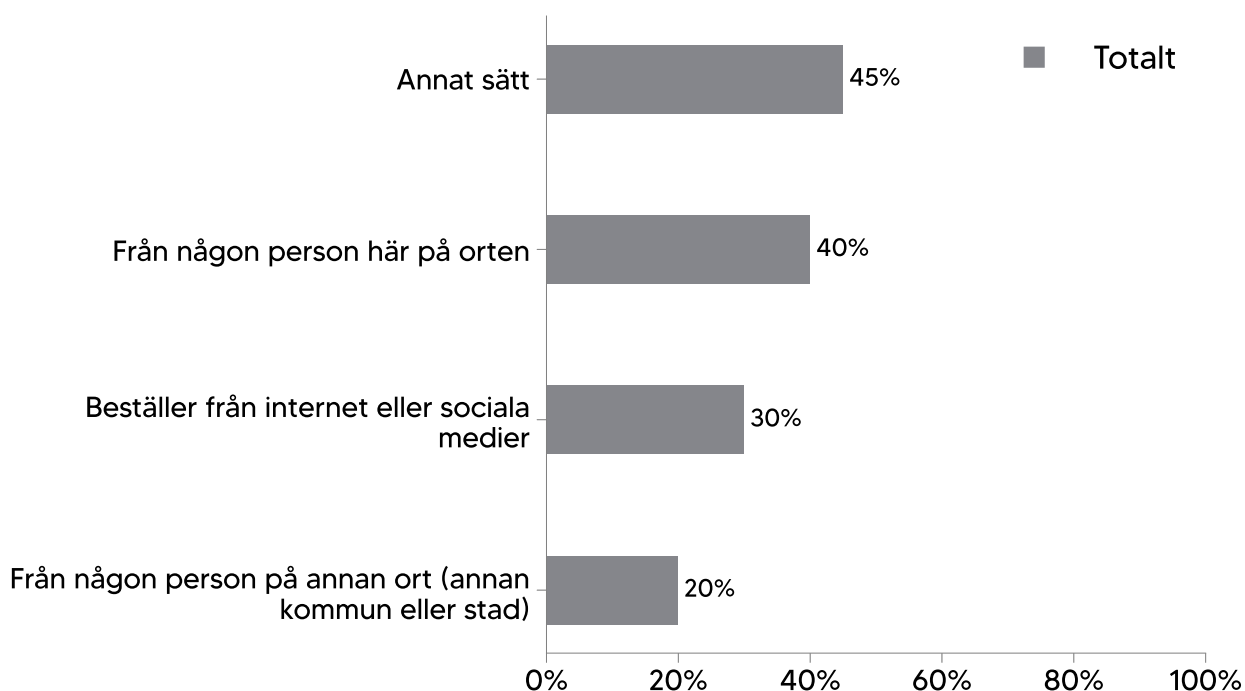
F8b. Andel som använt narkotika. Jämförelse över tid

F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?
 Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika?
 Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

G. Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete. Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har i hög grad påverkat unga.¹ Under 2020 medförde corona-pandemin att andelen arbetslösa tillfälligt ökade bland unga, för att under de senaste åren minska igen. Även om arbetsmarknaden har haft en stark återhämtning finns tecken på att den kommer bli svagare igen och arbetslösheten bland unga förväntas öka under de kommande åren.² Andelen arbetslösa ungdomar har även ökat under 2024 års fjärde kvartal.³

Etableringsåldern på arbetsmarknaden har dessutom ökat under de senaste årtiondena. Likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat, och den viktigaste faktorn för att unga senare ska få ett arbete är fullföljd gymnasieutbildning. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som bidrar till oro över framtiden, och som också påverkar ungas hälsa.⁴

I en rapport från Fryshuset framkommer det även att många ungdomar saknar information om arbetsmarknaden. Rapporten visar att unga vill ha en tydligare bild av hur arbetslivet fungerar, vilka arbetsuppgifter olika yrken har och vad som krävs för att komma dit.⁵

1 MUCF 2023: Ung idag 2023

2 MUCF 2023: Ung idag 2023

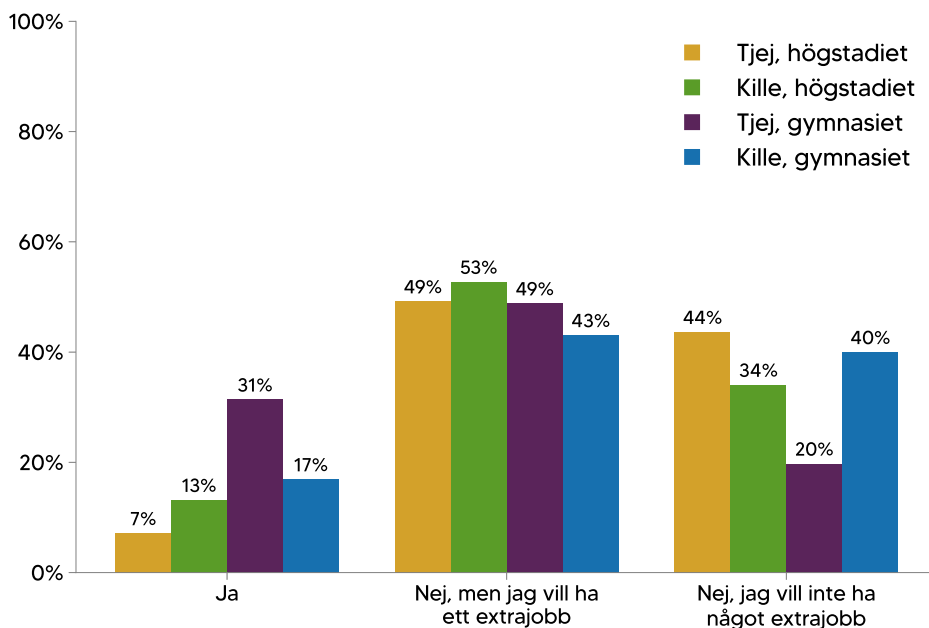
3 Arbetsförmedlingen 2024: Arbetsmarknadsläget i Sveriges län

4 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

5 Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarkanden

En andel om totalt 10 % av högstadieungdomarna och 25 % av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. Mellan 43-53 % svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb. Killar i högstadiet är de som i högst grad svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb medan tjejer i gymnasiet i högst grad redan har ett extrajobb. Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att andelen gymnasieungdomar med extrajobb är på en lägre nivå i Ludvika, men på en liknande nivå i högstadiet. Andelen högstadieungdomar med extrajobb i Ludvika har dock ökat något sedan år 2023. Samtidigt har andelen gymnasieungdomar med extrajobb minskat något, se diagram G1b.

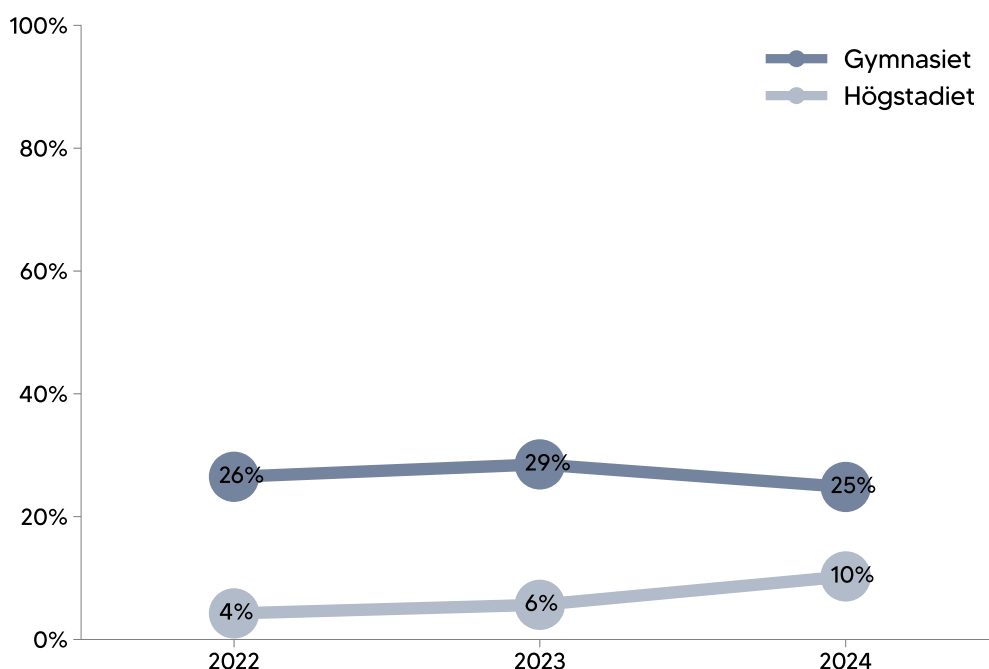
G1. Har du något extrajobb just nu?

G1a. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
10%	11%	25%	31%

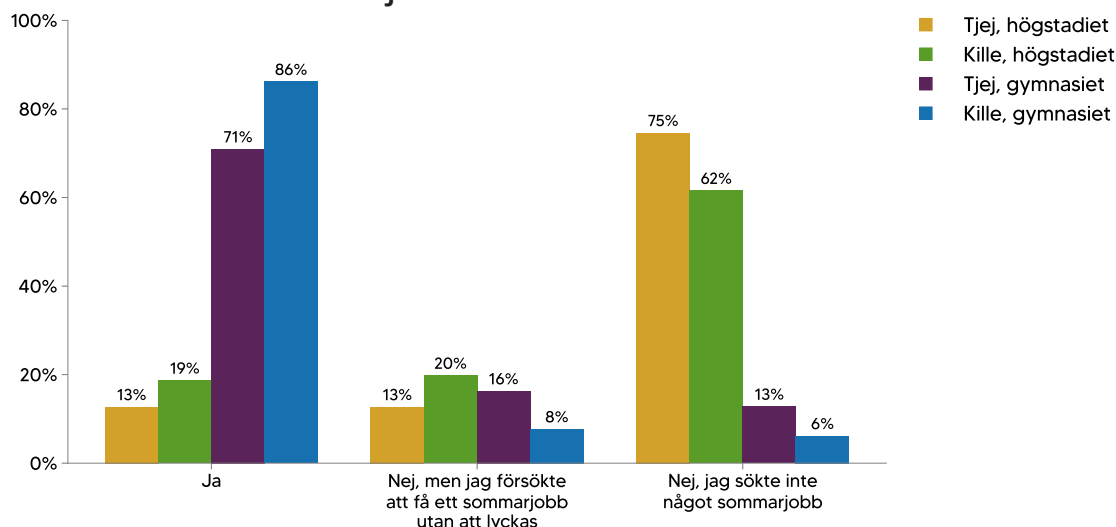
G1b. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse över tid

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 16 %. Detta är lägre än rikssnittet. Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras, 77 %, är klart högre än för högstadieungdomarna och är även något högre än rikssnittet. Andelen gymnasieungdomar i Ludvika som hade ett sommarjobb den senaste sommaren har minskat något sedan år 2023. Andelen högstadieungdomar med sommarjobb den senaste sommaren är på en liknande nivå som år 2023.

Vanligast bland högstadieungdomarna är att de fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, se diagram G2c på följande sida. Det vanligaste svaret bland gymnasietjejerna är att man fått jobbet genom kommunen, medan det vanligaste bland gymnasiekillarna är att ha fått jobbet på ett annat sätt än de som listas. En relativt hög andel av gymnasieungdomarna, 20-23 %, uppger även att de fick jobbet genom att själva kontakta arbetsplatsen.

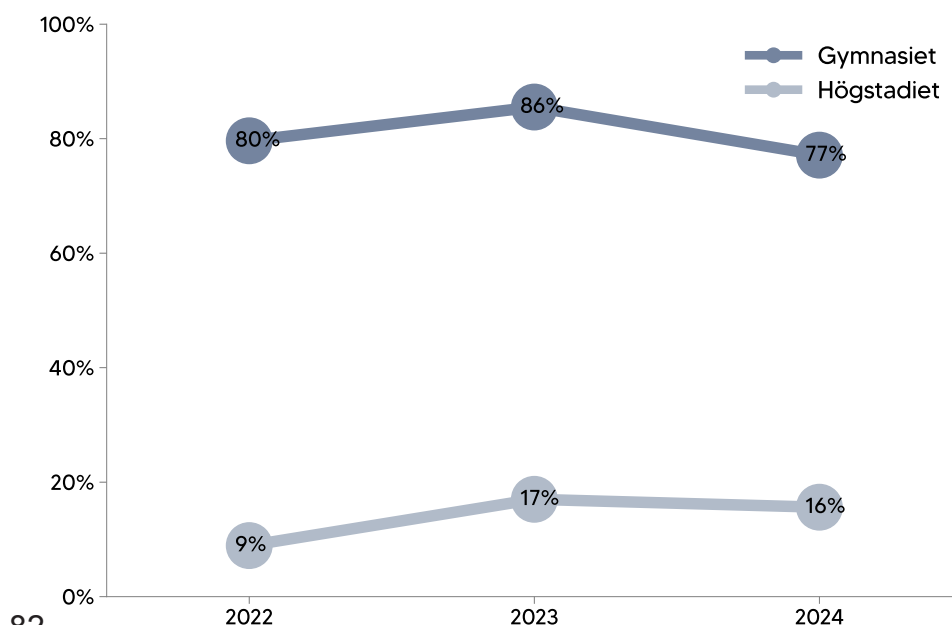
G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse med rikssnittet

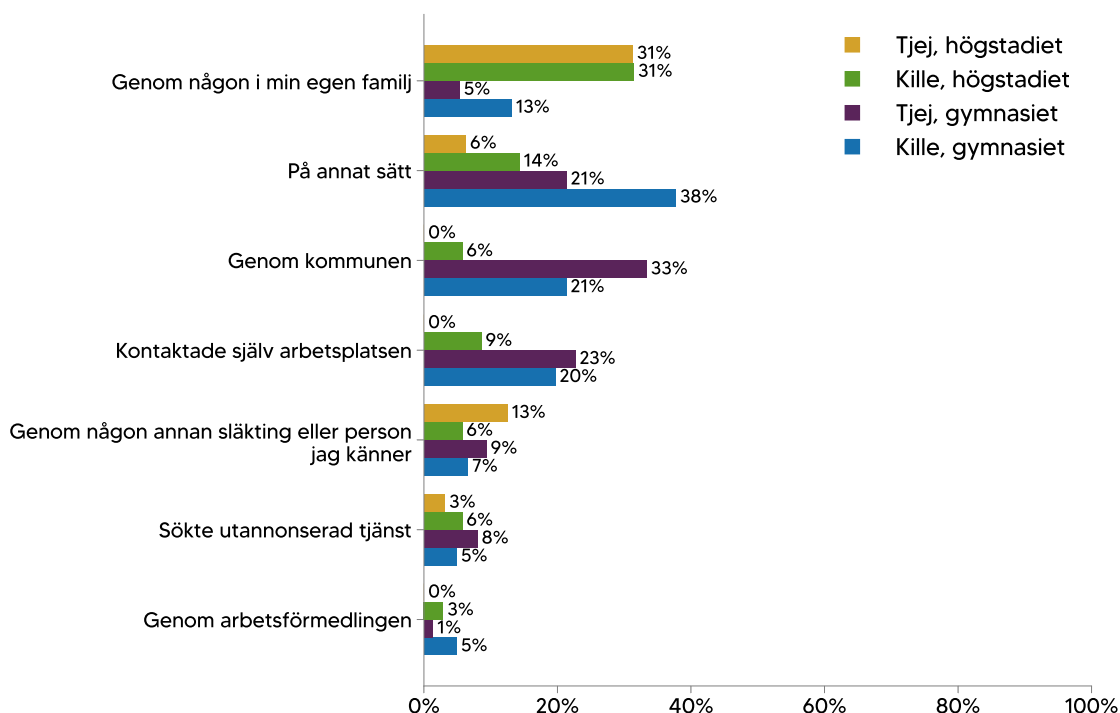
Ludvika högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
16%	23%	77%	73%

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

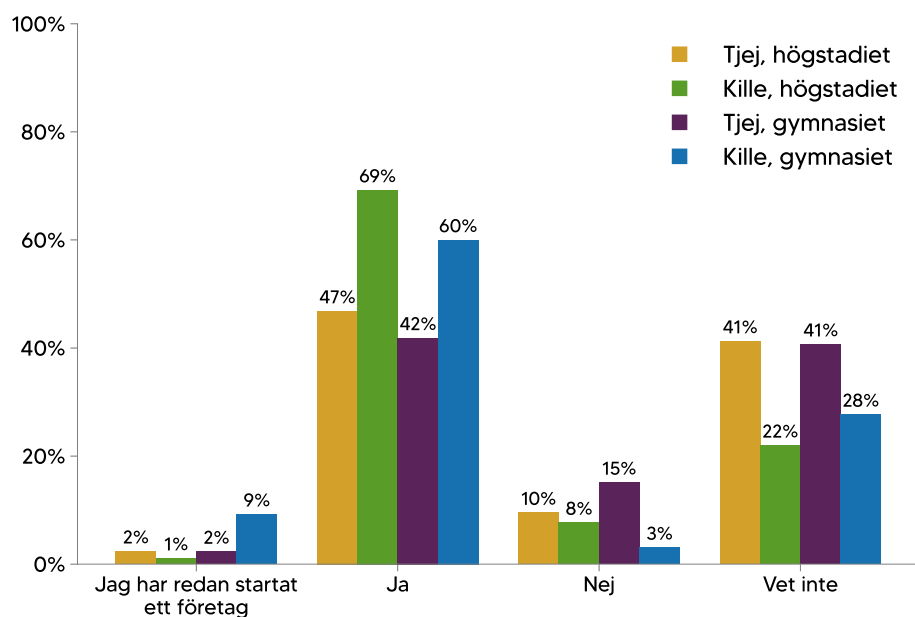
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

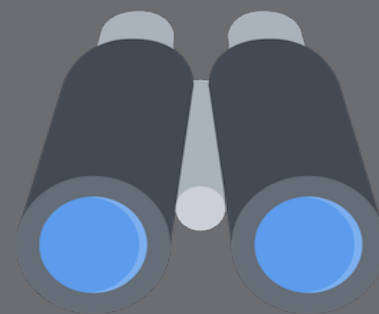
Totalt 55 % av högstadieungdomarna och 50 % av gymnasieungdomarna kan tänka sig starta eget företag i framtiden. Detta är ganska likt rikssnittet. Högstadiekillarna kan tänka sig att starta företag i högst grad, och gymnasietjejerna i lägst grad. 1-9 % av killarna och 2 % av tjejerna svarar att de redan har ett företag.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" jämförelse med rikssnittet

Ludvika högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
55%	53%	50%	55%

H. Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnt i avsnittet om arbete så kan en ökad medvetenhet bland unga om krav och svårigheter på arbetsmarknaden bidra till oro över framtiden.¹ I en rapport från MUCF lyfts några ytterligare förklaringar till att unga oroar sig över framtiden: att inte klara av studier, jobb eller sin egen försörjning i framtiden. Klimatet, det politiska läget, samhällskriser och ett hårt tonläge i samhällsdebatten är ytterligare förklaringar till varför unga oroar sig över framtiden.²

Liknande förklaringar tas bland annat upp i Bris årsrapport 2023, där pågående krig, klimatförändringar och den ekonomiska utvecklingen konstateras påverka ungas mående och framtidstro.³ I en annan rapport från Bris konstateras även bland annat att relationer, existentiella frågor och identitet kan skapa oro för framtiden bland unga.⁴

1 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

2 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

3 Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld

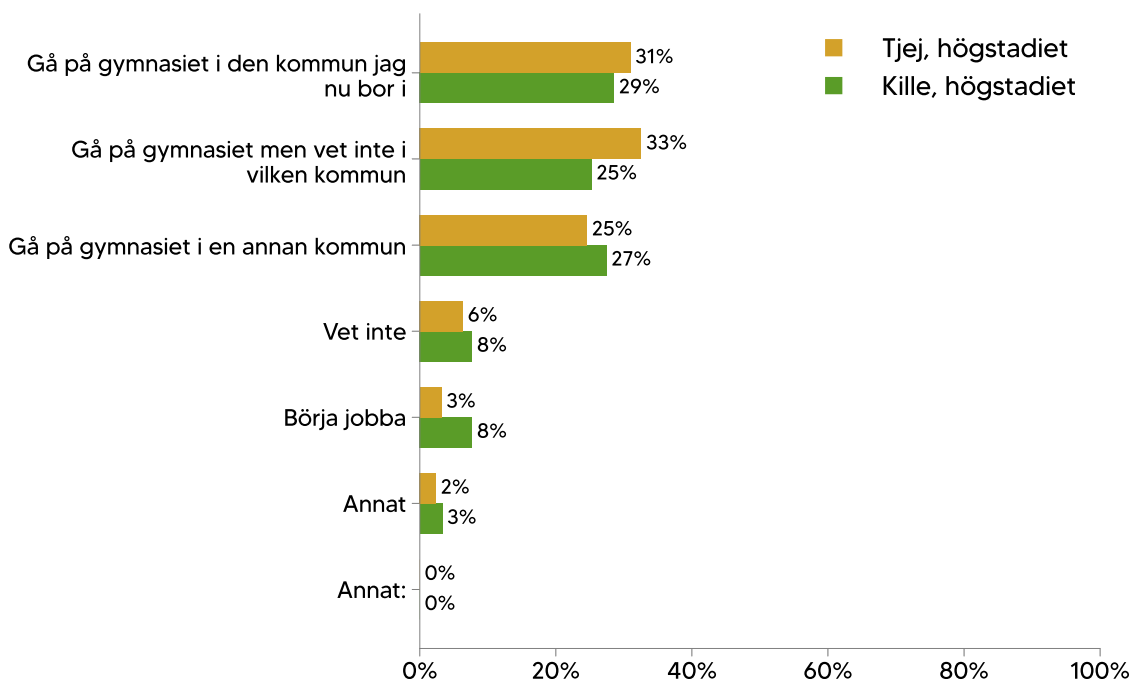
4 Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

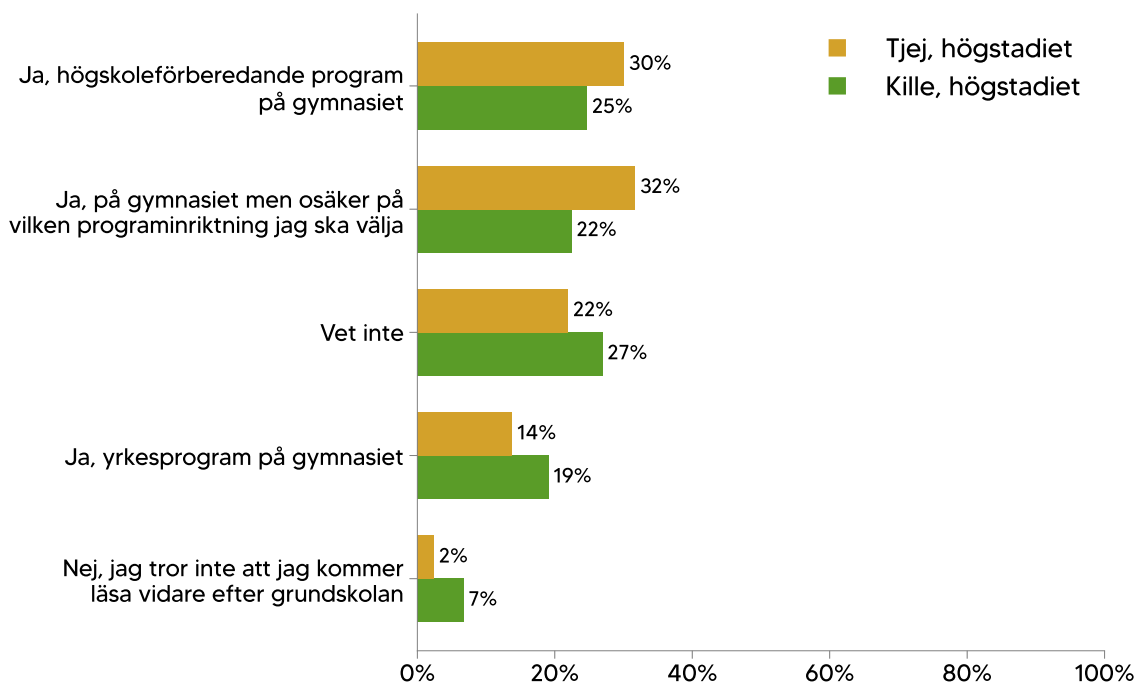
En stor majoritet av ungdomarna i högstadiet skulle helst gå en gymnasieutbildning efter grundskolan, se diagram H1a. Det är en ganska jämn spridning mellan andelen som vill gå i den kommun de bor i, i en annan kommun och som inte vet vilken kommun de vill gå i. En liten andel om 3-8 % vill helst börja jobba.

Som det framgår i diagram H1b tror en stor majoritet av högstadiungdomarna att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. De flesta svarar att de kommer läsa ett högskoleförberedande program eller att de är osäkra på programinriktning. En andel om 2-7 % tror inte att de kommer läsa vidare, och 22-27 % uppger att de inte vet.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

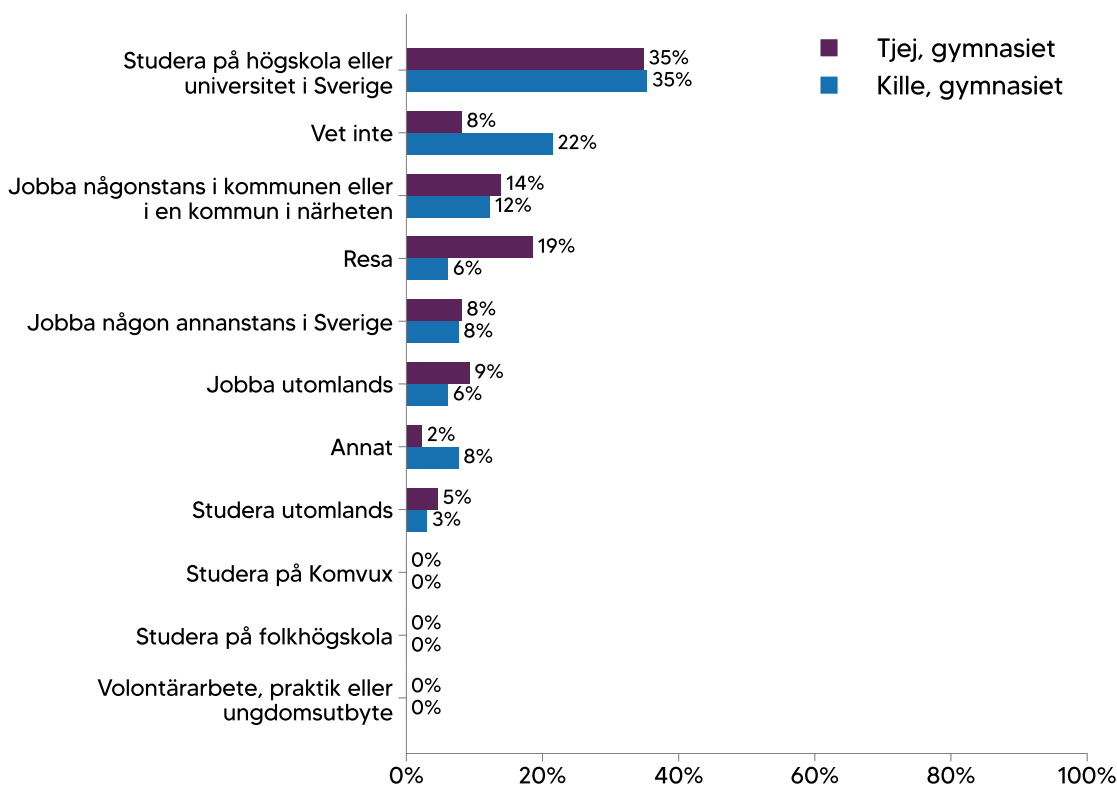
H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

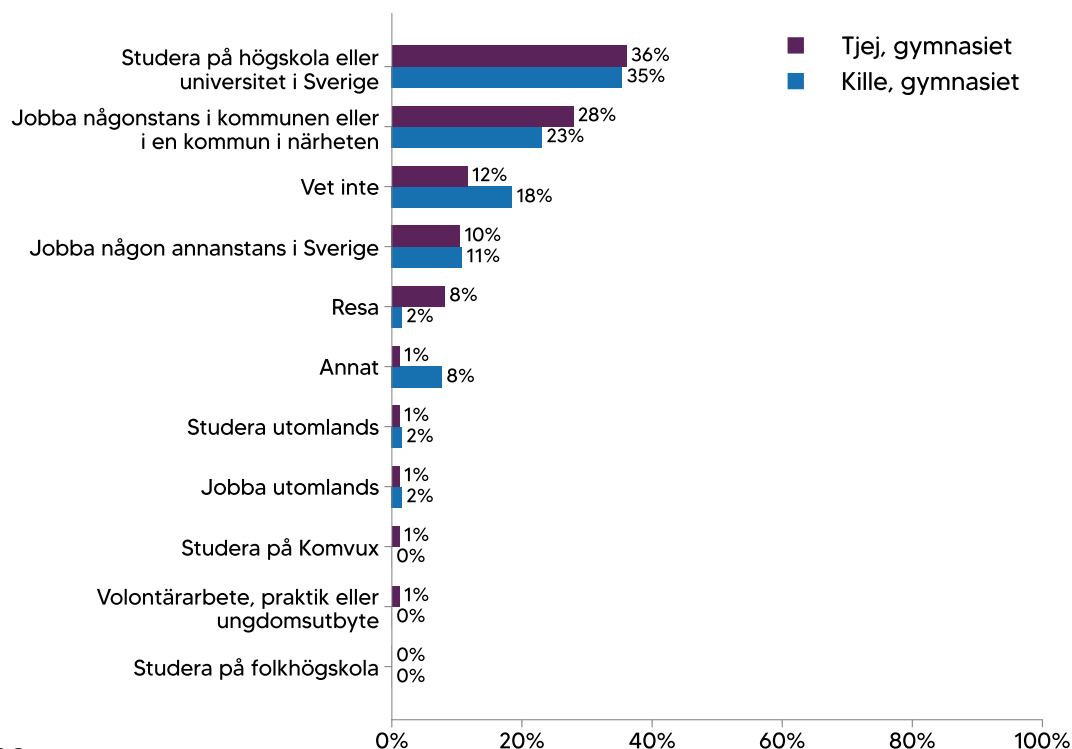
Vad unga i gymnasiet vill och tror de kommer göra

35 % av både killarna och tjejerna i gymnasiet svarar att de helst vill studera på högskola eller universitet i Sverige efter gymnasiet, se diagram H1c. 12-14 % vill helst jobba någonstans i kommunen eller i närheten. Tjejer vill i högre grad än killar resa, medan killar i högre grad än tjejer uppger att de inte vet vad de vill göra. I diagram H1d framgår att de flesta gymnasieungdomarna tror att de kommer studera på högskola eller universitet i Sverige direkt efter gymnasiet, följt av att jobba i kommunen eller i närheten.

H1c. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

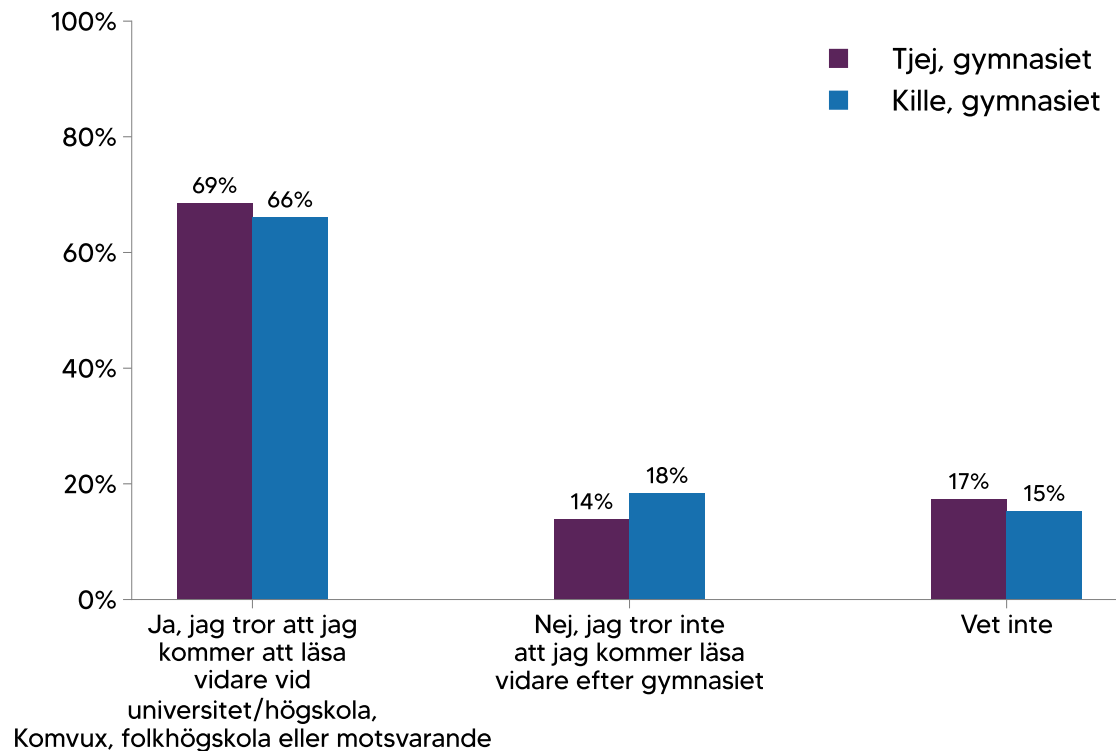

H1d. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

69 % av tjejerna och 66 % av killarna tror att de kommer att läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Andelen som tror detta har ökat jämfört med år 2023, både bland killar och tjejer. Jämfört med rikssnittet tror ungdomarna i Ludvika att de kommer läsa vidare i högre grad.

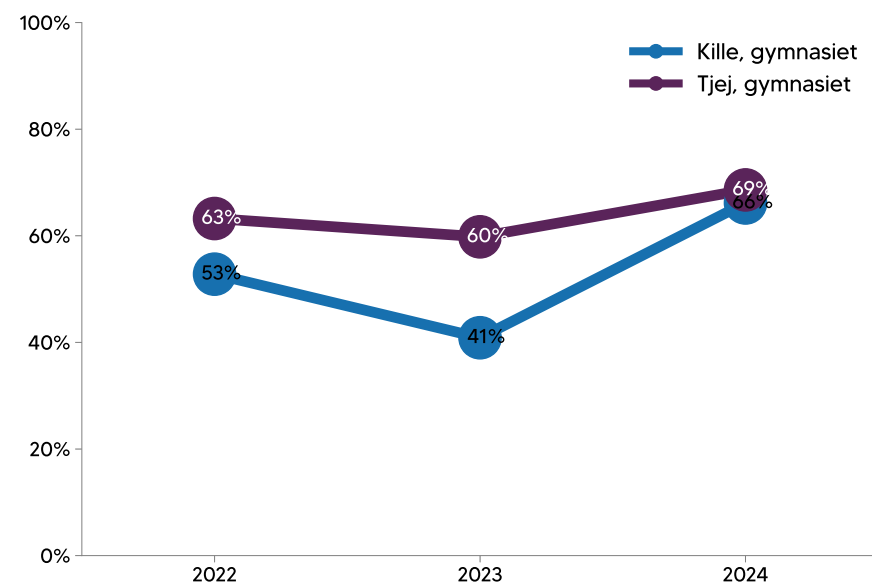
H2. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

H2a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Ja	68%	57%
Nej	16%	24%
Vet inte	16%	19%

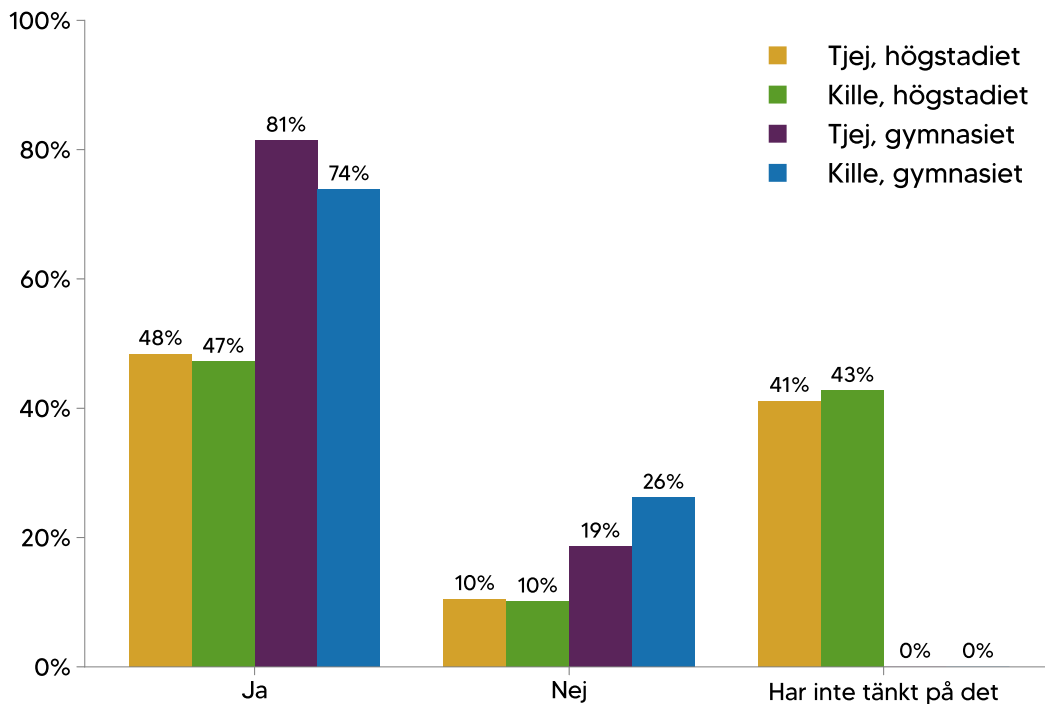
H2b. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse över tid

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är högst bland gymnasieungdomarna, 79 % totalt. Tjejer i gymnasiet tror i högre grad än killar att de kommer flytta. Bland högstadieungdomarna tror 48 % att de kommer flytta. Andelen som tror de kommer flytta är högre i Ludvika jämfört med rikssnittet, se tabell H3a. Andelen som tror de kommer flytta från Ludvika är dock stabil över tid.

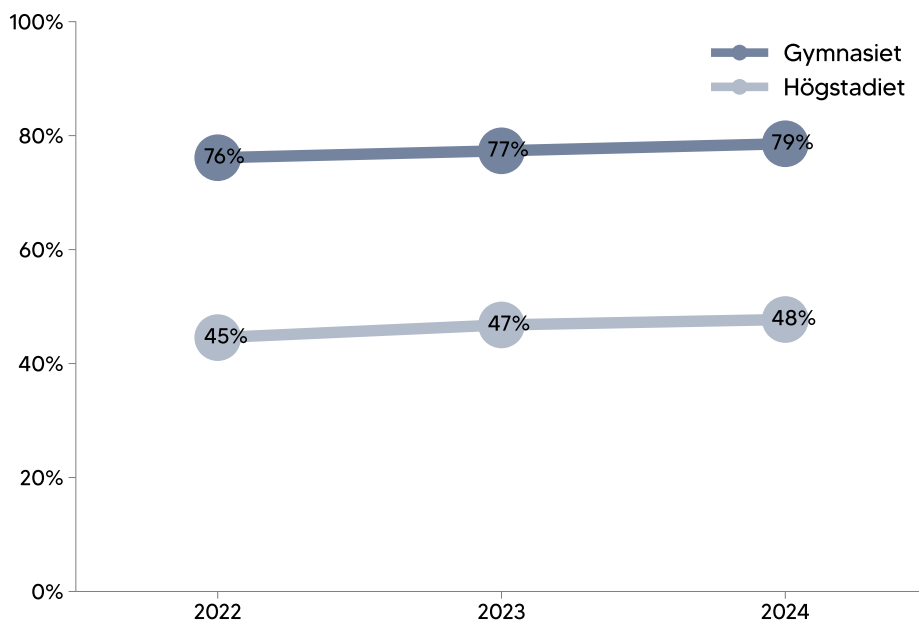
H3. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

H3a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse med rikssnittet

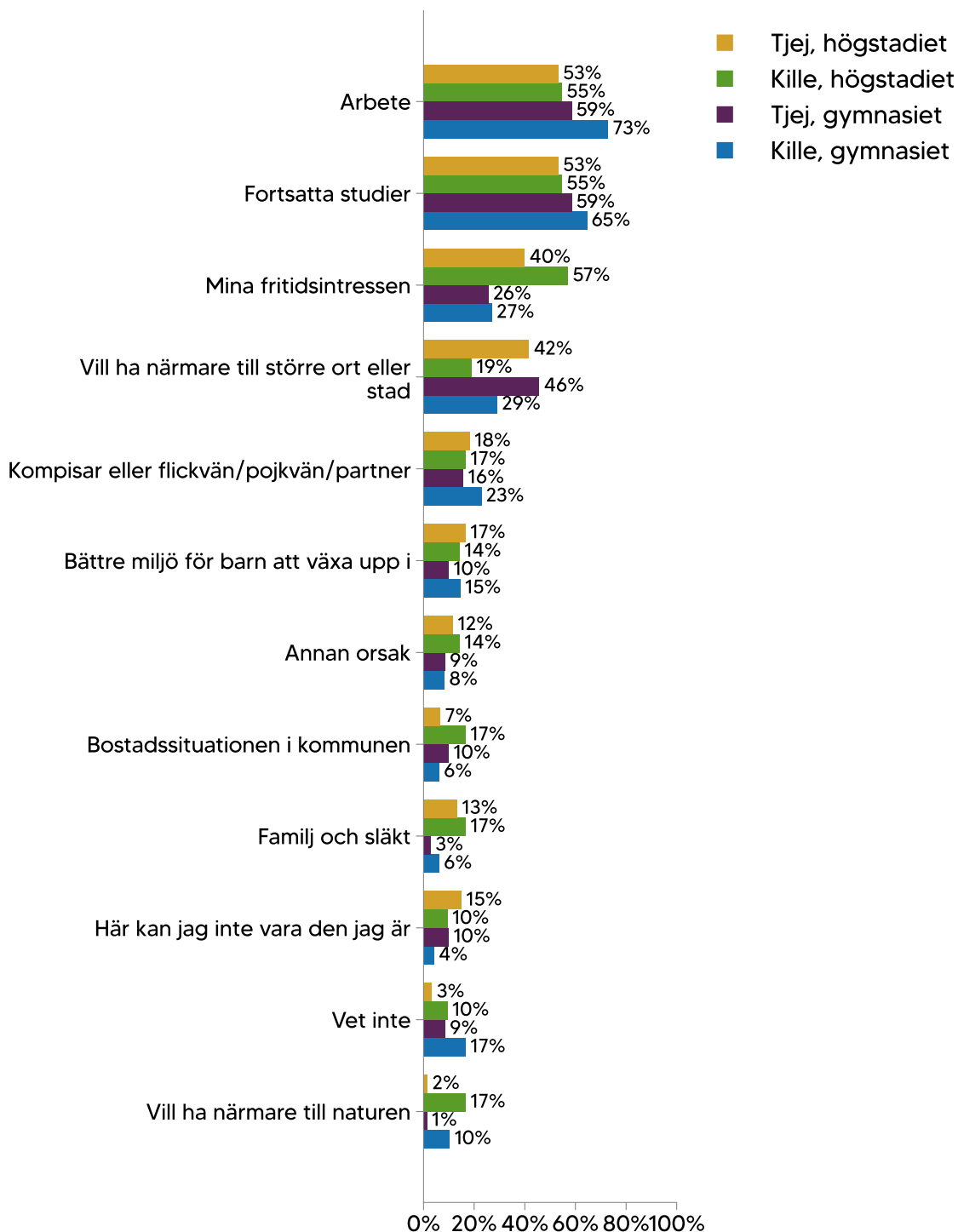
Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
48%	40%	79%	72%

H3b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse över tid

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Många anger att de tror de kommer flytta på grund av arbete eller fortsatta studier. Gymnasiekillarna är de som i högst grad uppger att de tror de kommer flytta av dessa skäl. Tjejer svarar i högre grad än killar att de vill ha närmre till en större ort eller stad. Högstadiungdomarna, främst killarna, är de som i högst grad tror de kommer flytta på grund av sina fritidsintressen.

H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen? Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

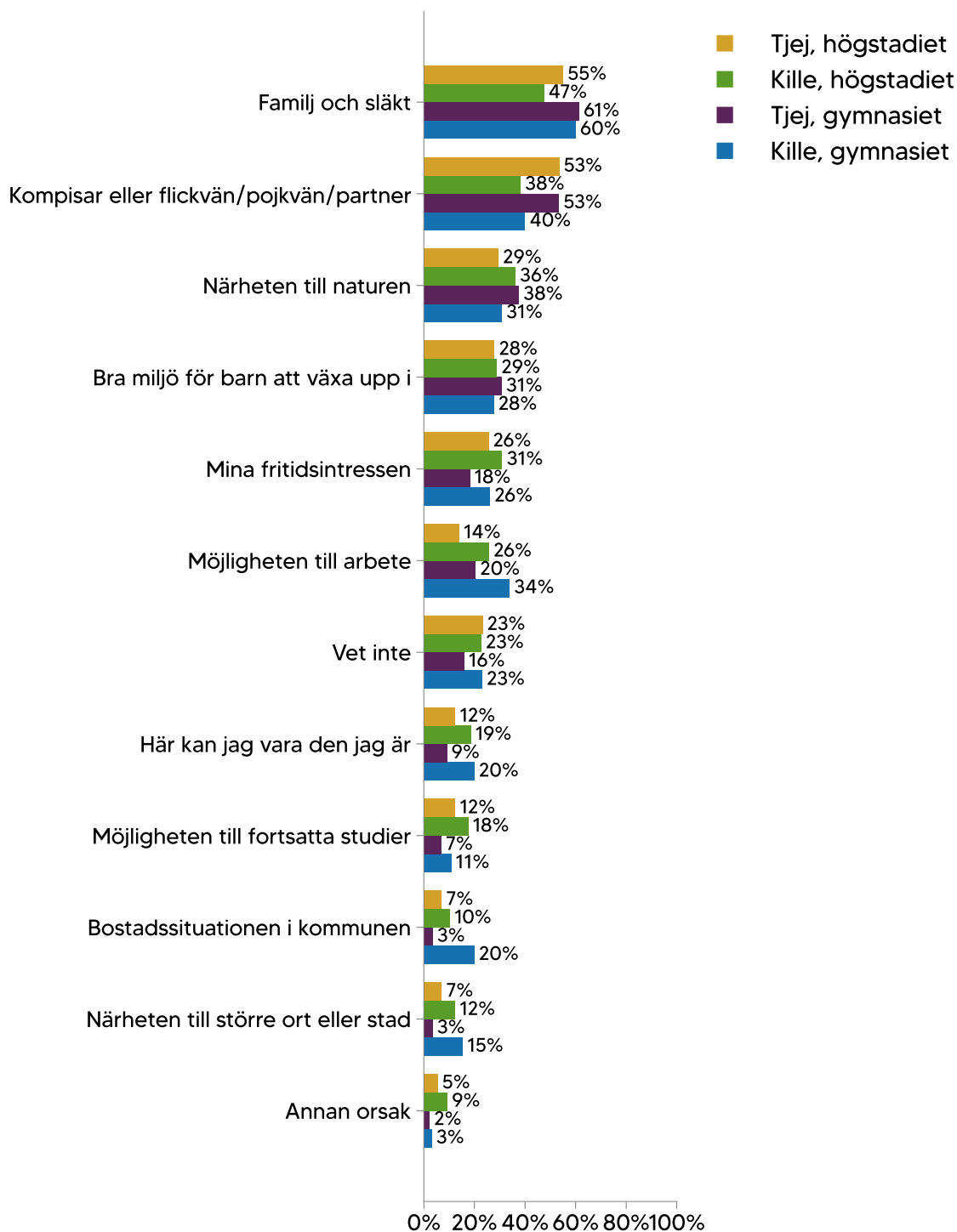

Det bästa med kommunen

I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Ludvika. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andel anger. Tjejer uppger i högre grad än killar att kompisar/partner är det bästa.

En relativt hög andel, 29-38 %, av ungdomarna har även angett att närheten till naturen är det bästa med att bo i Ludvika, och 28-31 % tycker det bästa är att det är en bra miljö för barn att växa upp i.

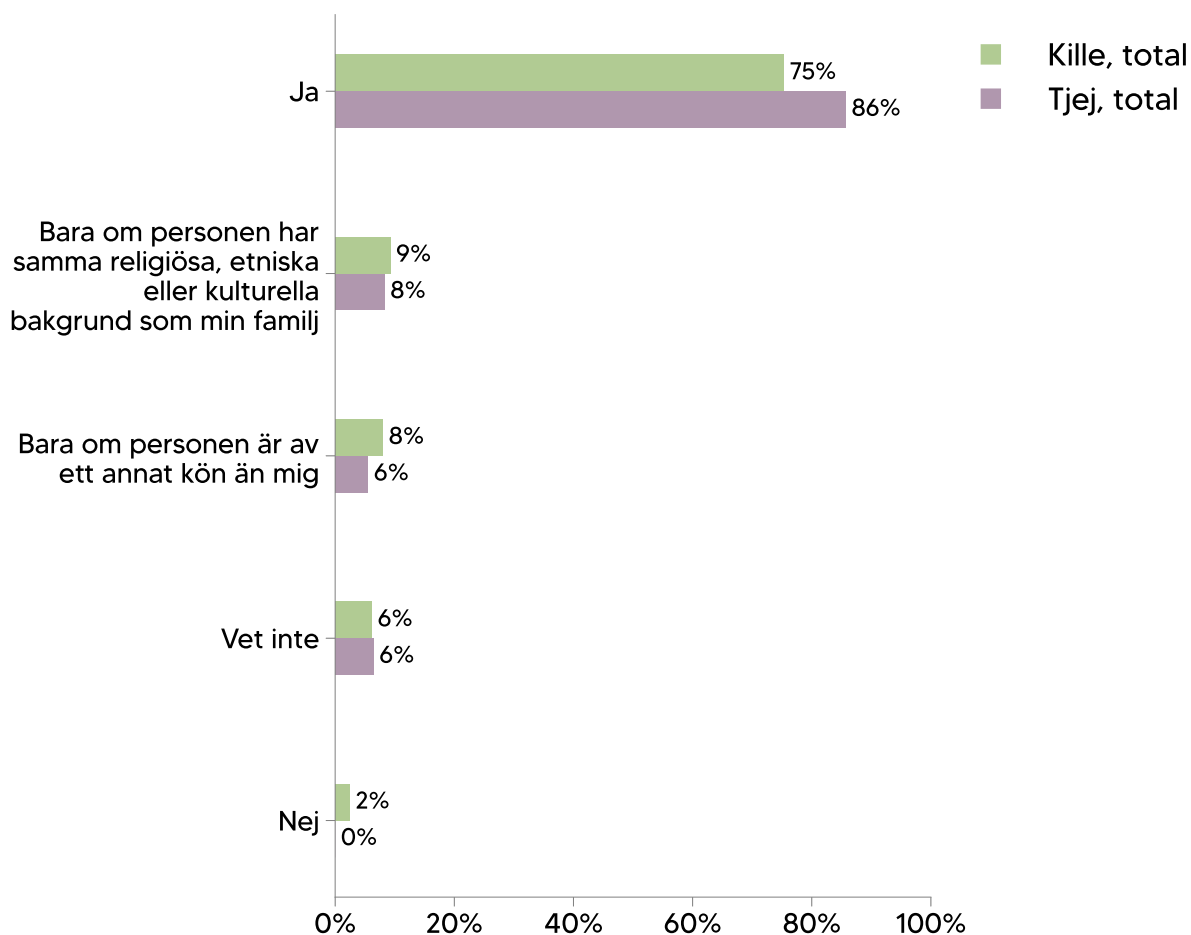
H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

Vilka unga får gifta sig med

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 75 % av killarna och 86 % av tjejerna svarar att de får det. En andel om 8-9 % svarar att de får det om personen har samma religiösa, etniska eller kulturella bakgrund som deras familj, och 6-8 % uppger att de får det om personen är av ett annat kön än de själva.

H6. Får du gifta dig med vem du vill?

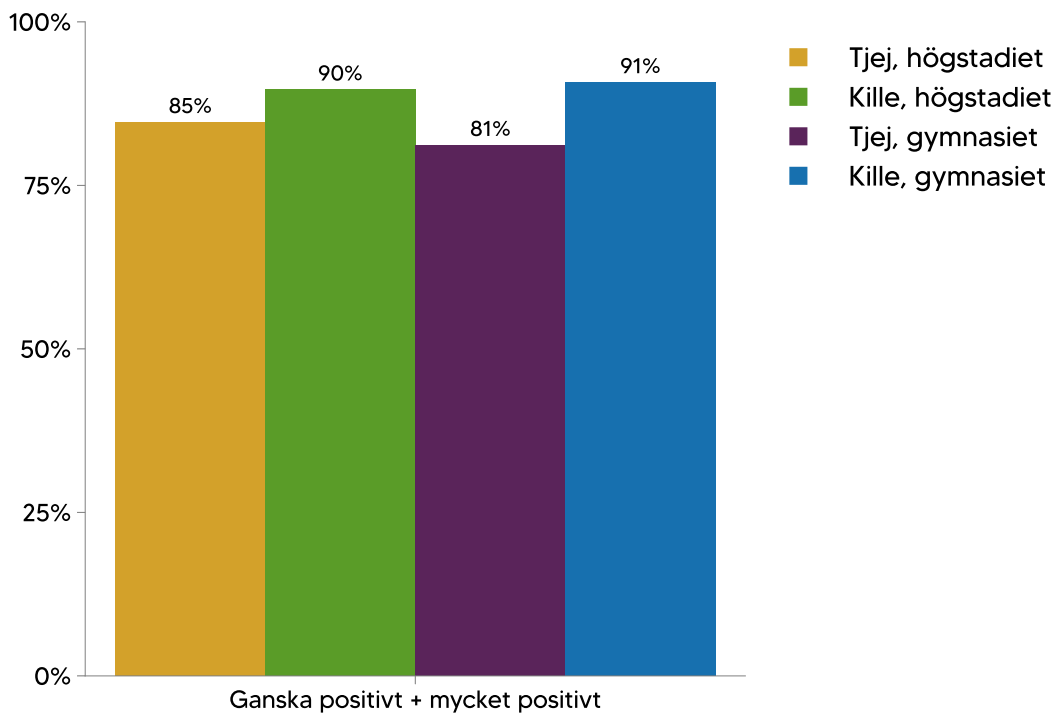
Framtid

Som framgår i diagram H7 på nästa sida svarar en stor andel, totalt 87 % av högstadiungdomarna och 85 % av gymnasieungdomarna, att de har en mycket eller ganska positiv syn på framtiden. Detta är likt rikssnittet, se tabell H7a. Gymnasietjejerna i Ludvika ser dock mindre positivt på framtiden än gymnasiekillarna. Även högstadietjejerna ser något mindre positivt på framtiden än högstadiekillarna.

I övrigt framgår i diagram H7b att andelen tjejer totalt sett som ser positivt på framtiden har minskat sedan år 2023. Andelen killar som ser positivt på framtiden är på en liknande nivå som år 2023.

H7. Hur ser du på framtiden?

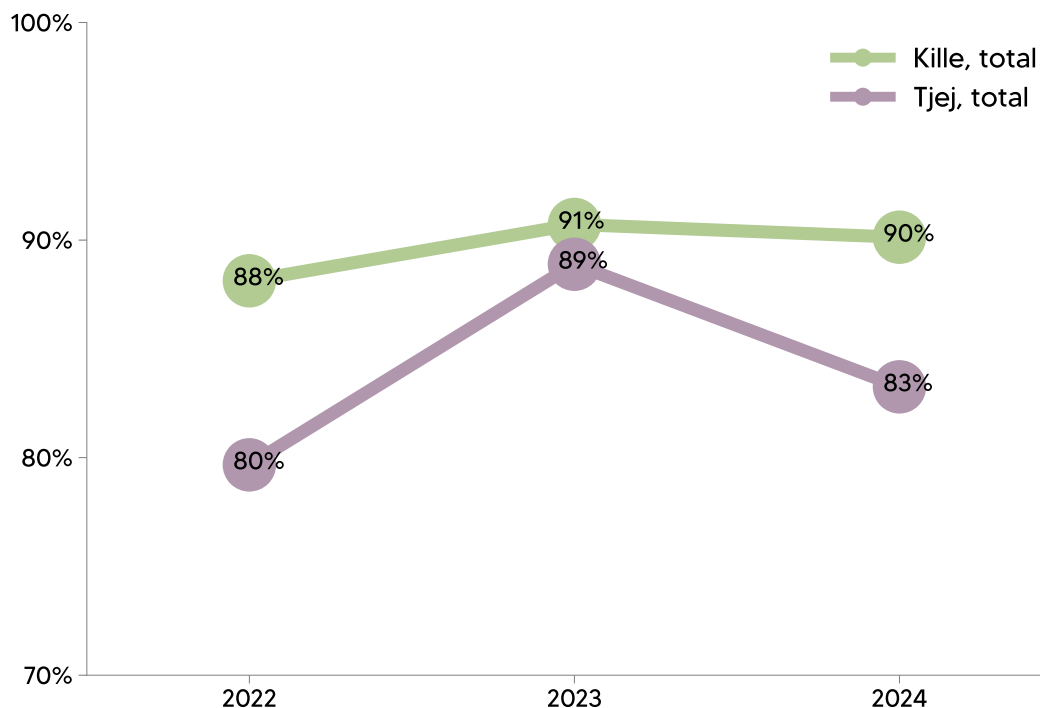
Andel som svarat ganska positivt och mycket positivt

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2024 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2024 gymnasiet
Ganska + mycket positivt	87%	88%	85%	88%

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel mycket + ganska positivt. Jämförelse över tid

Referenslista

- Arbetsförmedlingen 2024: Arbetsmarknadsläget i Sveriges län
- Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar
- Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: CAN:s nationella skolundersökning 2024
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige
- Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023
- Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa
- Friends 2022: Mobbingens förekomst - Tre barn utsatta i varje klass
- Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarknaden
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Vilja att förändra
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt leva också
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolforskningsinstitutet 2024: Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen
- Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen
- Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar
- Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande
- Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling
- Socialstyrelsen 2023: Barns behov i centrum
- Statens medieråd: Ungar och medier 2019
- Sveriges kommuner och regioner 2021: Utmaningar för en jämställd skola

